

Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank
Nederland

Jaarrapport 2020

INHOUDSOPGAVE

Pagina

A	Voorwoord	3
B	Bestuursverslag	6
	Kerncijfers	7
	Missie en Doelstellingen	8
	Karakteristieken van het Fonds	11
	Verslag over het boekjaar	20
	Beleggingsparagraaf	36
	Financiële en actuariële paragraaf	44
	Vooruitzichten en gebeurtenissen na balansdatum	47
	Verslag van het Verantwoordingsorgaan	49
	Verslag van de Visitatiecommissie	52

JAARREKENING

1	Balans per 31 december	57
2	Staat van baten en lasten	58
3	Kasstroomoverzicht	59
4	Algemene toelichting	60
5	Toelichting op de balans	68
6	Toelichting op de staat van baten en lasten	88

OVERIGE GEGEVENS

1	Statutaire regeling omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten	96
2	Actuariële verklaring	97
3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	99

BIJLAGEN

1	Verloopstaat deelnemers	107
2	Effectenportefeuille 5-jarenoverzicht	108

A VOORWOORD

VOORWOORD

In dit voorwoord treft u een korte samenvatting van het bestuursverslag en een toelichting op enkele kerncijfers aan.

Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland (hierna 'het Fonds') heeft 2020 afgesloten met een beleidsdekkingsgraad van 115,3% na toeslagverlening. De actuele dekkingsgraad ultimo december, berekend op basis van de door De Nederlandsche Bank (DNB) voorgeschreven Ultimate Forward Rate (UFR), bedroeg 120,2%. De dekkingsgraad op basis van de marktrente was per jaareinde 110,6%. Het Vereist Eigen Vermogen ultimo 2020 ligt op 115,2%. Het Fonds heeft in 2020 geen reservetekort en heeft gedurende 2020 geen herstelplan bij De Nederlandsche Bank (DNB) ingediend. In 2019 heeft de Commissie Parameters een advies uitgebracht omtrent de scenario set waarmee de Ultimate Forward Rate (UFR), de methode waarmee pensioenfonds hun verplichtingen moeten waarderen volgens DNB. DNB heeft dit advies overgenomen. Deze nieuwe regels gaan per 1 januari 2021 in en leiden tot lagere rendement projecties en hebben derhalve een negatieve impact op de dekkingsgraad. Naar aanleiding van de economische gevolgen van de COVID-19 pandemie heeft de regering besloten deze regels over een periode van vier jaar in te voeren. De dekkingsgraad ultimo januari 2021 op basis van de aangepaste UFR methodiek bedraagt 118,7%

Dit voorwoord begint elk jaar met de vaste mededelingen over de dekkingsgraad en de toeslagverlening, maar 2020 was geen jaar als de voorgaande jaren, want de wereld werd getroffen door een pandemie, het COVID-19 virus. De werkzaamheden in 2020 werden grotendeels vanuit huis uitgevoerd in het kader van het ingevoerde crisisbeleid. Het Bestuur heeft met intensieve aandacht voor de risico's gewerkt, die het gevolg waren van deze wereldwijde pandemie. Ook de beleggingscommissie heeft de invloed die de fluctuerende financiële markten op de beleggingen hadden op de voet gevolgd. In de hoofdstukken over het Risicobeleid en Beleggingen wordt hierop verder ingegaan. Het Bestuur is verheugd over het verloop van de dekkingsgraad in deze moeilijke tijd. Hierdoor kan over de toeslagverlening in relatief positieve zin geschreven worden ten tijde van deze crisis, die ook in 2021 nog voortduurt. Het Bestuur is ook zeer verheugd dat in oktober 2020 besloten kon worden de pensioenopbouw voor 2021 op 1,875% te handhaven, ondanks de iets lagere premiedekking (91%). Door gebruik te maken van de Premie-egaliseringsreserve kon de opbouw worden gehandhaafd.

De peildatum voor onze toeslagverlening is ultimo oktober. Op deze datum bedroeg onze beleidsdekkingsgraad 115,1%. Door het boeken van een vordering op de overlijdensrisicoverzekering voor een overlijdensrisico in mei dat volgens contractvoorwaarden bij de overgang van verzekeraar uitgezonderd was, werd uitgegaan van een beleidsdekkingsgraad van 115,2%, waardoor de toekomstbestendige toeslagverlening 0,01% hoger berekend is door de fractioneel hogere beleidsdekkingsgraad. Het Bestuur heeft besloten, gezien de geringe omvang van het bedrag, de toeslag als hieronder vermeld van 0,48% onveranderd te laten bestaan.

Volgens het Financiële Toetsingskader (FTK) kon op basis van de cijfers ultimo oktober 2020 (beleidsdekkingsgraad 115,2%) een toekomstbestendige toeslag van 42,9% van 1,12% zijnde 0,48% worden verleend. Deze toeslag is per 1 januari 2021 aan actieve en inactieve deelnemers verleend. Op basis van de rentestand op de peildatum voor de vaststelling van de toeslagverlening was de premiedekking 91,2% ten gevolge van de extreem lage rentestand. Het Bestuur heeft desondanks besloten, kijkend naar het verloop van de dekkingsgraad in de afgelopen jaren en in het bijzonder in 2020, de pro rata toeslag te verlenen van 0,48%. Bij deze besluitvorming zijn in het belang van de deelnemers ook de uitgangspunten van het Pensioenakkoord betrokken.

Daarnaast is besloten, conform het beleid, een volledige opbouw van 1,875% uit te voeren. Dit besluit is genomen omdat in de afgelopen jaren een premie-egaliseringsreserve is opgebouwd, met als doel in slechtere tijden de pensioenopbouw te kunnen financieren.

Deze beide besluiten zijn de uitwerking van het beleid in het verleden en het gevolg van de gebalanceerde besluitvorming in belang van zowel de actieven als de inactieven.

Het jaar 2020 werd gekenmerkt door de invloed van de COVID-19 Pandemie, die vooral in maart leidde tot het instorten van de beurzen wereldwijd en gevolgd werd door zware economische steunprogramma's van vele landen en een interventie van de Centrale Banken. Dit leidde tot een nog verdere daling van de al lage rentevoet. De afdekking van 70% van het renterisico o.b.v. de marktrente/dekkingsgraad heeft de gevolgen van deze extreme lage rentestand grotendeels kunnen opvangen. Mede door de steunprogramma's van de Federal Reserve in de Verenigde Staten en de Europese Centrale Bank herstelden de belangrijke financiële markten waardoor de beleggingsresultaten in 2020 ook herstelden. Hierop wordt verder ingegaan onder het hoofdstuk Beleggingen.

Het Fonds heeft in 2020 de organisatiestructuur in lijn met de vereisten van IORP II verder aangepast. Per september 2020 is Jan Veldman benoemd tot bestuurslid en Sleutelfunctiehouder Audit en heeft Kees van Reenen afscheid genomen als bestuurslid.

In 2020 is ook actief verder gewerkt aan de uitvoering van de voorgenomen stappen die in onze planning waren vastgelegd ter verdieping van het ESG-Beleid ultimo 2019. Dit heeft geleid tot uitsluiting van directe beleggingen in de tabaksindustrie naast de al eerder uitgevoerde uitsluitingspolitiek voor verschillende sectoren. Daarnaast is actief overleg gevoerd met de vermogensbeheerder over het stemgedrag bij aandeelhoudersvergaderingen, ook namens het Fonds, in het kader van de SRD II. Tot slot zijn posities verkocht die een negatieve invloed op de UN Sustainable Development Goals 7, 10 en 13 hebben. Hieraan zal in 2021 verder gewerkt worden.

Zoals reeds aangegeven in het begin van dit artikel is een toekomstbestendige toeslag van 42,9% van 1,12%, het afgeleide consumenten prijsindexcijfer(CBS) oktober 2020, zijnde 0,48% per 1 januari 2021 aan actieve en inactieve deelnemers verleend.

De volgende gemiste toeslagverlening staat nog open*:

1-1-2016	0,14%
1-1-2017	0,26%
1-1-2018	0,45%
1-1-2019	0,50%
1-1-2020	0,64%
1-1-2021	0,64%

* een van de voorwaarden voor het inhalen van achterstanden is dat de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de bovengrens van 124% (niveau oktober 2020), waarbij maximaal 20% van het vermogenoverschot gebruikt mag worden voor inhaaltoeslag.

Tenslotte een woord van dank aan degenen, die met veel inzet en deskundigheid hebben bijgedragen aan het functioneren van ons Fonds. Wij danken in het bijzonder Kees van Reenen voor zijn belangrijke bijdrage gedurende de afgelopen 12 jaar als bestuurslid. Wij zullen zijn actieve en deskundige inbreng in de beleggingscommissie evenals zijn bijdrage aan de discussie binnen het Bestuur missen. Wij wensen Jan Veldman als nieuwkomer binnen het Bestuur veel succes in zijn rol als Sleutelfunctiehouder Audit.

Namens het Bestuur ook onze dank aan het Verantwoordingsorgaan voor het constructieve overleg. Daarnaast danken wij ook de Visitatiecommissie voor hun waardevol advies.

Boudewijn Dornseiffen, Voorzitter

B BESTUURSVERSLAG

KERNCIJFERS

	2020		2019		2018		2017	
Aantal deelnemers								
actieve deelnemers	598	24%	655	27%	714	29%	749	31%
premievrije rechten ('slapers')	1.417	57%	1.375	55%	1.324	54%	1.249	52%
pensioentrekkenden	463	19%	441	18%	415	17%	391	17%
	2.478	100%	2.471	100%	2.453	100%	2.389	100%
	01/01/2021		01/01/2020		01/01/2019		01/01/2018	
Opbouw actieven (%)	1,875		1,875		1,875		1,875	
Toeslagverlening (%)								
toeslagen actieven	0,48		1,09		1,18		0,89	
toeslagen inactieven	0,48		1,09		1,18		0,89	
niet toegekende toeslagen	0,64		0,64		0,50		0,45	
Pensioenuitvoering (x €1.000)								
feitelijke premie	14.533	¹	14.296	¹	15.064	¹	17.418	¹
kostendeekkende premie	16.601		14.311		14.149		15.802	
gedempte premie	14.138		13.238		12.634		12.919	
pensioenuitvoeringskosten	821		838		692		820	
pensioenuitvoeringskosten per deelnemer (in euro)	774		765		613		719	
uitkeringen	5.713		5.398		5.082		4.880	
Vermogenssituatie (x €1.000) en solvabiliteit (%)								
pensioenvermogen	618.202		525.355		412.734		407.562	
pensioenverplichtingen	514.127	²	442.822	²	361.797	²	337.520	²
premie-egalisereserve	8.450		7.984		6.991		4.677	
actuele dekkingsgraad	120,2		118,6		114,1		120,8	
beleidsdekkingsgraad	115,3		117,6		119,0		120,5	
vereiste dekkingsgraad	115,2		115,0		114,4		114,3	
minimaal vereiste dekkingsgraad	104,1		104,1		104,1		104,3	
reële dekkingsgraad	94,0		93,8		96,1		96,8	
Beleggingsportefeuille (x €1.000)								
aandelen	151.468	24,5%	132.210	25,1%	67.294	16,1%	73.079	17,8%
vastrentende waarden	391.284	63,4%	350.978	66,7%	316.693	75,5%	313.076	76,0%
derivaten	80.354	13,0%	28.604	5,4%	19.704	4,7%	12.978	3,1%
liquide middelen	-5.901	-0,9%	14.865	2,8%	15.541	3,7%	12.604	3,1%
	617.205	100%	526.657	100%	419.232	100%	411.737	100%
Beleggingsprestatie (%)								
matching portefeuille	20,2		28,3		5,5		-	
return portefeuille	11,9		19,6		-6,8		-	
beleggingsrendement incl. overlay	16,4		25,2		-0,4		1,8	
beleggingsrendement excl. overlay	8,1		13,3		-2,8		3,9	
benchmarkrendement excl. overlay	8,1		12,3		-2,4		4,4	
kosten vermogensbeheer ³	0,30		0,34		0,38		0,40	
transactiekosten ³	0,01		0,01		0,03		0,02	

¹ in 2020 inclusief €0,5 miljoen (2019 1,0 miljoen, 2018 €2,3 miljoen en 2017 €4,7 miljoen) dotatie aan de premie-egalisereserve

² pensioenverplichtingen plus reserves en minus de premie-egalisereserve

³ percentage t.o.v. het gemiddeld belegd vermogen

MISSIE EN DOELSTELLINGEN

Het Fonds heeft een missie met daarvan afgeleid doelstellingen geformuleerd. Onderstaand gaan wij in op onze vertaling van de missie in deze doelstellingen en hoe ook in 2020 deze doelstellingen de basis gevormd hebben in de uitvoering van ons beleid.

Missie

Het Fonds ziet het als haar kerntaak om op betrouwbare, transparante, professionele, efficiënte en maatschappelijk verantwoorde wijze de pensioenregeling van Deutsche Bank in Nederland uit te voeren om een voorwaardelijk, zoveel mogelijk waardevast pensioen te kunnen aanbieden. Hierbij is evenwichtige belangenafweging leidend.

Doelstellingen

Duurzaamheid

Het Fonds wil de pensioenuitkeringen op korte en lange termijn veiligstellen. Om dit te bewerkstelligen worden de toevertrouwde middelen op een verantwoorde, prudente wijze, duurzaam belegd.

Solidariteit en collectiviteit

Het Fonds streeft naar één collectieve pensioenregeling waarin alle deelnemers onder dezelfde voorwaarden participeren. Het Fonds streeft naar een evenwichtige verdeling van risico's over de belanghebbenden.

Toeslagambitie

Het Fonds streeft ernaar in het kader van de voorwaardelijke toeslagregeling zoveel mogelijk een waardevast pensioen op te bouwen voor alle deelnemers en doet dit op basis van een prudent beleggingsbeleid, gekoppeld aan een premiebeleid met toevoeging aan een premie-egaliseringsreserve.

Communicatie en Transparantie

Het Fonds streeft ernaar om de deelnemers tijdig te informeren over relevante onderwerpen op pensioengebied. Het Fonds heeft hiertoe een communicatieplan opgesteld en gepubliceerd. Het Fonds streeft naar transparantie in kosten en eenvoud in uitvoering.

Flexibilisering

Het Fonds kent vele mogelijkheden tot flexibilisering, waarbij de keuze van de deelnemer centraal staat, echter binnen het kader van de uitvoerbaarheid in de collectieve pensioenregeling.

Professionalisering

Het Bestuur streeft naar een evenwichtige en deskundige samenstelling, rekening houdend met diversiteit en permanente educatie. Daarnaast heeft zij de ondersteuning van professionele partijen voor fiduciair beheer, de uitvoeringsadministratie en op actuariële gebied.

Hoe hebben wij inhoud aan deze doelstellingen in 2020 gegeven

In 2020 is gewerkt met onze missie en doelstellingen als uitgangspunt van ons beleid.

Strategie

In 2020 heeft het Bestuur, nu de verdere invulling door de regering van het pensioenakkoord duidelijker wordt, in het najaar verder stilgestaan bij de optimalisering van de toekomstige vorm van de uitvoering van een nieuwe pensioenregeling. Ook wordt gekeken of dit op basis van een nieuw pensioencontract of een individuele DC-regeling conform de Wet Verbeterde Premieregeling met doorbeleggen zal zijn. Er heeft een studiedag plaatsgevonden waarbij namens de werkgever vertegenwoordigers van HR aanwezig waren en ook het Verantwoordingsorgaan (VO). Vervolgens heeft het Bestuur van het Fonds een verdere strategie sessie gehouden, die gezien kan worden als het begin van een traject naar de invoering van mogelijke een wijziging van de toekomstige uitvoering van een door de werkgever te bepalen nieuwe regeling. Hierbij zal ook meegenomen worden hoe de nieuwe regeling ingepast kan worden in een internationale onderneming.

Duurzaamheid en Verantwoordelijkheid

In 2020 heeft het Fonds de actiepunten die voor 2020 waren vastgelegd binnen het geformuleerde ESG-Beleid met de vermogensbeheerder afgesproken. De verdere aanpassingen in de strategische uitgangspunten van dit beleid zijn gecodeerd in het systeem van de vermogensbeheerder en er is concrete invulling aan de actiepunten gegeven. Hierop wordt onder het hoofdstuk Beleggingen verder ingegaan.

Flexibiliteit

Vooruitlopend op mogelijke veranderingen in het pensioenlandschap in de komende jaren en ter stroomlijning van uitvoeringskosten waren alle verschillen in de pensioenregelingen al gemitigeerd in de afgelopen jaren en is de regeling zoveel mogelijk gestandaardiseerd. Bij het afsluiten van de nieuwe contracten in 2019 met onze vermogensbeheerder en pensioenuitvoerder zijn clausules opgenomen die het mogelijk maken tussentijds de contracten op te zeggen bij strategische veranderingen bij het Fonds. Bij de strategische overwegingen gestart in 2020 kijkt het Bestuur ook mee naar de optie om ten gunste van deelnemers en werkgever een andere beter passende uitvoeringsvorm te onderzoeken.

Solidariteit en collectiviteit

De solidariteit en collectiviteit lagen destijds aan de basis van de besluitvorming over onze CDC (collectief defined contribution) regeling. In het belang van in eerste instantie onze actieve deelnemers, is een verhoging van het premieplafond met de sponsor afgesproken naar 33% en hebben wij een premie-egaliseringsreserve ingevoerd. Hierdoor wordt een deel van de extra gelden gereserveerd om in geval van slecht weer een reserve te hebben om opbouwkortingen in de toekomst te vermijden. Gedurende 2017 tot en met 2020 is conform deze methodiek een reserve van circa € 8 miljoen opgebouwd. Deze reserve maakt geen deel uit van de actuele dekkingsgraad ter voorkoming van uitkering in de vorm van toeslagverlening. Van deze reserve zal voor het eerst in 2021 gebruik gemaakt worden omdat de gedempte kostendekkende premie 33,2% bedraagt. Voor het deel boven de 33% zal de premie-egaliseringsreserve worden aangesproken. Hierdoor kon de maximale opbouw van 1,875% in het belang van de actieve deelnemers gehandhaafd blijven.

Communicatie en transparantie

Transparantie ligt ten grondslag aan de volledige en open communicatie met onze achterban d.m.v. onze uitgebreide Nieuwsbrieven, bijeenkomsten, presentaties. Zeker de gesprekken in de vestigingen met de deelnemers leiden tot een dialoog die op andere wijze moeilijk zal zijn. Ook de communicatie met het VO is open en voor beide zijden informatief. Helaas is persoonlijk overleg in de filialen niet mogelijk gebleken. In 2020 is echter in het kader van het crisisbeleid d.m.v. 10 Nieuwsflitsen maandelijks extra gecommuniceerd over de financiële situatie van het Fonds.

Naast de standaardisatie van de regeling om flexibiliteit voor de toekomst en transparantie te creëren, kan ook door onze korte lijnen en directe communicatie met deelnemers, met persoonlijke omstandigheden rekening gehouden worden.

Professionalisering

Door permanente educatie en een jaarlijkse opleiding, ook in 2020 voor het Bestuur samen met het VO en HR, over de gevolgen van het Pensioenakkoord en strategische ontwikkelingen in de pensioenwereld, is gewerkt aan de professionalisering van zowel bestuurders als VO-leden. In 2018 en 2019 zijn tot het Bestuur twee ervaren, professionele bestuurders op gebied van beleggingen en risicobeleid toegetreden. In 2020 is een ervaren professionele bestuurder toegetreden voor de Sleutelfunctie Audit.

Naast de missie en doelstellingen zijn "Investment Beliefs" geformuleerd, die vermeld zijn op pagina 33.

KARAKTERISTIEKEN VAN HET FONDS

Profiel

Het Fonds is een ondernemingspensioenfonds, aangesloten bij de Pensioenfederatie. Het Fonds is statutair gevestigd te Amsterdam en opgericht op 29 september 1939. De laatste statutenwijziging was op 30 mei 2018. Het Fonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam onder nummer 41199016.

Beleid en Verantwoording

Het Fonds geeft uitvoering aan het pensioenreglement op een wijze die is overeengekomen in de uitvoeringsovereenkomsten met de werkgever(s) en vastgelegd in de missie en doelstellingen die op de voorgaande pagina zijn gepubliceerd. De uitvoeringsovereenkomst is voor het laatst vastgelegd d.d. 27 juni 2018. De aanpassing van de uitvoeringsovereenkomst uit 2017 heeft plaatsgevonden naar aanleiding van de gedeeltelijke beursgang en hierdoor verzelfstandiging van Deutsche Asset Management GmbH (DWS) in een separate entiteit. De twee uitvoeringsovereenkomsten zijn verder identiek. De uitgangspunten voor de uitvoering van het beleid zijn vastgelegd in de actuele Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) per ultimo december 2020 van het Fonds. Hierin is tevens de actuele financiële noodprocedure inclusief crisisbeleid opgenomen. Hiervoor verwijzen wij naar de publicatie hiervan op de website

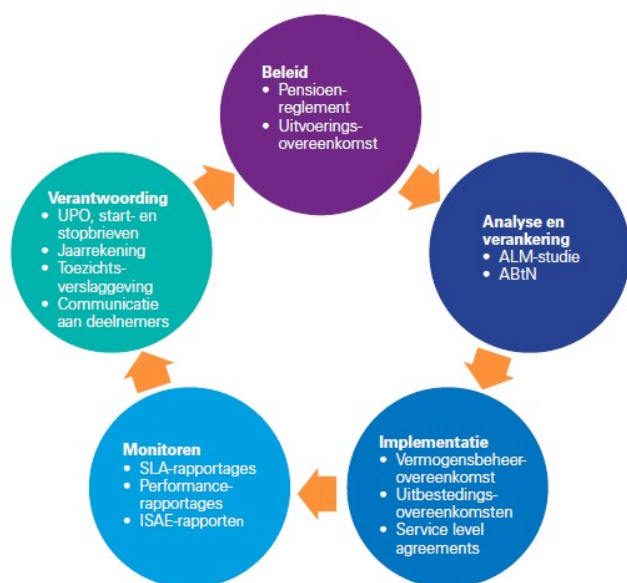
https://www.deutschebank.nl/nl/content/stichting_pensioenfonds_deutsche_bank_nederland_organisatie_statuten_en_reglementen.html.

Sinds de wijzigingen in de statuten die doorgevoerd zijn ten gevolge van de Wet Versterking Bestuur Pensioenfondsen en de Code Pensioenfondsen per 5 juni 2014 zijn in 2018 enige tekstuele wijzigingen in de statuten doorgevoerd voornamelijk de aanpassing van de werkgever in werkgevers i.v.m. de verzelfstandiging van Deutsche Asset Management GmbH (DWS). In 2021 zullen verdere aanpassingen van de statuten worden uitgevoerd onder meer ten gevolge van de invoering van IORP II en de Code Pensioenfondsen.

Sinds 1 januari 2011 zijn alle tijdelijke onderdelen van de verschillende regelingen geïntegreerd in een uniform pensioenreglement dat het Fonds uitvoert voor de actieve medewerkers van Deutsche Bank AG, kantoor Amsterdam, en de voormalige Deutsche Bank Nederland N.V., alsmede de inactieve medewerkers van de bovengenoemde entiteiten. Eind februari 2016 zijn alle medewerkers van Deutsche Bank Nederland N.V. overgegaan naar Deutsche Bank AG, kantoor Amsterdam. Met ingang van 1 juli 2018 zijn de activiteiten van asset management verzelfstandigd in Deutsche Asset Management GmbH (DWS).

Het Bestuur is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid. Het Bestuur handelt in het belang van alle belanghebbenden van het Fonds. Hierbij wordt rekening gehouden met de korte- en lange termijn effecten van maatregelen. De besluitvorming wordt genotuleerd en in dit verslag zal op belangrijke besluiten als premievaststelling, toeslagverlening, premie-egaliseringsreserve en de beleggingen van het Fonds op basis van de "investment beliefs" dieper ingegaan worden.

Het Bestuur voert het beleid uit conform de principes die in de onderstaande grafiek zijn weergegeven:

Kenmerken Regeling

Na de integratie van de verschillende regelingen voert het Fonds met ingang van 1 januari 2015 een uniforme pensioenregeling voor alle vestigingen van Deutsche Bank in Nederland uit. Deze pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met sinds 2018 een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. De hoogte van het nabestaandenpensioen bedraagt 70% van het ingegane levenslang ouderdomspensioen c.q. 70% van het bereikbare toekomstig uit te keren ouderdomspensioen. De hoogte van het wezenpensioen bedraagt 14% van de opgebouwde rechten. Deelname aan de regeling vindt plaats vanaf indiensttreding.

Type Regeling	Collective Defined Contribution
Pensioenrichtleeftijd	68 jaar
Pensioengevend salaris	€ 113.965,-
Franchise	€ 16.531,-
Pensioengrondslag	13x maandsalaris + vakantietoeslag
Streefopbouwpercentage ouderdomspensioen	1,875
Streefopbouwpercentage partnerpensioen	1,313
Streefopbouwpercentage wezenpensioen	0,263
Eigen Bijdrage 2021	5%

Ontwikkeling Deelnemers

	Actief	AO*	Ingegaan OP**	Ingegaan NP/WP***	Slapers	Totaal
Deelnemers 1 januari 2020	639	16	329	112	1.375	2.471
Indiensttredingen	27	-	-	-	-	27
Uitdiensttredingen en waardeoverdrachten	-80	-	-1	-	73	-8
Pensionering	-3	-	34	6	-31	6
Overlijden	-	-1	-7	-8	-	-16
Overige mutaties	-1	1	-	-2	-	-2
Deelnemers 31 december 2020	582	16	355	108	1.417	2.478
	598		463		1.417	2.478

* arbeidsongeschiktheid

** ouderdomspensioen

*** nabestaanden-/wezenpensioen

Ontwikkeling Kosten

	2020	2019	2018	2017	2016
Pensioenuitvoeringskosten in € 1.000	821	838	692	820	761
Aantal deelnemers (exclusief slapers)	1.061	1.096	1.129	1.140	1.151
Uitvoeringskosten per deelnemer in €	774	765	613	719	661
Gemiddeld belegd vermogen in € 1.000	577.748	504.221	415.947	391.336	344.791
Vermogensbeheerkosten in € 1.000*	1.731	1.697	1.565	1.583	1.433
Vermogensbeheerkosten van het gemiddeld belegd vermogen in %	0,30	0,34	0,38	0,40	0,42
Transactiekosten in € 1.000	32	71	104	87	81
Transactiekosten van het gemiddeld belegd vermogen in %	0,01	0,01	0,03	0,02	0,02
* inclusief niet zichtbare kosten 2020 € 157.000, 2019 € 206.000, 2018 € 211.000, 2017 € 289.000 en 2016 € 68.000					

Verklaring ontwikkeling pensioenuitvoeringskosten

Het verloop van de pensioenuitvoeringskosten van EUR 838.000 in 2019 naar EUR 821.000 in 2020 is onder meer te verklaren door het feit dat in 2019 hogere eenmalige kosten (EUR 94K) voor de ontwikkeling van de URM rekenmethode zijn opgenomen dan in 2020 (EUR 39K). Daarnaast waren licht hogere accountantskosten te melden, waar tegenover lagere administratiekosten van het Fonds o.a. door het niet kunnen uitvoeren van de kostenbenchmark in 2020. Door de afname van het aantal actieve en gepensioneerde deelnemers nemen de kosten per deelnemer desondanks toe.

Conform de C.A.O. worden de pensioenbeheerkosten echter binnen de premie gedragen door de werkgever. De werkgever betaalt een maximum premie van 33% van de salarissom waarbinnen maximaal 5% van de pensioengrondslag door de werknemers wordt bijgedragen.

Verklaring ontwikkeling vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn gestegen door de toename van het belegde vermogen, waardoor de kosten in percentage van het gemiddeld belegd vermogen zijn gedaald. De vermogensbeheerkosten zijn op een marktconform niveau of licht onder marktniveau, hetgeen terug te voeren is op onze behoudende strategische beleggingsmix waarin gedeeltelijke passieve beleggingen en geen arbeidsintensieve producten zijn opgenomen. De transactiekosten liggen op een lager niveau door het behoudend karakter van de portefeuille en ook het gering aantal wisselingen in de portefeuille die hebben plaatsgevonden in 2020. Het rendement over de gehele portefeuille bedroeg exclusief vermogensbeheerskosten 16,36% en inclusief vermogensbeheerskosten 16,59%. Voor de rendementen per beleggingscategorie inclusief en exclusief vermogensbeheerskosten, verwijzen wij naar de beleggingsparagraaf op pagina 36 e.v.

Organisatie

Bestuur

Het Fonds kent een paritaire bestuursvorm. Het Bestuur bestaat uit acht leden en de samenstelling eind 2020 is als volgt: (Naam, geboortjaar, Functie, Vertegenwoordiging, Lid sinds, Einde lopende zittingsduur*):

- 1 De heer B.S. Dornseiffen (1973), voorzitter, werkgeversvertegenwoordiger, 2012, 2022;
- 1 Mevrouw E.M. Mulder-Mosman (1948), secretaris, vertegenwoordiger gepensioneerden, 1997, 2021;
- 1 De heer J.J. Reitsema (1958), lid, werkgeversvertegenwoordiger, 2018, 2022;
- 1 De heer L.P.A. Vermin (1967), lid, werkgeversvertegenwoordiger, 2007, 2022;
- 1 De heer D.W. Wesselius (1966), lid, werkgeversvertegenwoordiger, 2018, 2022;
- 1 De heer V.R.K. Raghoebarsing (1969), lid, werknemersvertegenwoordiger, 2012, 2022;
- 1 De heer F.T.G.J. Segers (1975), lid, werknemersvertegenwoordiger, 2009, 2021.
- 1 De heer J.W. Veldman (1965), lid, werknemersvertegenwoordiger, 2020, 2024;

*) Conform de Code Pensioenfondsen is besloten een bestuurslid maximaal twee keer voor een ambtstermijn van 4 jaar te herbenoemen, tenzij er moverende redenen bestaan hiervan af te wijken (comply or explain).

De werkgeversvertegenwoordigers zijn werkzaam bij de werkgever in de functie van:

Boudewijn Dornseiffen: Country COO/CFO/Regional CFO Sweden, Czech Republic, Hungary, Ukraine, Russia;

Han Reitsema: Director Credit Risk Coordination;

Diedert Wesselius, Director Financing and Solutions Group Netherlands;

Leo Vermin, Director Finance en Tax.

De werknemersleden:

Betty Mulder-Mosman gepensioneerd managing director o.a. voormalig COO DB Nederland;

Vinod Raghoebarsing Director Capital Markets Treasury Solutions;

Frank Segers, vice-president, head compliance Netherlands

Jan Veldman, Director, Head Credit Department Netherlands

Het Bestuur heeft ultimo 2020 geen nevenfuncties buiten de functie bij de werkgever van de actieve bestuursleden.

Het Bestuur van het Fonds heeft de dagelijkse uitvoering van de administratieve werkzaamheden, de deelnemers-, uitkeringen- en financiële administratie, uitbesteed aan de uitvoeringsorganisatie Achmea Pensioenservices. Het vermogensbeheer is uitbesteed aan DWS (Deutsche Asset Management). De activiteiten binnen het Bestuursbureau worden uitgevoerd door de secretaris/bestuurslid van het Fonds en een door de werkgever gedelegeerde medewerker in samenwerking met de actuaaris.

Uitgangspunt is dat het Bestuur, conform de eisen van de Pensioenwet, verantwoordelijk blijft voor het beleid en de juiste uitvoering van de uitbesteede taken. Hiervoor is een uitbestedingsbeleid ontwikkeld waarin onder meer aan de hand van "control frameworks" op kwartaalbasis de geleverde diensten en Service Level Agreements (SLA's) worden gecontroleerd. Op jaarbasis wordt tevens de ISAE 3402 en ISAE 3000 rapportage van APS beoordeeld. Sinds het 4de kwartaal 2014 zijn de bovenstaande controles onderdeel van het "Integraal Risico Dashboard" van het Fonds, dat elk kwartaal in de bestuursvergadering geagendeerd wordt.

Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur van het Fonds wordt gevormd door de voorzitter en de secretaris.

Aan het Dagelijks Bestuur zijn taken op het gebied van overleg en communicatie met derden gedelegeerd. Hieronder valt de communicatie met de deelnemers en het verantwoordingsorgaan. Overleg met officiële instanties als DNB/AFM vinden eveneens door het Dagelijks Bestuur, in overleg met Compliance, plaats.

Commissies

Voorts heeft het Bestuur de taken onderling verdeeld door de vorming van 4 commissies.

Commissie	Aandachtsgebieden	Samenstelling
Governance en Risk Commissie (GRC)	Risicobeleid ABTN/Uitbesteding Visitatie/Deskundigheidsplan Crisisplan/Code Pensioenfondsen	J.J. Reitsema (vz) E.M. Mulder-Mosman F.T.G.J. Segers
Communicatiecommissie (CC)	Website Populair Jaarverslag Deelnemersvergadering	E.M. Mulder-Mosman (vz) B.S. Dornseiffen F.T.G.J. Segers
Financiële Commissie (FC)	Jaarverslag Budget DNB staten Haalbaarheidstoets	L.P.A. Vermin (vz) B.S. Dornseiffen E.M. Mulder-Mosman (Ondersteuning M.O.E. Bakker)
Beleggingscommissie (BC)	Beleggingen ALM (Namens Governance en Risk: E.M. Mulder-Mosman) (Ondersteuning/advies: M.O.E. Bakker, Ch. Tromp)	V.R.K. Raghoebarsing (vz) L.P.A. Vermin D.W. Wesselius

De taken behorende bij de aandachtsgebieden zijn als volgt verdeeld:

Governance en Risk Commissie

Deze commissie heeft als taak om het Bestuur te adviseren over de naleving van de relevante wet- en regelgeving, de vastlegging hiervan in de ABTN, de werking van de integriteitscode en Code Pensioenfondsen. Het formuleren van een beleid en de monitoring van de uitbesteding van deelnemers-/uitkerings- en financiële administratieve activiteiten. Daarnaast is deze commissie verantwoordelijk voor het integraal risicomanagement. Binnen de hier neergelegde tweedelijnsfunctie is de GRC verantwoordelijk voor de monitoring van de uitbesteding van de deelnemers-/uitkerings- en financiële administratieve activiteiten, evenals het uitbestede vermogensbeheer. Bij deze laatste monitoring wordt toegezien op de waarborging van een gebalanceerd beleggingsbeleid conform o.a. "investment beliefs" en afgesproken risicohouding. De monitoring wordt op basis van geformuleerde "control frameworks" voorbereid binnen het Bestuursbureau.

Sinds 2019 zijn binnen de GRC de taken van de Sleutelfunctie Risico neergelegd. Tot sleutelfunctiehouder is - na goedkeuring DNB - Han Reitsema benoemd.

Communicatiecommissie

De communicatiecommissie heeft als taak om het Bestuur te adviseren en voorstellen te doen voor de communicatie aan deelnemers. Er is hiervoor een communicatieplan door de commissie opgesteld en een budget toegekend. Het betreft onder meer de 'populaire vertaling' van het pensioenreglement, Pensioen 1-2-3, het Uniform Pensioenoverzicht (UPO), de website, de Nieuwsbrief en de voorbereiding van de bijeenkomsten met deelnemers. De commissie wikkelt de communicatie af binnen het goedgekeurde budget waarover verantwoording wordt afgelegd op jaarbasis.

Financiële Commissie

Deze commissie heeft als taak de uitvoering van de financiële informatieverstopping (keuze van accounting policy, toepassing en beoordeling van effecten van nieuwe regels, prognoses) in samenwerking met in- en externe accountants; de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van in- en externe accountants; de voorgeschreven financiële informatieverstopping aan de externe toezichthouder met behulp van het Bestuursbureau of externe partijen. Binnen deze commissie ligt tevens het liquiditeitsbeleid, de verantwoording voor het uitbestede actuarieel beleid en het verzekeringstechnisch risico, waarbij het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico dat sinds 2020 is uitbesteed aan SCOR.

De vervullers- en de houdersrol van de sleutelfunctie "Actuarieel" zijn uitbesteed aan de certificerend actuaris. Aanspreekpunt voor de sleutelfunctiehouder binnen het Bestuur is de voorzitter van de Financiële Commissie.

Beleggingscommissie

De beleggingscommissie adviseert het Bestuur over het strategische beleggingsbeleid. Het advies wordt voor besluitvorming in een bestuursvergadering of indien gewenst buiten de bestuursvergadering door middel van schriftelijke rondgang voorgelegd. Daarnaast kan de beleggingscommissie binnen het voorgeschreven strategische beleid het tactische mandaat als vastgelegd onder paragraaf 2 van de ABTN aanpassen, indien gewenst. Hierover wordt in de vergadering volgend op de aanpassingen bericht. Het Bestuur beoordeelt de tactisch/operationele wijziging achteraf en autoriseert de strategische voorstellen van de beleggingscommissie vooraf. De besluiten worden schriftelijk in de notulen van de bestuursvergadering vastgelegd.

De beleggingscommissie heeft tot taak het monitoren van de vermogensbeheerder die het beleggingsbeleid uitvoert op basis van de door het Bestuur vastgestelde strategische beleggingsbeleid en het tactisch beleggingsplan. Bij deze monitoring bedient de beleggingscommissie zich o.a. van benchmark rapportages, kwartaal rapportages van de feitelijke beleggingen ten opzichte van de afgesproken bandbreedtes, marktanalyses. Hierover vinden maandelijks vergaderingen met de vermogensbeheerder plaats. Zij wordt hierbij in de uitvoering ondersteund door het Bestuursbureau o.b.v. door de Governance en Risk Commissie ontwikkelde "control frameworks" in het kader van het uitbestedingsbeleid.

Door de vorming van deze commissies waarin expertise gebundeld wordt, beoogt het Bestuur - conform de eisen van het geschiktheidsbeleid - de voorbereiding van de besluitvorming meer inhoudelijk en efficiënter uit te voeren. De commissies werken hun aanbevelingen op strategische onderwerpen schriftelijk uit. Deze worden door de voorzitter van de commissie voorgelegd aan het Bestuur ter accordering. Dit kan in een bestuursvergadering maar ook tussentijds d.m.v. schriftelijke stemming. De commissies hebben een adviserende taak of werken binnen het kader van hun budget of tactisch plan, dat door het Bestuur is goedgekeurd. Het Bestuur heeft bevoegdheden conform de statuten, het huishoudelijk reglement van het Fonds zoals vastgelegd in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) en de pensioenregeling.

Samenstelling Bestuur

In 2020 heeft één wijziging in het Bestuur plaatsgevonden: na goedkeuring door DNB, is Jan Veldman toegetreden, Jan Veldman wordt belast met de sleutelfunctiehoudersrol audit en zal uit hoofde van deze functie geen andere functies in commissies van het Bestuur bekleden. Jan Veldman vervangt Kees van Reenen als bestuurslid, die na een periode van twaalf jaar afscheid heeft genomen.

Beloningsbeleid

De Bestuurders van het Fonds ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden in het kader van bestuursactiviteiten voor het Fonds. De Bestuurder namens de gepensioneerden factureert het Fonds voor advieswerkzaamheden op uur basis. De medewerker Bestuursondersteuning wordt door de werkgever betaald. De kosten worden door de werkgever integraal doorbelast aan het Fonds. Er bestaan geen variabele beloningselementen voor werkzaamheden voor het Fonds.

Er zijn geen leningen verstrekt. Er is geen sprake van vorderingen op Bestuurders. De Bestuurders nemen deel aan de pensioenregeling van het Fonds op basis van de voorwaarden vastgelegd in het pensioenreglement.

Diversiteit Bestuur en overige gremia

Het Fonds heeft een beleid geformuleerd ten aanzien van diversiteit en deskundigheid en vastgelegd in het geschiktheidsplan. Het Bestuur streeft naar een diversiteit op gebied van leeftijd en m/v, waarbij tenminste 1 Bestuurslid onder 40 jaar en 1 vrouw Bestuurslid is. Hetzelfde geldt voor het Verantwoordingsorgaan (VO). Bij de invulling van de ontstane vacatures in het Bestuur is actief gekeken naar een mogelijke opvolging door vrouwelijke collega's binnen het bedrijf. Dit was ook vermeld in de brieven aan de deelnemers bij het zoeken naar Bestuurders. Helaas is dit toch niet gelukt. Hierdoor is de bestuursbezetting van 3 vrouwen en 5 mannen in 2018 teruggegaan naar 1 vrouw en 7 mannen. Dit voldoet op gebied van het beleid t.a.v. de m/v verdeling nog wel. Het VO heeft sinds de verkiezingen in 2017 wel een vrouwelijke kandidaat aan hun geledingen kunnen toevoegen. De diversiteit in leeftijd binnen het Bestuur varieert tussen 44 en 72 jaar. Door het bereiken van de veertigjarige leeftijd van de jongere leden wordt sinds 2016 aan de doelstelling, een lid in het Bestuur onder de veertig jaar te hebben, op dit moment niet meer voldaan. Binnen het VO wordt wel aan de leeftijdsnorm/diversiteitsnorm voldaan.

Intern toezicht

Het Bestuur van het Fonds besteedt, conform de Pensioenwet en de daarin opgenomen eisen voor goed pensioenfondsbestuur, veel aandacht aan de opzet en inrichting van de organisatie, inclusief de interne beheersing. Reglementair is bepaald hoe het Bestuur moet omgaan met zijn rol en hoe invulling wordt gegeven aan begrippen als goed bestuur, verantwoording en intern toezicht. Een en ander is tevens vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement en een RASCI (beschrijving van responsibility, accountability, support, consulting, information). Het intern toezicht wordt uitgevoerd door het VO, in het verlengde hiervan is een visitatiecommissie benoemd, die jaarlijks een visitatie uitvoert. Er is een reglement voor het VO en een taakbeschrijving van Compliance inclusief een compliance charter. Sinds 2018 is de organisatiestructuur aangepast in het kader van IORP II.

Visitatiecommissie

Een Visitatiecommissie beoordeelt jaarlijks de beleids- en bestuursprocessen, de "checks and balances" en de wijze waarop de uitvoering van de regeling wordt bestuurd c.q. aangestuurd. In 2020 heeft de Visitatiecommissie VC Holland de visitatie over 2020 uitgevoerd. In de bijlage van het verslag is een samenvatting met de aanbevelingen van de Visitatiecommissie en het commentaar van het Bestuur opgenomen. De Visitatiecommissie heeft bij zijn toezicht de naleving van de normen van de Code Pensioenfondsen door het Fonds meegenomen.

Verantwoordingsorgaan (VO)

Het VO is op 1 januari 2008 ingesteld. In 2014 zijn conform de Wet Versterking Bestuur Pensioenfondsen de taken en bezetting van het VO gewijzigd. Het VO was in 2020 als volgt samengesteld:

	(Geboortjaar)
De heer Ch. Wagenaar (vz), werknemersvertegenwoordiger	1972
De heer A. Albers, werknemersvertegenwoordiger	1961
De heer A. van Dijk, werkgeversvertegenwoordiger	1972
Mevrouw A. Bond, werknemersvertegenwoordiger	1987
De heer L.C.J.M. Christophe, namens gepensioneerden	1949

Binnen het VO hebben de leden deskundigheidsniveau A en hebben sommige leden de voor het uitvoeren van hun taak relevante onderdelen van deskundigheidsniveau B zodat, indien er Bestuursleden terugtreden, de mogelijkheid bestaat dat zij kunnen toetreden tot het Bestuur. Het VO handelt in het belang van alle belanghebbenden van het Fonds, rekening houdend met de korte- en langetermijneffecten van maatregelen. Zij ziet toe op correcte uitvoering van het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomst. Het VO bewaakt de evenwichtige belangenbehartiging van de verschillende belanghebbenden door het Bestuur.

Het VO geeft jaarlijks een oordeel over het door het Bestuur gevoerde beleid in het jaarverslag. Hiertoe ontvangt het orgaan het concept jaarverslag en de concept jaarrekening. Tevens ontvangt het VO de agenda met bijlagen van de alle bestuursvergaderingen en vindt er per kwartaal een toelichting hierop plaats door het dagelijks Bestuur van het Fonds. Naast overleg met het Bestuur kan het orgaan tevens, zover als nodig voor het uitvoeren van haar taak, overleggen met de commissies van het Bestuur en de accountant en actuaris.

Gedurende 2020 is viermaal vergaderd met een vertegenwoordiging van het Dagelijks Bestuur. Daarnaast is tweemaal gesproken tussen een vertegenwoordiging van de Governance en Risk Commissie en een vertegenwoordiging van het VO o.a. over de opzet van de Eigen Risico Beoordeling en de visitatie. Het VO-lid dat risico in de portefeuille heeft is ter voorbereiding op de visitatie betrokken bij het intake gesprek samen met de leden van de Governance en Risk Commissie van het Bestuur. Het VO was aanwezig bij de laatste bestuursvergadering van het jaar op 10 december 2020. In deze vergadering is samen met het VO ingegaan op de vaststelling van de premie voor 2021 na een positief advies van het VO, de evaluatie van het crisisbeleid, concept Eigen Risico Beoordeling, vaststelling van de actuariële grondslagen.

Uitvoering, uitbesteding en vergoedingen

De deelnemers-, uitkerings- en financiële administratie is uitbesteed aan Achmea Pensioenservices (APS). Hiervoor is een Service Level Agreement opgesteld en wordt door APS een ISAE 3402 type 2 rapportage verstrekt. Over 2020 is ook een Standaard 3000 rapport opgesteld. APS wenst door dit Standaard 3000 rapport, naast het bestaande Standaard 3402 type 2 rapport, inzage te geven in de wijze waarop zij invulling geeft aan de Trust Service Principles en Criteria voor Beveiliging, Beschikbaarheid, Integriteit van gegevensverwerking, Vertrouwelijkheid en Privacy.

Gedurende 2020 heeft n.a.v. de COVID-19 pandemie een extra informatie uitwisseling plaatsgevonden over het business crisis beleid van APS en de extra aandachtspunten m.b.t. thuiswerken en netwerk/IT-infrastructuur controles, alsmede controle op door APS uitbestede activiteiten. Er hebben zich geen grote afwijkingen in de levering conform SLA voorgedaan, wel hebben een drietal incidenten plaatsgevonden, die geen risico's voor het Fonds hebben gevormd en niet tot datalekken hebben geleid. Deze incidenten zijn adequaat en in open overleg opgelost. De ondersteuning van het Bestuur wordt door de secretaris, dagelijks Bestuurslid van het Fonds, in samenwerking met een gedelegeerd medewerker van Deutsche Bank AG, kantoor Amsterdam en de adviserende actuaris, Willis Towers Watson, gegeven.

Het fiduciair vermogensbeheer is uitbesteed aan de vermogensbeheerder DWS. Hiervoor is een Fiduciair Management Agreement opgesteld. Het contract voor het fiduciaire vermogensbeheer loopt sinds 2019 voor een periode van drie jaar. Hierin is ook de flexibilisering naar de toekomst meegenomen. Het belegde vermogen is geconsolideerd in zogenaamde afgescheiden "asset pools", namelijk een SICAV en een FCP, in Luxemburg. Naast de kwartaalrapportages wordt jaarlijks een Long Form Audit Report voor de SICAV en een Fund Year-End Audit Report voor de FCP, door de accountant in Luxemburg verstrekt. Het geeft het Fonds een compleet inzicht.

Met de uitvoerder en de vermogensbeheerder zijn concrete afspraken over vergoedingen gemaakt. Er zijn geen prestatiebeloningen afgesproken. Beleggingsprestaties zijn vastgelegd en worden gemeten o.b.v. benchmarking en dekkingsgraadprestatie.

Interne controle op uitbesteding

Het Fonds heeft een uitbestedingsbeleid, waar binnen door het Bestuur zogenaamde 'control frameworks' zijn opgesteld voor uitbestede werkzaamheden. In deze frameworks zijn de periodieke controle van de uitbestede administratie en de controle op de vermogensbeheerder gedefinieerd. De dagelijkse uitvoering van deze controle ligt bij het Bestuursbureau. Het jaarlijks overleg met de uitvoerders ligt bij de Governance en Risk Commissie voor de uitbestede administratie. Voor het vermogensbeheer voert de beleggingscommissie het driemaandelijks overleg met de vermogensbeheerder. Alle bevindingen worden per kwartaal - of indien noodzakelijk frequenter - toegelicht in de bestuursvergadering door de desbetreffende commissies op basis van verslagen en integrale risicorapportages. Dit wordt vastgelegd in de notulen. De ISAE type 3402 en 3000 rapportages van APS worden jaarlijks geanalyseerd, de opvolging van openstaande actiepunten wordt gecontroleerd en besproken in de bestuursvergadering.

Compliance Officer

Sinds 1 januari 2018 vervult de heer D. Clazing, Compliance Officer bij Deutsche Bank AG, Amsterdam Branch, in Nederland de functie van Compliance Officer van het Fonds.

Externe ondersteuning en controle

Het Fonds wordt bijgestaan door de externe adviserend actuaris Willis Towers Watson (Drs. B.A. Weijers AAG). De certificerend actuaris is Willis Towers Watson B.V. (Drs. J.L.A. Schilder AAG).

In 2018 heeft een laatste evaluatiegesprek met Willis Towers Watson plaatsgevonden. Het Bestuur is zich bewust van het feit dat zowel advisering als certificering bij Willis Towers Watson B.V. is ondergebracht. Om een scheiding tussen advisering en certificering te waarborgen is overeengekomen dat de taken van de certificerend actuaris en de adviserend actuaris in persoon, vestiging en ondersteunend team zijn gesplitst. Omdat zowel de certificerend actuaris als de adviserend actuaris werkzaam zijn bij dezelfde organisatie heeft het Bestuur geverifieerd dat deze organisatie beschikt over een door DNB goedgekeurde gedragscode en daarmee voldoet aan het bepaalde in artikel 148 van de Pensioenwet.

De accountant is met ingang van 2020 Ernst & Young Accountants LLP.

Invulling van de sleutelfuncties (IORP II)

Het Fonds heeft de sleutelfuncties, op basis van het "three lines of defence model", onder voorbehoud van de goedkeuring van DNB, als volgt ingericht:

Sleutelfunctie	Houder Sleutelfunctie	Operationele Invulling
Risicobeheerfunctie	J.J. Reitsema	Governance & Risk Commissie/Bestuursbureau
Actuariële Functie	J.L.A. Schilder	Willis Towers Watson
Interne Auditfunctie	J.W. Veldman	externe auditor op contractbasis

VERSLAG OVER HET BOEKJAAR

Algemene Ontwikkeling

In 2020 werd de wereld getroffen door de COVID 19 pandemie. Door de uitbraak van dit COVID 19 Virus, aanvankelijk in China, maar in de loop van het eerste kwartaal van 2020 wereldwijd, is de economie begin 2020 tot abrupte stilstand gekomen. De financiële markten gingen in het bijzonder in maart 2020 onderuit, om na de berichten over uitgebreide steunprogramma's in de USA en Europa weer op te veren en in de loop van 2020 naar oude hoogte terug te keren. Mede door de opkoopprogramma's van de centrale banken bleven de koersen van zowel bedrijfs- als staatsobligaties hoog. De interventies op de rentestand leidde echter tot ongekende lage rentestanden, die een zeer negatieve invloed op pensioenfondsen hebben. Desalniettemin zal de reële economie, met name de retail- en entertainment business zwaar te lijden hebben onder de lockdowns in vele landen in 2021. De pandemie leidde eind 2020 tot een krimp van de economie van 8,3% in Europa en 4,2% in Nederland. Ook is een wereldwijde recessie ingetreden in 2020, die als de pandemie voortduurt ook in 2021 nog zal doorwerken. Hoewel voor de Eurozone en dus ook Nederland voor 2021 wel weer een lichte groei in de tweede helft verwacht wordt.

De wereldpolitiek werd in 2020 naast de vergaande gevolgen van de COVID 19 pandemie, gekenmerkt door de ontwikkelingen rond de verkiezingen in de VS die gewonnen zijn door de democraten en gepaard gingen met veel onrusten. In Europa is met name het feit dat op de valreep een harde Brexit werd vermeden een belangrijk onderwerp, vooral voor Nederland als handelsland met de omvangrijke handelsbetrekkingen met Engeland.

Mede dankzij de vele steunprogramma's van de overheden en centrale banken zijn, na de aanvankelijk enorme daling op de financiële markten in maart 2020, de beurzen snel weer opgeveerd. Ook de publicaties over de komst van een vaccin tegen COVID 19, dat eind 2020/begin 2021 werd goedgekeurd heeft er toe geleid dat de financiële markten zich herstelden en de beurzen eind 2020 op een hoog niveau zijn gesloten. Hierop wordt ingegaan onder het hoofdstuk over de beleggingen.

De inflatie in de Eurozone lag in 2020 op 0,3% (2019: 1,2%). In Nederland lag de inflatie in 2020 op 1,1% (2019: 2,7%).

De pensioenwereld werd naast de marktomstandigheden overheerst door de verdere uitwerking van het in 2019 bereikte "Principe Pensioenakkoord", waarin o.a. de afschaffing van de doorsneesystematiek en waarbij de nominale zekerheid (bufferopbouw) wordt losgelaten. Dit zal onder meer betekenen dat overschotten en tekorten sneller verwerkt worden (wel met mogelijkheid tot spreiding); er een differentiatie in het beleggingsbeleid van de verschillende doelgroepen komt. Maar ook komt er een mogelijkheid tot 10% afkoop bij pensionering en een standaardisatie van het pensioen bij overlijden en arbeidsongeschiktheid. Dit laatste al met ingang van 2022 en tot slot de AOW-leeftijd zal minder snel omhoog gaan.

Als tweede stap is in 2020 door de minister een hoofdlijnennotitie gepubliceerd waarin de kenmerken van de twee toekomstig toegestane contractvormen nader werden vormgegeven, dit is naast de zuivere premiereregeling conform de wet verbeterde premiereregeling, die in feite al bestaat, ook het "nieuwe contract". De eerste vorm biedt meer eigen keuze over o.a. het beleggingsbeleid en een vast of variabele uitkering. Het nieuwe contract kent een solidariteitsreserve ten behoeve van een risicodeling tussen generaties en een collectief beleggingsbeleid dat achteraf naar leeftijdscohorten wordt toegedeeld. Beide regeling zijn zuivere premiereregelingen.

Beide overeenkomsten zullen in de nieuwe pensioenwetgeving een leeftijdsonafhankelijke premie kennen. Er zal een overgangsregime en compensatie gezocht moeten worden voor de deelnemers die een nadeel ondervinden van afschaffing van de doorsneesystematiek. Hiervoor wordt onder meer gekeken naar de wijze waarop het invaren van de bestaande rechten en de ruimte in de dekkingsgraad kan worden aangewend.

Tenslotte zal een fiscaal plafond op de premie worden ingevoerd, die thans op 30% van de pensioengrondslag wordt vastgesteld (verhoogd met opslagen voor kosten en risicodekking). Dit is ver onder het huidige plafond van het Fonds van 33% van de salarissom (circa 41% van de pensioengrondslag).

Daarnaast is met ingang van 2021 het door de "Commissie Parameters" uitgebrachte advies over de "UFR-methodiek", de curve die DNB hanteert voor de bepaling van de verplichtingen van pensioenfondsen, gedeeltelijk (25%) ingevoerd. De invoering zal verdeeld over vier jaren plaatsvinden. Dit heeft op de jaarafsluiting over 2020 nog geen directe invloed maar op de dekkingsgraad van het Fonds per 1 januari 2021 zal dit een negatieve invloed van circa 2% hebben. Dit is het gevolg van de aangepaste UFR-methodiek waarbij het eerste "smoothing point van 20 jaar naar 30 jaar gaat. Hierdoor wordt de UFR afgeleid door 30 jaars' forwards, dus een tragere convergentie van de marktrente naar de UFR, zodat de UFR in feite dichter naar de marktrente toegroeit.

Ontwikkelingen Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland

Het Fonds heeft 2020 afgesloten met een beleidsdekkingsgraad van 115,3% na toeslagverlening. De actuele dekkingsgraad per ultimo 2020 berekend op basis van de door DNB voorgeschreven Ultimate Forward Rate, bedroeg 120,2% en de dekkingsgraad op basis van de marktrente 110,6%. De reële dekkingsgraad bedroeg: 94,0%.

De relatief hoge dekkingsgraad per eind december 2020 ten opzichte van de lage dekkingsgraad ultimo maart 2020 van 107,7% via een dekkingsgraad van 113,6% ultimo juni en 115,6% ultimo september is het gevolg van enerzijds de opleving van de financiële markten gedurende 2020 en dus goede beleggingsresultaten maar ook van een strikt afdekkingsbeleid van het renterisico op basis van de marktrente en de dekkingsgraadpositie. Dit heeft geleid tot positieve prestaties van de return portefeuille maar in het bijzonder van de matching portefeuille. Hieraan is uitvoering gegeven binnen het crisisbeleid in nauwe communicatie met de vermogensbeheerder in dit bijzondere jaar.

Crisisbeleid

In maart 2020 heeft het Bestuur i.v.m. de COVID 19 Pandemie een crisisbeleid ingevoerd, waarbij gezien de kleine omvang van het Fonds en de directe lijnen, besloten is dat het crisisteam bestond uit het voltallige Bestuur dat wekelijks bijeen kwam, waarbij ook de bestaande commissies t.w. de beleggingscommissies en de Governance en Risk Commissie in verhoogde vergaderfrequenties bijeen kwamen met het oog op: - versterkte coördinatie van het markt-/beleggingsrisico, liquiditeitsrisico en het operationeel risico in het bijzonder i.v.m. het thuiswerkprotocol, - de controle op de uitbesteding. Midden 2020 is de cyclus van de bijeenkomsten enigszins teruggedraaid maar toch tweewekelijks c.q. maandelijks gebleven. Eind 2020 heeft een evaluatie van het crisisbeleid plaatsgevonden en is vastgesteld dat er voor 2021 weliswaar verhoogd toezicht blijft maar niet langer een totaal crisisbeleid van toepassing is.

Gedragscode

Ook gedurende 2020 heeft Compliance de naleving op de gedragscode geëvalueerd en hebben alle Bestuursleden bevestigd kennis genomen te hebben van de laatste versie en tevens van de Code Pensioenfondsen.

In 2020 hebben alle Bestuursleden, op verzoek van Compliance, volledig inzicht gegeven in hun nevenfuncties indien zij al dergelijke functies hebben. Met de invoering van de richtlijnen voor het aannemen van nevenfuncties dient vooraf toestemming van Compliance te worden verkregen voor het aanvaarden van nevenfuncties. Jaarlijks wordt door de Bestuursleden en door het Bestuur aangewezen personen (leden VO en de bestuursondersteunende functionaris) de gedragscode getekend. Ook in 2020 hebben alle functionarissen voor naleving van de Gedragscode getekend.

In 2019 was een nieuw Compliance Charter uitgewerkt. In 2020 hebben hierin geen verdere wijzigingen plaatsgevonden.

Code Pensioenfondsen

Sinds 2018 is de Code Pensioenfondsen opgebouwd naar acht thema's en onderverdeeld naar normen per thema.

Het Fonds heeft de opvolging van de Code puntsgewijze gecontroleerd. In dit bestuursverslag wordt in de verschillende hoofdstukken ingegaan op de normen die bij de thema's zijn vastgelegd zoals het nemen van de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de taken en de kwaliteit, het vastleggen van onze missie en hoe wij hieraan werken. Het informeren van onze deelnemers waarbij evenwichtige belangenafwegingen een onderdeel is van onze missie. Het vastleggen van een beloningsbeleid.

Hieronder wordt onder het desbetreffende thema van de Code Pensioenfondsen vermeld waaraan het Fonds niet volledig kan voldoen op dit moment maar waarnaar wij ook over 2020 streven naar een oplossing. Het betreft met name Thema 5.

Thema 1: Vertrouwen waarmaken

Thema 2: Verantwoordelijkheid nemen

Thema 3: Integer handelen

Thema 4: Kwaliteit nastreven

Thema 5: Zorgvuldig benoemen

Het Fonds beschikt over een "benoemingsbeleid" conform de Code Pensioenfondsen, echter:

Norm 33; Binnen het Bestuur is een verscheidenheid aan vaardigheden, complementariteit en zienswijzen vertegenwoordigd. Bovendien hebben zowel vrouwen als mannen zitting en is er een redelijk evenwichtige vertegenwoordiging van oud en jong. Desalniettemin voldoet het Fonds niet volgens de letter aan de vertegenwoordiging van jongeren (de jongere leden zijn inmiddels boven veertig jaar). Binnen het VO wordt met ingang van 2018 wel voldaan aan de diversiteitseis: er is een vrouwelijk VO-lid en een lid onder veertig jaar. De actieve sturing vanuit het Bestuur is erop gericht om bij toekomstige benoemingen van actieve deelnemers in de kring onder 40 jaar te werven.

Norm 34; In het benoemingsbeleid van de het Fonds is opgenomen dat een Bestuurslid maximaal tweemaal kan worden herbenoemd c.q. 12 jaar de bestuursfunctie kan uitoefenen tenzij er redenen zijn om hiervan af te wijken, dan dient dit uitgelegd te worden. De vertegenwoordiger van de gepensioneerden is recentelijk in afwijking van deze norm herbenoemd tot 2022. Een vertegenwoordiger van de werkgever is in 2018 in afwijking van deze norm herbenoemd tot 2022. Het Bestuur heeft schriftelijk aan DNB uiteengezet dat afgeweken is van de norm gezien de kennis en ervaring van de huidige bestuurders in het belang van de continuïteit van het Bestuur van het Fonds, mede gezien een aantal recente wijzigingen in het Bestuur. De herbenoemingen zijn geaccordeerd door DNB.

Norm 39: Het ontslagbeleid van bestuursleden en VO-leden, dat is vastgelegd in de statuten is niet geheel in overeenstemming met deze norm. De statuten worden in 2021 hierop aangepast.

Het Pensioenfonds beschikt gezien de omvang niet over een Belanghebbenden Orgaan/Raad van Toezicht.

Norm 48/54 zijn hierdoor niet van toepassing. Het Intern Toezicht vindt plaats door een VO.

Daarnaast beoordeelt een Visitatiecommissie (VC Holland) jaarlijks het beleid en de bestuursprocessen. In deze visitatie wordt de Code Pensioenfonds meegenomen. Ook in het kader van de werkzaamheden over 2020 heeft VC Holland - mede op grond van norm 47 - in haar visitatie de Code Pensioenfonds betrokken. In dit bestuursverslag wordt in een matrix door VC Holland ingegaan op de wijze waarop zij de acht onderwerpen van de Code hebben betrokken bij de thema's waarover VC Holland in haar rapport verslag doet. Wij achten het correct in deze paragraaf waarin wij ingaan op de acht thema's van de Code Pensioenfonds expliciet te vermelden dat volgens het Bestuur hiermede ook aan norm 47 is voldaan. Naar het oordeel van de Visitatiecommissie zijn de gerapporteerde uitzonderingen (33, 34 en 39) en de gerapporteerde bevindingen niet van zodanige aard dat hiermee in materiele zin inbreuk wordt gedaan op het naleven van de hoofdthema's. De beoordeling door de Visitatiecommissie wordt besproken met het Verantwoordingsorgaan en geagendeerd in de bestuursvergadering als ook de opvolging van de aanbevelingen.

Met ingang van 2020 is een Sleutelfunctiehouder Audit benoemd en met ingang van 2021 zal een externe auditor de vervullersrol uitvoeren.

Thema 6: Gepast belonen

Thema 7: Toezicht houden en inspraak waarborgen

Deskundigheidsbevordering en bestuurlijke effectiviteit

Het Bestuur heeft een geschiktheidsplan opgesteld inclusief opleidingsbudget. Het Bestuur toetst de geschiktheid van bestuurders bij aantreden en gedurende het lidmaatschap. In het geschiktheidsplan zijn profielschetsen per functie binnen het Bestuur opgenomen. Er vindt jaarlijks een evaluatie van het geschiktheidsplan inclusief de deskundigheidsmatrix plaats. De functieprofielen in het plan zijn aangepast i.v.m. IORP II. Na de "Wet Versterking Bestuur Pensioenfonds" zijn de vereisten m.b.t. basisopleiding en permanente educatie aangepast. In het kader van de permanente educatie vinden jaarlijks off-sites plaats o.a. IORP II, Integraal Risicomanagement, ESG Beleid, Pensioenakkoord. Jaarlijks wordt een budget vastgesteld en individuele trainingen/workshops i.v.m. de permanente educatie in de planning opgenomen.

Ultimo 2017 heeft het Bestuur een evaluatie met een externe deskundige gehouden. Over 2018 werd begin 2019 een interne evaluatie gehouden, die in de loop van 2019 binnen het volledige Bestuur besproken is. Ook in 2020 is hieraan een vervolg gegeven in het bestuursoverleg. Uit de evaluatie zijn de destijds vastgelegde vervolgacties besproken. Vastgesteld is dat de kennis en geschiktheid op een goed niveau liggen, er een open communicatie bestaat en het afleggen van de verantwoording ook transparant is. Tevens wordt de besluitvorming goed afgewogen in het belang van alle betrokkenen. De invulling van opengevallen bestuursfuncties heeft ook aangetoond dat de opvolging met deskundige en competente nieuwe Bestuursleden vanuit het Verantwoordingsorgaan c.q. de onderneming kan plaatsvinden. Zorgpunt blijft diversiteit, omdat er relatief weinig vrouwelijke kandidaten beschikbaar zijn en weinig jonge mensen interesse tonen.

Premiebeleid sinds 1 januari 2017

Met de invoering van de nieuwe regeling per 1 januari 2017 is gekozen voor een nieuw premiebeleid met een ingroei pad naar een 5-jaars gedempte kostendekkende premie, waarbij voor 2017 de premie nog volledig is gebaseerd op de ongedempte rente, en in de vijf jaren tot thans, 2021 ingroeit naar een 5-jaars gedempte premie. De vaste premiesystematiek op basis waarvan de premie onder de CDC-regeling (CDC-premie) wordt vastgesteld is opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst met de werkgever.

In het premiebeleid wordt onderscheid gemaakt naar de volgende premies:

De toetspremie

Dit betreft de ex ante vastgestelde kostendeekkende premie, rekening houdend met een 5-jaarsvoortschrijdend gemiddelde van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur (uitgaande van de septemberstanden). De toetspremie die ons Fonds minimaal dient te ontvangen.

De CDC-premie

Dit is de feitelijke premie die de werkgever op basis van de uitvoeringsovereenkomst betaalt aan ons Fonds. Voor de jaren tot en met 2020 is de CDC premie gelijk aan het maximum van de hiervoor vermelde toetspremie (op basis van 5-jaarsdemping) en de kostendeekkende premie op basis van demping conform een afgesproken ingroeipad. De CDC-premie kan niet meer dan 33% van de (gemaximeerde) pensioengevende salarissom bedragen.

Hieronder is het ingroeipad schematisch weergegeven:

Jaar	Demping
2017	Geen demping (rentetermijnstructuur per 30 september 2016)
2018	2-jaarsdemping (eind septemberstanden)
2019	3-jaarsdemping (eind septemberstanden)
2020	4-jaarsdemping (eind septemberstanden)
2021 en verder	5-jaarsdemping (eind septemberstanden)

De kostendeekkende, gedempte kostendeekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet over 2020 en 2019 zijn als volgt (x € 1.000):

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Kostendeekkende premie	16.601	14.311
Gedempte kostendeekkende premie	14.138	13.238
Feitelijke premie	14.533	14.296
Feitelijke premie (exclusief dotatie premie-egalisereserve)	14.067	13.303

Op basis van de in de abtn beschreven methodiek dient in 2020 een premie te worden ontvangen ter grootte van 14.138. De feitelijke premie exclusief de dotatie aan de premie-egalisereserve is gelijk aan 14.067. De feitelijke premie was in het boekjaar dus lager dan de minimaal te ontvangen bijdrage.

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt (x € 1.000):

	2020	2019
Actuarieel benodigde koopsom	11.719	10.981
Opslag voor uitvoeringskosten	649	676
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	1.770	1.581
Premiemarge (voor dotatie premie-egalisereserve)	395	1.058
	<u>14.533</u>	<u>14.296</u>
Dotatie premie-egalisereserve	- 466	- 993
	<u>14.067</u>	<u>13.303</u>

De kostendeekkende premie bestaat uit de volgende elementen.

1. De koopsom bedroeg over 2020 € 13,859 miljoen (2019 € 11,949 miljoen),
2. De solvabiliteitsopslag over 1) die gelijk is aan het percentage vereist eigen vermogen (strategisch, evenwichtssituatie); deze koopsom bedroeg over 2020 € 2,093 miljoen (2019 € 1,716 miljoen),
3. De opslag voor jaarlijkse uitvoeringskosten bestaande uit een zo goed mogelijke schatting van de werkelijke kosten (exclusief kosten vermogensbeheer) die in het boekjaar te verwachten zijn, verlaagd met de verwachte vrijval aan excassokostenopslag over de uitkeringen in het boekjaar. De koopsom bedroeg over 2020 € 0,649 miljoen (2019 € 0,676 miljoen), zijnde respectievelijk 4,7% en 5,7%.

Het totaal van bovenstaande componenten wordt uitgedrukt als percentage van de (gemaximeerde) pensioengevende salarissom.

In de onderstaande tabel o.b.v. de ex-ante berekening van de kostendeekkende premie als percentage van de (gemaximeerde) salarissom.

Boekjaar 2021	Ongedempt (zuiver)	Toetspremie (5-jaars gedempt)
1. Comingservicekoopsom: de actuarieel benodigde koopsom voor pensioenopbouw en risicodekking tijdens het boekjaar in verband met de aangroei van pensioenverplichtingen (inclusief een opslag voor excassokosten van 3,0% en een opslag voor premievrijstellingsrisico van 2,5%)	34,8%	27,4%
2. Opslag voor het bij de aangroei van de pensioenverplichtingen behorende vereist eigen vermogen (15,2%)	5,3%	4,2%
3. Opslag voor de bij de aangroei van de pensioenverplichtingen behorende uitvoeringskosten (exclusief vermogensbeheerkosten)	1,6%	1,6%
Kostendeekkende premie (= 1 + 2 + 3)	41,7%	33,2%

De CDC-premie voor 2021 is gelijk aan de gedempte kostendeekkende premie o.b.v. vijfjaars-demping, maar kan conform de uitvoeringsovereenkomst met de werkgever nooit meer dan 33,0% van de gemaximeerde salarissom zijn. Uit bovenstaande tabel blijkt dat de CDC-premie voor 2021 met 33,2% (2020: 31,2%) iets boven de (gemaximeerde) salarissom is. De CDC-premie voor 2021 voor de werkgever is derhalve gelijk aan het premiumaximum van 33,0% van de (gemaximeerde) salarissom. De toename van de CDC-premie van 31,2% in 2020 naar 33,0% in 2021 wordt grotendeels veroorzaakt doordat de 5-jaars gedempte rente (per 30 september 2020) lager is dan de 4-jaars gedempte rente (per 30 september 2019), waar de CDC-premie voor 2020 op is gebaseerd.

Premie-egalisereserve

Bij de invoering van de CDC regeling is een "premie-egalisereserve" gevormd. Aan deze reserve wordt het deel van de premie dat hoger ligt dan de toetspremie toegevoegd.

Omdat de CDC-premie voor het boekjaar 2021 lager is dan de toetspremie, wordt het premietekort onttrokken uit de premie-egalisereserve om een verlaging van het streefopbouwpercentage (naar in dit geval circa 1,86%) te voorkomen. De (procentuele) onttrekking van de premie-egalisereserve wordt ex-ante vastgesteld en is gelijk aan het procentuele verschil tussen de CDC-premie en de Toetspremie. In beginsel wordt dit percentage eenmalig vastgesteld en niet meer achteraf gewijzigd. Voor het boekjaar 2021 bedraagt het premietekort 0,2%-punt (= 33,2% -/ 33,0%) van de (gemaximeerde) salarissom. De feitelijke onttrekking uit de PER vindt per kwartaal plaats op het moment van premiebetaling, op basis van de dan geldende (ex-ante) gemaximeerde pensioengevende salarissom. Het VO heeft een positief advies afgegeven, waarna het bestuursbesluit is bekrachtigd. Het gevolg van de nieuwe premie voor 2020 is, dat de werknemersbijdrage evenals vorig jaar 5,0% van de pensioengrondslag zal bedragen.

Premiedekkingsgraad

Op basis van de door DNB gepubliceerde renteterminstructuur per 30 september 2020 bedraagt de premiedekkingsgraad 91% (dit is lager dan de vereiste dekkingsgraad per 31 december 2020 van 115,2%, als gevolg van het feit dat de 5-jaarsgedempte rente hoger is dan de (ongedempte) rente per 30 september 2020). De premiedekkingsgraad is derhalve lager dan de actuele dekkingsgraad.

Beleidsdekkingsgraad en Toeslagbeleid

Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland had ultimo oktober 2020 een beleidsdekkingsgraad van 115,1%. Deze dekkingsgraad ligt boven de wettelijk vastgestelde toeslagdrempel van 110%. Deze beleidsdekkingsgraad is sinds 2015 bepalend voor de toeslagverlening.

Toeslagbeleid en toeslag sinds 1 januari 2016

In het nieuwe toeslagbeleid van het Fonds zijn de huidige FTK bepalingen voor toekomstbestendige toeslagverlening vanaf 1 januari 2015 vastgelegd. Het Bestuur hanteert voor een besluit over de feitelijke toekenning de onderstaande beleidsstaffel als leidraad.

Beleidsdekkingsgraad	Toeslagverlening (als percentage van de maatstaf)
<i>Lager dan 110%</i>	<i>0%</i>
<i>Tussen 110% en 124%</i>	<i>Gedeeltelijk (voor zover ook in de toekomst te realiseren)</i>
<i>Hoger dan 124%</i>	<i>100% + eventuele inhaaltoeslagen en herstel van kortingen</i>

Het Bestuur heeft additioneel besloten dat geen toeslag zal worden verleend in geval dit op basis van de beleidsdekkingsgraad wel mogelijk is, maar de dekkingsgraad op basis van de marktrente ten gevolge van deze toeslagverlening lager wordt dan 100%.

De grens voor volledige toeslagverlening wordt jaarlijks zodanig vastgesteld dat deze voldoet aan de eis van toekomstbestendigheid. Per 31 oktober 2020 bedroeg deze grens voor het Fonds 124% (31 oktober 2019: 122%). De peildatum van vaststelling van de toeslag is ultimo oktober, zoals vastgelegd in de ABTN van het Fonds.

Conform de CAO afspraak is de indexatie voor actieven en inactieven gebaseerd op de prijsinflatie en wel op het afgeleide consumentenprijsindexcijfer per oktober 2020, als gepubliceerd door het CBS. Dit cijfer toont een stijging van 1,12%. Op basis van het voor toeslagverlening doorgerekende beschikbare vermogen is de mate van toeslagverlening 42,9%. Dit betekent dus, dat rekenkundig (volgens het FTK op basis van de cijfers per eind oktober 2020) een toekomstbestendige toeslag van 42,9% van 1,12% verleend kan worden, zijnde 0,48% per 1 januari 2021. Deze toeslag is doorgerekend op toekomstbestendigheid. Als gevolg van het toekennen van een toeslag van 0,48% zou de UFR-dekkingsgraad eind oktober 2020 met 0,5% afnemen van 116,8% naar 116,3%. Het effect op de zuivere dekkingsgraad (de dekkingsgraad op basis van de marktrente) is gelijk, waardoor deze zou afnemen van 107,1% naar 106,6%. Door deze toeslagverlening komt de zuivere dekkingsgraad niet onder 100%. Dit betekent dat ook aan de additionele voorwaarde van het Bestuur, dat de zuivere dekkingsgraad als gevolg van toeslagverlening niet onder 100% mag komen, is voldaan en deze toeslag kan worden verleend. De peildatum voor onze toeslagverlening is ultimo oktober. Op deze datum bedroeg onze beleidsdekkingsgraad 115,1%. Door het boeken van een vordering op de overlijdensrisicoverzekering voor een overlijdensrisico in mei dat volgens contractvoorwaarden bij de overgang van verzekeraar uitgezonderd was, werd in oktober 2020 uitgegaan van een beleidsdekkingsgraad van 115,2%, waardoor de toekomstbestendige toeslagverlening 0,01% hoger berekend is door de fractioneel hogere beleidsdekkingsgraad. Het Bestuur heeft besloten, gezien de geringe omvang van het bedrag, de toeslag als hieronder vermeld van 0,48% onveranderd te laten bestaan. De jaarcijfers zijn hierop aangepast. Door het toekennen van de toeslag van 0,48% is de beleidsdekkingsgraad (op basis van UFR methodiek DNB) per 31 december 2020 115,3%. De actuele dekkingsgraad bedraagt 120,3%. De actuele dekkingsgraad per 1 januari 2021 na invoering van de nieuwe UFR-grondslagen bedraagt:

Het Bestuur is op basis van deze berekeningen akkoord met een toeslagverlening per:

1-1-2021 0,48%

Dit betekent dat onderstaande gemiste toeslagen nog open staan:

1-1-2016	0,14%
1-1-2017	0,26%
1-1-2018	0,45%
1-1-2019	0,50%
1-1-2020	0,64%
1-1-2021	0,64%

Deze gemiste toeslag van in totaal 2,63% zal zodra de financiële situatie dit toelaat op basis van datum van de gemiste toeslag worden ingehaald. Voorwaarde is dat voor het inhalen van achterstanden de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de bovengrens van 124% (niveau oktober 2020), waarbij maximaal 20% van het vermogenoverschot gebruikt mag worden voor inhaaltoeslag.

Communicatie

Het Fonds beschikt over een communicatieplan dat beoogt:

- 1 De brede achterban te informeren over de inhoud van de pensioenkeuzes en beslissingen;
- 1 De kennis over de mogelijkheden en de waarde van de pensioenregeling te vergroten;
- 1 Zowel de bewustwording van de deelnemers te stimuleren over relevante wijzigingen in wetgeving en gevolgen voor de regeling van het Fonds als de betrokkenheid van de actieve deelnemers te stimuleren.

Dit wordt verwezenlijkt door de actieve deelnemers, de gewezen deelnemers/partners en de pensioengerechtigden te voorzien van de voor hen relevante informatie. Deze informatie wordt verstrekt via de website van het Fonds, Intranet, persoonlijke mail via de werkgever en individuele schriftelijke informatie. Binnen de reguliere communicatie publiceert het Fonds elk kwartaal een nieuwsbrief voor de actieve deelnemers en de gepensioneerden. Het Fonds biedt eveneens een "pensioenplanner" op de website aan. Daarnaast wordt elk jaar een bijeenkomst georganiseerd voor de actieve deelnemers in de verschillende vestigingen van de werkgever. Dit jaar is een extra bijeenkomst met de Ondernemingsraad gehouden over het "Pensioenakkoord". Ook is het Verantwoordingsorgaan samen met het Bestuur hierover voorgeglicht in een bijeenkomst met de actuaris. Ook geeft een vertegenwoordiger van het Bestuur jaarlijks informatie tijdens een bijeenkomst van de gepensioneerden. Gedurende 2019 heeft naast deze communicatie een aantal sessies plaatsgevonden, om in quiz-vorm de pensioen kennis van de actieve deelnemers vanaf 45 jaar en de leden Ondernemingsraad te testen en op een hoger peil te brengen.

In 2020 was dit helaas niet mogelijk. Er heeft in het kader van het crisisbeleid een verhoogde communicatie via Nieuwsflitsen over voornamelijk het crisisbeleid, de ontwikkelingen op de financiële markten en de financiële situatie van het Fonds plaatsgevonden. Deze 10 Nieuwsflitsen zijn in plaats gekomen van de fysieke bijeenkomsten met actieve en gepensioneerde deelnemers.

Ook in 2021 ontvangen zowel de actieve als gepensioneerde deelnemers een verkorte versie van het jaarverslag via mail of per post.

Bestuursvergaderingen

Het Bestuur van het Fonds heeft gedurende 2020 zeventien keer vergaderd, mede naar aanleiding van het ingevoerde crisisbeleid, waardoor in de maanden maart tot juli wekelijks is vergaderd en daarna maandelijks. De belangrijkste onderwerpen waren, binnen het crisisbeleid de operationele, liquiditeits- en beleggings-c.q. marktrisico's. Binnen de reguliere beleidscyclus, is gekeken naar het risicobeleid en de hierbij behorende procedures en ABTN, de auditfunctie in het kader van IORP II, de strategische beleggingsportefeuille inclusief de verdere ontwikkeling van het ESG-Beleid. Daarnaast is in een off-site en op verschillende momenten in de vergaderingen stil gestaan bij de strategie van het Fonds in verband met gevolgen van het "Pensioenakkoord". Tot slot is gesproken over de premie en de pensioenopbouw mede i.v.m. de premie egalisatiereserve en de toeslagverlening.

Naleving wet- en regelgeving en communicatie met de toezichthouder

De Compliance Officer van het Fonds heeft over het jaar 2020 een verklaring afgegeven waarin is vermeld, dat niet is gebleken, dat enige overtreding door het Bestuur en door het Bestuur aangewezen personen heeft plaatsgevonden. Wij verwijzen naar het hoofdstuk "Gedragscode" voor de verdere details.

De ontwikkelingen in wet- en regelgeving worden door het Bestuur nauwgezet gevolgd en geagendeerd. Elk kwartaal volgt o.m. een invulling van dit agendapunt door de aanwezige adviseur namens de actuaris.

Code Pensioenfondsen

Sinds 2014 is de Code Pensioenfondsen van kracht. Het Fonds heeft uitgebreid besproken op welke wijze voldaan wordt aan deze Code op pagina 21 van dit bestuursverslag. De naleving van de Code Pensioenfondsen is getoetst door de visitatiecommissie.

Modelgedragscode

In 2017 is de Modelgedragscode van de Pensioenfederatie in samenwerking met Compliance ingevoerd. Ook in de navolgende jaren is de naleving van de Modelgedragscode getoetst door Compliance.

Algemene Verordening Gegevensbescherming

Sinds 25 mei 2018 is de AVG van toepassing. In juli 2019 is door de Pensioenfederatie een gedragslijn AVG gepubliceerd. Naar aanleiding van deze publicatie heeft het Fonds aan de hand van een 100-tal vragen, die ons door onze actuaris ter beschikking gesteld waren, getest hoe de naleving bij het Fonds is. Naar aanleiding van deze test zijn geen significante afwijkingen gevonden.

Toezichthouder

Er heeft in 2020 twee maal telefonisch overleg met DNB plaatsgevonden onder meer over de wijziging van toezichthouder en een algemeen overleg met betrekking tot de wijze waarop het Fonds het crisisbeleid had vormgegeven en de opvolging van de sleutelfunctiehouder Audit, deze laatste is inmiddels goedgekeurd. Er waren geen verdere opmerkingen van de zijde van DNB en in 2020 zijn geen dwangsommen of bestuurlijke boeten opgelegd.

Het Fonds heeft sinds december 2011 een actuele dekkingsgraad en vanaf 2015 een beleidsdekkingsgraad gemeld die boven de vereiste dekkingsgraad lag. Het 5 jaars-herstelplan dat in 2009 was ingediend, kon in oktober 2012 derhalve afgemeld worden bij DNB. Sindsdien heeft het Fonds geen dekkings- of reservetekort.

Uitbesteding

Het Fonds beschikt over een uitbestedingsbeleid. Het Fonds heeft de deelnemers-, uitkerings- en financiële administratie uitbesteed aan Achmea Pensioenservices. Het mandaat werd gedurende 2019 onderhandeld voor een nieuwe periode van vier jaar ingaande 1 januari 2020.

Controle op de aan derden uitbestede werkzaamheden volgens het opgestelde uitbestedingsbeleid aan de hand van 'control frameworks' worden uitgevoerd door het Bestuursbureau onder verantwoording van de Governance en Risk Commissie. Het vermogensbeheer is sinds 2009 uitbesteed aan Deutsche Asset & Wealth Management (DWS). Ook hierop wordt controle, volgens de definities vastgelegd in het uitbestedingsbeleid, uitgevoerd op basis van "control frameworks" door het Bestuursbureau. Daarnaast vindt per kwartaal een neutrale controle door Global Risk Management van DWS plaats van de verschillende aannames van de vermogensbeheerder. De rente-ontwikkeling en afdekking wordt gecontroleerd door onze actuaris. Ook het contract met de vermogensbeheerder is in 2019 verlengd voor een periode van drie jaar, eveneens met een flexibiliteitsclausule, gezien de ontwikkelingen op de pensioenmarkt en de invloed op de strategie van het Fonds.

In 2020 is een benchmark uitgevoerd door CEM Benchmarking op kosten en resultaten van het vermogensbeheer. Deze benchmark bevat geen gegevens voor pensioenbeheer. In het kader van een marktonderzoek i.v.m. de verlenging van de uitbesteding van het pensioenbeheer in 2019 hebben wij een uitgebreide marktanalyse van onze adviseur ontvangen, waarin medegedeeld is dat de tarieven marktconform zijn.

Onze vermogensbeheerskosten liggen, met 0,354 basispunten van het belegd vermogen, onder de Nederlandse mediaan van 0,427% basispunten, dit is inclusief portefeuilles met meer gespecialiseerde beleggingsproducten. Kijkend naar de door DNB gepubliceerde gegevens over 2020 rond het midden van vermogensbeheerskosten van de Nederlandse pensioenfondsen.

Klachten of Incidenten

Het Fonds heeft in 2020 geen klachten ontvangen die tot rechterlijke disputen hebben geleid. Wij hebben in het overleg met onze administrateur vastgesteld dat 195 keer door deelnemers telefonisch contact is opgenomen. De meest voorkomende onderwerpen waren vragen over ingang (vervroegd) pensioen of flex-berekeningen, algemeen en pensioenuitkeringen.

Integere bedrijfsvoering en Risicobeleid

Wettelijk is geregeld dat een pensioenfonds maatregelen dient te treffen die goed pensioenfondsbestuur waarborgen. Met de invoering van de Pensioenwet per 1 januari 2007 zijn de STAR principes voor 'pension fund governance' verankerd in een wettelijk kader. Deze 32 principes betreffen de onderdelen zorgvuldig bestuur; transparantie, openheid en communicatie; deskundigheid; verantwoording en intern toezicht. In 2013 is de Code Pensioenfondsen door de Pensioenfederatie met de Stichting van de Arbeid opgesteld. Deze is ook van kracht voor het Fonds.

Het beleid van een pensioenfonds is gericht op een integere bedrijfsvoering. Deze verantwoordelijkheid is vastgelegd in artikel 143 van de Pensioenwet. Dit houdt onder meer in:

- 1 Adequate administratieve organisatie, interne controle (AO/IC) en risicobeheersing;
- 1 Analyse en beheersing van integriteitsrisico's;
- 1 Voorkomen van belangenverstremming;
- 1 Duurzame beheersing van (financiële) risico's;
- 1 Jaarlijks een haalbaarheidstoets.

Algemene leidraad voor het uitvoeren van de beheertaken zijn de voorschriften van de toezichthouder (DNB) zoals destijds vastgelegd in Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode (FIRM). FIRM is een geïntegreerde methode voor de analyse van risico's en de beheersing daarvan.

Sinds 2011 wordt gewerkt met commissies waaronder een Governance en Risk Commissie met als speciaal aandachtsgebied de analyse van en controle op de risico's van het Fonds. In de loop van 2011 zijn ook 'control frameworks' voor de uitbestede pensioenadministratie en het vermogensbeheer opgesteld en de bijbehorende controletaken ingericht binnen het Bestuursbureau. In aanvulling hierop is in 2012 een richtlijn opgesteld over de uitbesteding en de controle zodat deze in overeenstemming is met de integrale risicomethode voor uitbesteding van activiteiten van o.a. de Pensioenfederatie.

Sinds 2013 is een "integraal risico dashboard" ingevoerd, waarin de status van alle financiële en niet-financiële risico's conform de "FIRM" analyse structuur van DNB vermeld zijn, inclusief mogelijke acties. Gedurende 2015 is deze risicoanalyse verder uitgewerkt en is dieper ingegaan op de integriteitsrisico's naar aanleiding van het thema-onderzoek van DNB.

Gedurende 2018 is het Risicobeleid verder uitgewerkt o.a. door de toevoeging van de onderdelen die met de invoering van IORP II te maken hebben. In het Integraal Risicobeleid zijn alle gedefinieerde risico's verwerkt inclusief een bruto en netto risico na beheersmaatregelen, conform het COSO Integraal Risico Management Model en de aanbevelingen van de Pensioenfederatie. In november 2018 heeft het voltallige Bestuur in een off-site met onze adviseur dit risicobeleid besproken en goedgekeurd inclusief de toelichting over IORP II. Het aangepaste "Risk Dashboard" is een vast agendapunt in de bestuursvergaderingen.

Sinds 2019 wordt gewerkt met de beoordeling door de Sleutelfunctiehouder Risico naast die van de risico-eigenaren. Ook de sleutelfunctiehouder actuariel levert sinds 2019 een kwartaalrapportage die wordt besproken in de bestuursvergaderingen.

Verscherpt Risicobeleid in 2020

Naar aanleiding van de Covid 19 pandemie is een crisisbeleid ingevoerd, waardoor in de maanden maart tot juli wekelijks is vergaderd door het bestuur en daarna maandelijks. De beleggingscommissie heeft in die periode wekelijks vergaderd met de nadruk op het liquiditeits- markt en beleggingsrisico. Er is gewerkt met een wekelijks overzicht van de beleggingsresultaten, liquiditeitspositie en de hieruit berekende dekkingsgraad o.b.v. marktrente en een prognose van de UFR dekkingsgraad. Daarnaast heeft de Governance en Risk commissie tweewekelijks overlegd gedurende geheel 2020 met een verscherpt toezicht op de operationele, en uitbestedingsrisico's waarbij door onze PUO APS uitgebreid in gegaan is op de extra risico's die het gevolg waren van het thuiswerken met namen op het operationeel en IT gebied. Er hebben zich in 2020 geen inbreuken op de IT netwerken of andere operationele issues voorgedaan, die financiële of reputatie gevolgen hebben gehad. Ook is de liquiditeitspositie toereikend geweest.

Integriteitsanalyse en IT-risico

Als onderdeel van het integraal risicobeleid is ook in 2020 de SIRA (integriteitsanalyse) geëvalueerd met compliance en waar nodig aangepast. In navolging op het uitgewerkte IT security beleid en het IT risk assessment o.b.v. de 54 COBIT Controls met de werkgever uit 2018 heeft extra overleg plaatsgevonden met APS over de verhoogde controle op cyber criminaliteit en het verhoogde risico van thuiswerken.

Sinds 2020 zijn alle sleutelfunctiehouders na goedkeuring van DNB benoemd en zal in het kader van de "three lines of defence" de sleutelfunctiehouder Audit in 2021, met ondersteuning door een externe auditor, conform het auditcharter audits uitvoeren.

Model Gedragscode en AO/IC

Er is in 2020 een rapportage van compliance over de afhandeling van de controles en werkzaamheden op jaarbasis verstrekt aan het Bestuur.

In 2020 hebben alle Bestuursleden op verzoek van compliance volledig inzicht gegeven in hun nevenfuncties, indien zij dergelijke functies hebben. Met de invoering van de richtlijnen voor het aannemen van nevenfuncties dient vooraf toestemming van compliance te worden verkregen voor het aanvaarden van nevenfuncties. De compliance officer heeft ook 2020 tweemaal deelgenomen aan een bestuursvergadering en is ingegaan op de diverse Codes en zijn werkzaamheden in het kader van de compliance activiteiten waaronder de SIRA voor het Fonds en ontwikkelingen in de markt.

Het Fonds heeft richtlijnen ter beheersing van de risico's gepubliceerd. Hieronder vallen o.a. vendor risk management, klokkenluidersregeling, reputatie risk management, conflict of interest en een geschenkenregeling.

Risicohouding

De risicohouding van het Fonds is de mate waarin het Fonds, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het Fonds te realiseren. Met andere woorden de mate waarin het Fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het Fonds en de wettelijke toegestane ondergrenzen van het pensioenresultaat. Dit wordt afgesproken in overleg tussen het Fonds, de vertegenwoordigers van werkgever, werknemers. Sinds het overleg in 2016 met sociale partners over de risicohouding in verband met de invoering van de nieuwe regeling is deze ongewijzigd van kracht. In 2019 heeft hierover geen nieuw overleg met de vakbonden plaatsgevonden, omdat de risicohouding niet gewijzigd is. Er is wel een nieuwe ALM studie in het vierde kwartaal van 2018 gehouden maar deze is binnen de vastgelegde risicohouding uitgevoerd. In 2020 is een verkorte ALM voor een bepaalde beleggingscategorie uitgevoerd. In 2021 zal een volledige ALM worden uitgevoerd. Het Bestuur heeft zijn totale risico beleid verwoord in de ABTN.

Kwalitatieve Risicohouding

De kwalitatieve risicohouding van het Fonds (en de beleidsuitgangspunten die hieraan gerelateerd zijn) is nader uitgewerkt in de ABTN van het Fonds. Een samenvatting volgt hieronder:

- 1 Streven naar een waardevast pensioen in het kader van voorwaardelijke toeslagverlening;
- 1 Het ambitieniveau van toeslagverlening is vertaald in de mate waarin het pensioen jaarlijks kan worden aangepast ten opzichte van de maatstaf (voor het Fonds is dit voor alle deelnemers de prijsinflatie);
- 1 Het minimaal beoogde niveau van toeslagverlening op de lange termijn bedraagt 60% (dit betreft de aanpassing van het pensioen inclusief eventueel toegepaste kortingen);
- 1 Bij tegenvallende economische omstandigheden wordt een lagere/geen toeslagverlening geaccepteerd;
- 1 Bij tegenvallende economische omstandigheden wordt een beperkte korting geaccepteerd;
- 1 Stabiele premie: bij de bepaling van de jaarlijkse premie wordt rekening gehouden met een 5-jaarsdemping van de rente.

Kwantitatieve Risicohouding

Conform de Pensioenwet, is de risicohouding vastgesteld en vastgelegd. Bij het concretiseren van deze risicohouding heeft het Bestuur zich gebaseerd op de kenmerken van het Fonds.

Zij heeft daarbij in een ALM studie meerdere beleidsuitgangspunten gehanteerd, waaronder de gewenste maximale premiestijging, de volatiliteit, de gewenste kans op realisatie van toeslagen en het maximaal acceptabele niveau van kortingen.

De mate waarin beleggingsrisico's worden gelopen komt terug in het vereist eigen vermogen (VEV), zijnde de omvang van het eigen vermogen waarover een pensioenfonds, gegeven een bepaald risicoprofiel, minimaal zou moeten beschikken. De vaststelling van het VEV, en daarmee van de weging van de afzonderlijke financiële risico's, die is voorgeschreven in de Pensioenwet (zie hiervoor de artikelen 132 PW en 138 PW). Daarnaast wordt onder andere in het Besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfonds (in artikel 12) ook aandacht besteed aan het VEV.

Het Fonds heeft de financiële risico's geïdentificeerd. Conform wet- en regelgeving wordt hier in de uitvoering van het beleggingsbeleid rekening mee gehouden door het deels afdekken van deze risico's en het zorgdragen voor voldoende spreiding over beleggingscategorieën, hetgeen risico mitigerend werkt.

De kwantitatieve invulling van de risicohouding op de lange termijn vindt plaats door het definiëren van ondergrenzen voor wat betreft het pensioenresultaat.

De risicohouding op de korte termijn wordt gedefinieerd door het niveau van het VEV, zijnde 12% van de waarde van de verplichtingen, met een bandbreedte van 4%-punt naar boven en naar beneden. Dit betekent dat het VEV in principe ligt tussen 8% en 16%.

In begin 2020 is de jaarlijkse lange termijn haalbaarheidstoets uitgevoerd om te kunnen vaststellen of aan de afgesproken risicohouding is voldaan. Onderstaand de resultaten van deze haalbaarheidstoets.

	Risicohouding (lange termijn)	2020	2021	
Toetsing – verwacht pensioenresultaat	Ondergrens / maximale afwijking	Resultaat	Resultaat	Voldaan?
<u>Vanuit feitelijke financiële positie</u>				
Mediaan	90%	99,8%	97,8%	Ja
Slechtweersscenario		84,3%	83,2%	
Relatieve afwijking t.o.v. mediaan	34%	15,5%	14,9%	Ja

De uitkomsten van de haalbaarheidstoets 2021 voldoen aan de door het Fonds vastgestelde ondergrens en maximale relatieve afwijking

- 1 Het verwachte pensioenresultaat is hoger dan de vastgestelde ondergrens van 90%;
- 1 De relatieve afwijking t.a.v. de mediaan is lager dan de vastgestelde maximale relatieve afwijking van 34%;
- 1 De pensioenresultaten zijn ten opzichte van vorig jaar verslechterd.

De startdekkingsgraad voor de haalbaarheidstoets was 120,3%, ten opzichte van 118,7% voor 2020.

Risicoprofiel en Vereist Eigen Vermogen

Voor de berekening van het Vereist Eigen Vermogen (VEV) wordt de zogenoemde 'wortelformule' uit het standaard model van DNB toegepast. Deze wortelformule is een functie van de afzonderlijke eisen voor de risicocategorieën.

Het standaard model kent vastgestelde scenario's ('schokken') voor de financiële risicocategorieën, te weten het renterisico (S1), zakelijke waarden risico (S2), valutarisico (S3), grondstoffenrisico (S4), kredietrisico (S5), verzekeringstechnisch risico (S6), liquiditeitsrisico (S7), concentratierisico (S8), operationeel risico (S9) en actief beheer risico (S10). De risicocategorieën S7/S8/S9 zijn per definitie op nihil gesteld.

Er is geen aanleiding om aan te nemen dat het risicoprofiel van het Fonds materieel afwijkt van de uitgangspunten van het standaardmodel. Het Fonds toetst dit jaarlijks en legt de onderbouwing hiervan ook jaarlijks vast. Het VEV van het Fonds kan adequaat berekend worden met behulp van het standaardmodel.

In het kader van deze verslaggeving gaan wij in op de beleggingsrisico's, renterisico's en actuariële risico's.

Beleggingsrisico's

Algemeen verloop

Naar aanleiding van de wijziging van de regeling met ingang van 2017 is in 2018 op basis van een tweede ALM studie na de wijziging gewerkt aan enige veranderingen in het beleggingsbeleid. De nieuwe ALM studie in 2018 is gemaakt, om binnen de afgesproken risicohouding, dus rekening houdend met het VEV en het meest optimale pensioenresultaat, tot verdere optimalisatie te komen. Dit heeft in 2018 niet tot de wijziging van het strategisch beleggingsbeleid op hoofdlijnen van 75% obligaties en 25% zakelijke waarden geleid. In 2019 heeft dit echter wel tot enige aanpassingen geleid. In januari 2019 is een verlaging van de strategische rente-afdekking op basis van de dekkingsgraad o.b.v. marktwaarde van 80% naar 70% ingevoerd. In de eerste helft van 2019 is gewerkt aan een investment case incl. kaderstelling voor de invoering van een hypotheekproduct. Na uitgebreide analyse van de markt en overleg is door het Bestuur besloten niet in deze categorie te beleggen. Achtergrond van dit besluit waren onder meer de lange wachttijd en de illiquiditeit van dergelijke beleggingen afgezet tegen de strategie van het Fonds. Daarnaast is een investment case voor de verhoging van de strategische allocatie naar aandelen uitgewerkt waarna besloten is tot verkoop van de convertible bonds ten gunste van uitbreiding van de strategische aandelenpositie met 7,5%. In oktober 2019 is besloten de 3,78% EMD aandelen te verkopen en 5% te beleggen in een ESG EM ETF conform het beleid om milieu bewust te beleggen.

Gedurende 2020 is met name gekeken naar de herbalancering in verband met de financiële crisis ten gevolge van de COVID 19 pandemie. Ook is besloten een grote positie in liquide middelen aan te houden, zowel op lopende rekening van het Fonds als bij het Bewaarbedrijf en in een Money Market-Fund bij de vermogensbeheerder. Er hebben echter geen dusdanige schommelingen in de portefeuille plaatsgevonden in de posities dat de strategische verdeling in gevaar is gekomen. Wel is besloten de positie in EUR High Yield die omgezet zou worden naar ESG EUR High Yield op te schorten in afwachting van meer liquiditeit in het nieuwe fonds.

Binnen het geldende mandaat is de obligatiepositie vastgesteld op: 20% Euro-staatsobligaties van landen met een AAA-AA rating, 35% IG Euro bedrijfsobligaties, 7,5% IG USD bedrijfsobligaties, 7,5% IG emerging markets obligaties, 5% IG Euro high yield obligaties. Sinds 2014 wordt passief belegd in staatsobligaties. Het aandelensegment is sinds 2016 95% passief belegd volgens de MSCI World Developed SRI index en sinds 2019 5% in een ESG EM ETF Emerging Markets.

Voor de gehele portefeuille is een benchmark opgesteld waarop toekomstige beleggingsresultaten worden afgezet tegen de waardering van de verplichtingen van het Fonds (op basis van de door DNB opgestelde Rente Termijn Structuur). Met betrekking tot de individuele beleggingscategorieën zijn aanvullende benchmarks opgesteld gerelateerd aan marktconforme indices. Onder het hoofdstuk "Beleggingen" wordt verder ingegaan op de portefeuille.

Renterisico

Het Fonds is gevoelig voor wijzigingen in de marktrente omdat de "duration" van de beleggingen en de verplichtingen niet gelijk zijn.

In lijn met de beleggingsdoelstelling en de investment beliefs houdt het Fonds rekening met de verplichtingenstructuur als onderdeel van integraal balans management. Voor de afdekking van het renterisico is een mandaat afgegeven aan de vermogensbeheerder, die de afdekking uitvoert door middel van een combinatie van interest rate swaps en langlopende, hoogwaardige obligaties (matching portefeuille). Het Fonds beschouwt de portefeuille met de in EUR belegde staats- en bedrijfsobligaties als onderdeel van deze "matching" portefeuille op basis van de historische correlatie van deze categorieën en de swaprente. In begin 2019 is op basis van de ALM studie uit 2018 besloten om de afdekking van 80% op basis van dekkingsgraad en marktrente terug te brengen naar 70% maar wel gelijkmatig verdeeld over de buckets.

De volgende afdekking per bucket is sinds 2019 afgesproken:

5/10/15 jaars bucket	70%
20 jaars bucket	70%
30 jaars bucket	70%
40 jaars bucket	70%
50 jaars bucket	70%

De vermogensbeheerder mag per bucket +/- 5%-punt afwijken, uitsluitend uit operationele c.q. efficiency overwegingen, waarbij op totaalniveau ook binnen de tactische bandbreedte van +/- 5% gebleven dient te worden. Onder 15 jaar wordt geen exacte bandbreedte voor de operationele afwijkingen aangegeven maar dient dit tot een minimum beperkt te worden waarbij ook efficiency de drijfveer voor de afwikkeling moet zijn.

Voor de overdekking in de 5- en 10- jaars buckets i.v.m. de positie in langlopende obligaties mag gebruik gemaakt worden van payer swaps.

Het Fonds heeft een dynamisch afdekkingsbeleid. Omdat de afdekking gebaseerd is op de dekkingsgraad o.b.v. marktrente, zal bij een hogere dekkingsgraad automatisch een hogere afdekking plaatsvinden, kijkend naar de verplichtingen. Hierover zijn afspraken gemaakt met de vermogensbeheerder.

Actuariële risico's

Jaarlijks wordt gecontroleerd door de certificerende actuaire of alle actuariële risico's van het Fonds daadwerkelijk volgens de laatst gepubliceerde regels zijn verwerkt. Samengevat zijn de belangrijkste uitgangspunten langleven-, sterfte- en arbeidsongeschiktheidsrisico. In 2020 zijn de nieuwe Prognosetafels AG door het Fonds overgenomen evenals de herijking van de ervaringssterfte.

Belangrijkste waarderingsgrondslagen

<i>Sterfte</i>	Volgens de Prognosetafel AG2020 (zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap AG). Voorts wordt rekening gehouden met het verschil in overlevingskansen tussen de werkende en de totale bevolking. Hiervoor is gebruik gemaakt van de fondsspecifieke ervaringssterfte op basis van het Willis Towers Watson 2020 ervaringssterftemodel (individueel).
<i>Interest</i>	Conform de rentetermijnstructuur van de actuele nominale marktrente per 31 december 2020 zoals gepubliceerd door DNB.

Het overlijdensrisico is in een nieuw contract met ingang van 2020 inclusief arbeidsongeschiktheid, voor een periode van drie jaar verzekerd bij SCOR. Voor 2020 was uitsluitend het overlijdensrisico verzekerd bij Delta Lloyd.

BELEGGINGSPARAGRAAF

Crisisbeleid

In het kader van het crisisbeleid dat sinds maart 2020 in verband met de COVID 19 pandemie heeft wekelijks overleg van de beleggingscommissie plaatsgevonden, ook was er wekelijks overleg met de vermogensbeheerder, die in de loop van 2020 is omgezet naar tweewekelijks evenals het overleg van de beleggingscommissie.

Strategische en tactische asset allocatie

Een belangrijke basis voor het beleggingsbeleid van het Fonds is de ALM studie, waarbij het pensioen-, toeslag-, premie- en beleggingsbeleid in samenhang wordt bestudeerd ter bepaling van het lange termijn perspectief van het Fonds. Daarnaast is na de invoering van het nieuwe Financieel Toetsingskader een haalbaarheidstoets en het risicobeleid uitgewerkt.

In 2016 en 2017 heeft een ALM studie en meerdere scenario analyses plaatsgevonden. Deze hebben geleid tot een nieuw beleggingsbeleid. Ook in 2018 is een ALM uitgevoerd ter optimalisatie van het bestaande beleggingsbeleid die tot enige aanpassingen in het beleggingsbeleid in 2019 heeft geleid. In 2021 zal een totale ALM studie voor de portefeuille uitgevoerd worden.

Als basis voor ons nieuwe beleid zijn de verschillende scenario analyses gebruikt, om te komen tot een maximaal pensioenresultaat binnen de vastgelegde risicohouding rekening houdend met de verschillende categorieën deelnemers. Uitgangspunt van het nieuwe beleggingsbeleid is onveranderd onze doelstelling en "Investment Beliefs":

Het op lange termijn zoveel mogelijk zeker stellen van de nominale pensioenaanspraken en -rechten, uitgaande van het strategisch beleggingsbeleid waarbij rekening gehouden wordt met de toeslagambitie van het Fonds.

Hiervan afgeleid zijn, in verband met de strategische aanpassingen in het beleid, kleine aanpassingen in de "investment beliefs" aangebracht in 2018, deze luiden nu:

1. Het strategisch beleggingsbeleid vloeit voort uit de lange termijn pensioenverplichtingen. Het integraal balansmanagement en asset en liability management vormen daarom de basis voor dit beleid;
2. Risicomanagement vormt een integraal onderdeel van de besluitvorming. Besluiten zijn gebaseerd op het geformuleerde integraal risicobeleid;
3. Het Fonds kan geen rente- en valutabewegingen voorzien. De strategische rente- en valuta-afdekking is gebaseerd op het geformuleerde risicobeleid;
4. Beleggingsproducten moeten passen binnen het governance budget (tijd/kennis Bestuur) en dus begrijpelijk, transparant en uitlegbaar zijn;
5. Het Fonds neemt maatschappelijk verantwoord beleggen integraal mee in zijn beleggingskeuzes;
6. Diversificatie voegt waarde toe en zorgt voor spreiding van het beleggingsrisico, onder voorbehoud van een efficiënte uitvoering (minimale posities van 5% per asset class);
7. In alternatieve of innovatieve producten wordt uitsluitend belegd als hiertegenover een adequate risico afweging en vergoeding (na kosten) staat;
8. Actief beleggen is zinvol waar markt inefficiënties en resultaten opwegen tegen de relatief hoge kosten;
9. Tactische asset allocatie is beperkt toegestaan.

Dit heeft geleid tot een strategisch beleggingsbeleid dat is vertaald in een matching- en return portefeuille.

De matchingportefeuille streeft naar het zoveel mogelijk matchen van de beleggingen met de verplichtingen om op lange termijn de nominale verplichtingen na te kunnen komen. De return portefeuille heeft als doel om met meer risico meer opbrengsten te genereren om naar de toekomst de aanspraken zoveel mogelijk waardevast te kunnen houden en buffers op te bouwen voor een premie-egaliseringsreserve.

Deze strategische verdeling is ondanks de onrust op de financiële markten ten gevolge van de pandemie onveranderd gehandhaafd.

De strategische asset allocatie is in onderstaande normportefeuille weergegeven.

Beleggingscategorie	Strategisch gewicht	Minimum	Maximum
Vastrentende waarden	75,0%	70,0%	80,0%
- hoogwaardige euro staatsobligaties (inclusief staatsleningen grondstoflanden)	20,0%	15,0%	25,0%
- euro bedrijfsobligaties	35,0%	30,0%	40,0%
- US bedrijfsobligaties	7,5%	5,0%	10,0%
- emerging market debt hard currency	7,5%	5,0%	10,0%
- euro high yield obligaties	5,0%	2,5%	7,5%
Zakelijke waarden	25,0%	20,0%	30,0%
- aandelen	25,0%	20,0%	30,0%
95% ontwikkelde markten SRI			
5% opkomende markten			
Liquide middelen	0,0%	0,0%	5,0%

De samenstelling van het vermogen dient voor het overige binnen de bovenstaande minima en maxima te blijven. De bandbreedtes die hierboven zijn vermeld bij alle categorieën hebben een operationeel karakter en zijn bedoeld om hoge transactie kosten te vermijden. Ze hebben derhalve een passief karakter.

Begin 2020 was een investment case opgesteld voor de verkoop van de USD IG Corporate Bond positie in de portefeuille ten gunste van alle overige posities met uitzondering van de staatsobligaties. Uitgangspunt van deze investment case was dat de USD IG corporate bond positie een grote bijdrage aan het rendement had geleverd en dat opbrengsten op enig moment verzilveren belangrijk is voor de continuïteit van de inkomsten van het Fonds, zeker gezien de toen licht teruglopende winstgevendheid van bedrijven in de VS. Toen echter de COVID 19 pandemie uitbrak, is op basis van het feit dat centrale banken in de VS en Europa grote ondersteuning aan de markten gaven door opkoopprogramma's en bedrijven subsidiëren in overleg binnen het Bestuur besloten deze positie aan te houden.

Begin 2020 was eveneens overgegaan tot het wijzigen van de Euro High Yield obligaties in een ESG Euro High Yield Fund. Door de illiquiditeit in de markt en dien ten gevolge ook in het nieuwe fonds is de transitie slechts gedeeltelijk uitgevoerd om niet tot meer dan 20% binnen het fonds in de portefeuille te hebben, hetgeen tegen onze strategische uitgangspunten is.

Duurzaam en verantwoord Beleggingsbeleid

Conform artikel 135 van de Pensioenwet en artikel 27 van de Code Pensioenfondsen, houdt het Fonds bij het investeringsbeleid rekening met het milieu, klimaat en mensenrechten. Onze fiduciair vermogensbeheerder DWS beschrijft in haar "Directives for Portfolio Management" dat naast de financiële analyses voor de investeringen ook niet-financiële aspecten worden meegewogen. DWS is onder meer signatory van de UN Principles for Responsible Investing and UN Global Compact.

Uitsluitingsbeleid en verdieping ESG Beleid

Het Fonds belegt niet direct in nucleaire (en conventionele) wapens en ondernemingen die primair omzet genereren uit de kansspelen- en seks-industrie. Het Fonds heeft daarnaast participaties in beleggingsfondsen voor bepaalde beleggingscategorieën, waar het Fonds geen directe invloed op kan uitoefenen, tot een minimum beperkt. Het aantal beleggingsfondsen is in 2019 teruggebracht tot het Euro High Yield Fonds. Hiervoor is na overleg met de vermogensbeheerder besloten tot wijziging naar een ESG High Yield Fonds. Dit is in 2020 niet compleet afgewikkeld door de illiquide markt i.v.m. de COVID 19 pandemie. Dit zal in 2021 afgerond worden. In 2020 zijn binnen het uitsluitingsbeleid eveneens alle directe beleggingen in de tabaksindustrie afgestoten. Het uitsluitingsbeleid is gecodeerd in de systemen van de vermogensbeheerder met ingang van 2019.

Voor de verdieping van het ESG- beleid hebben wij samen met onze vermogensbeheerder op basis van een jaarlijkse analyse besloten een aantal posities in bedrijven die niet in overeenstemming functioneren met de UN Sustainable Development Goals (SDG's) 7, 10 en 13 af te stoten. Dit is afgerond in 2020. Voor 2021 zal de portefeuille geanalyseerd worden met het doel beleggingen in bedrijven die niet handelen in lijn met de SDG's 7 en 13 zoveel mogelijk te reduceren. Daarnaast is in de afgelopen jaren gewerkt aan het terugbrengen van de beleggingen in bedrijven in de zogenaamde categorieën E/F volgens de methodiek van DWS. Dit zijn bedrijven die respectievelijk 10-25% of meer dan 25% rendement behalen uit controversiële sectoren en daarom een groot transitierisico vormen. In het kader van dit beleid is in oktober 2019 de aandelenpositie in emerging markets (3,78%) omgezet naar 5% van het vermogen in een ESG EM ETF en vindt een transitie van het HY Fund plaats naar een ESG HY Fund.

In 2020 is gestart met de voorbereiding van de communicatie conform de EU Verordening 2019/2088 die per 10 maart 2021 in Nederland van kracht is inzake de informatieverstrekking aan de deelnemers over het duurzaamheidsrisico.

Rendement

Het totale beleggingsrendement van het Fonds is na de scherpe daling op de financiële markten in maart 2020 ten gevolge van de COVID 19 pandemie in de loop van het jaar hersteld en uitgekomen op een positief resultaat van 16,36% (2019: 25,20%) na aftrek van commissie. Dit was voornamelijk het gevolg van de stabiele positie in de matching portefeuille met de afdekking van 70% van het renterisico op basis van de marktrente en het vermogen o.b.v. de dekkingsgraad, die heeft geleid tot een resultaat van 20,19%, maar ook goede resultaten van de return portefeuille van 11,87%.

Performance 2020 SPDBNL									
Rendementen in procenten	Totaal	EQ	HY	Gov	EMD	EUR Corp	USD Corp	IRS	TAA
1 januari 2020 - 31 dec 2020									
Rendement Pensioenfondsen	16.36	15.95	2.60	10.80	6.76	3.19	8.30	8.31	0.00
Benchmark		15.41	1.45	9.54	7.19	1.98	7.68	N.A.	N.A.
Relatief rendement		0.54	1.01	1.26	-0.43	1.21	0.62	N.A.	N.A.
Omvang in mln. €	616	155	24	111	39	185	39	64	1

*EQ=Equities, HY= High Yield Bonds, Gov=Government Bonds, EMD=Emerging Market Debt, EUR Corp=Euro Corporate Bonds, USDCorp=USD Corporate Bonds, IRS=Interest Rate Swaps, TAA = Tactical Asset Allocation

Attributie in procenten	Matching assets			Return-seeking assets				DBNL
	Gov	EUR IG	IRS	EQ	HY	EMD	USD IG	
1 januari 2020 - 31 dec 2020 (YTD)	20.19			11.87				16.36
Omvang in mln. €	360			256				616

De inflatieswaps zijn geëxpireerd in 2017. Het Bestuur heeft besloten voorlopig geen nieuwe inflatieswaps af te sluiten. Dit onder meer, omdat de gematigde Nederlandse inflatie afwijkt van de Europese inflatie, waarop de swaps gebaseerd zijn. Het beleid wordt elk kwartaal o.b.v. de marktontwikkelingen besproken. Ook in 2020 is dit onveranderd.

Verloop strategische aanpassingen beleggingsbeleid

In de afgelopen drie jaren zijn een aantal wijzigingen binnen het mandaat uitgevoerd ter bescherming van het kapitaal van het Fonds. Ten einde een zo transparant mogelijk beeld van de besluitvorming te geven, onderstaand het verloop over de drie jaar.

In 2018 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

1. Verkoop van de obligaties in de grondstofrijke landen (10%) onder uitbreiding van de obligatieportefeuille mede voor het onderpand voor de swappositie Strategische wijziging in matching en return portfolio
2. Benchmark wijziging EUR staatsobligaties van AAA naar AAA-AA
3. Aanpassing duration in benchmark USD IG Corporate Bonds van USD IG 12y+ van USD 7y

In 2019 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

1. Aanpassing strategische rente-afdekking van 80% naar 70%
2. Verkoop Convertibles ten gunste van aandelen (5%) verhoging strategisch percentage aandelen naar 25%
3. Verkoop 3,78% aandelen Emerging Markets en aankoop 5% ESG EM ETF
4. Swap restrikte ter waarde van EUR 44 mln belegd pro rata over de gehele portefeuille, onder wijziging van bilateral swaps naar LCH cleared swaps voor de nieuw afgesloten swaps.

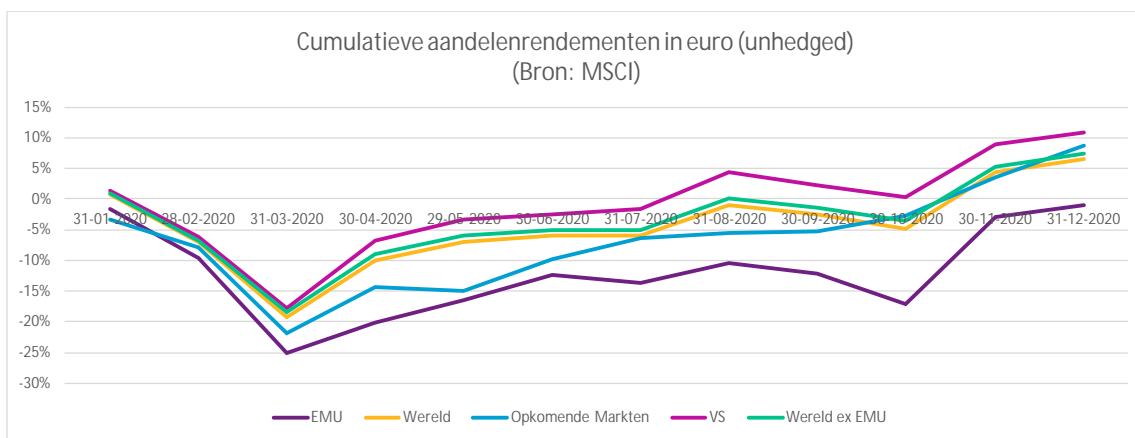
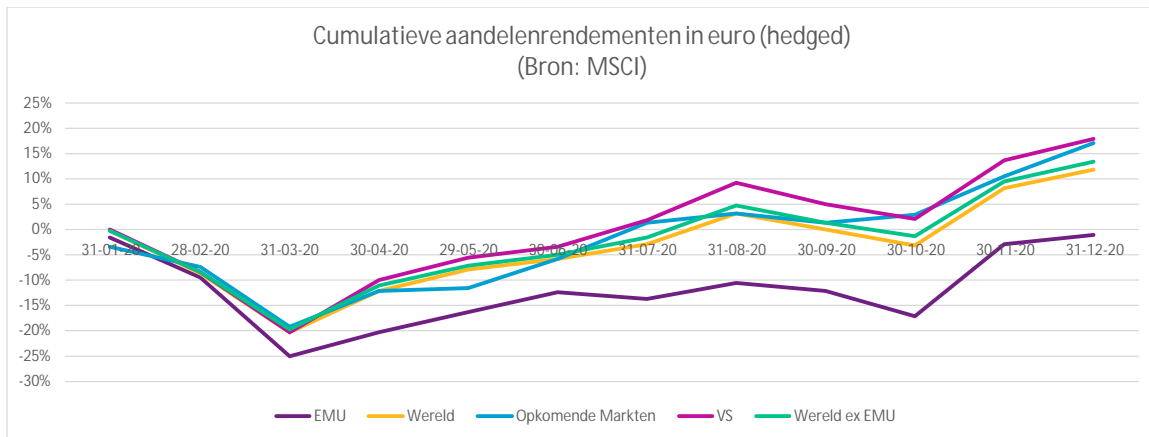
In 2020 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

1. Aanpassing van de High Yield positie naar gedeeltelijk een ESG HY Fund. De uitvoering heeft slechts voor 21% plaatsgevonden door de illiquide markt.
2. Swap Restrike/Cash ter waarde van EUR 10 mln belegd in EUR IG Corporates

Aandelenmarkten

Na de scherpe daling in maart 2020 na de wereldwijde uitbraak van COVID 19 en de lockdowns in vele landen met tijdelijke sluiting van vele bedrijven in het bijzonder in de detail handel en een praktisch platleggen van de toeristenbranche, veerde de markt weer op. Dit is mede het gevolg van de sterke ondersteuningsprogramma's die vele landen hebben doorgevoerd. In de maanden na maart ontstond dan ook een sterk herstel van de aandelenkoersen. Deze rally duurde tot september waarna een korte afvlakking merkbaar was, maar na publicaties van het feit dat de vaccins snel ter beschikking zouden zijn, en er een duidelijke uitslag van de verkiezingen in de VS was, sloten de aandelenbeurzen 2020 goed af. Het blijft moeilijk vast te stellen wat de gevolgen van de pandemie die ook in 2021 voortduurt daadwerkelijk voor bedrijven, zeker in de retail- en toeristenbranche zullen betekenen, hoewel economen voor 2021 nog lichte macro economische groei voorspellen als na vaccinatie meer vrij gegeven kan worden.

In de volgende afbeelding zijn de cumulatieve aandelen rendementen in euro weergegeven. In de eerste grafiek zijn de rendementen "in Euro hedged" zichtbaar. Het Fonds heeft de beleggingen grotendeels "gehedged" naar Euro. In de tweede grafiek is het rendement "unhedged" zichtbaar.

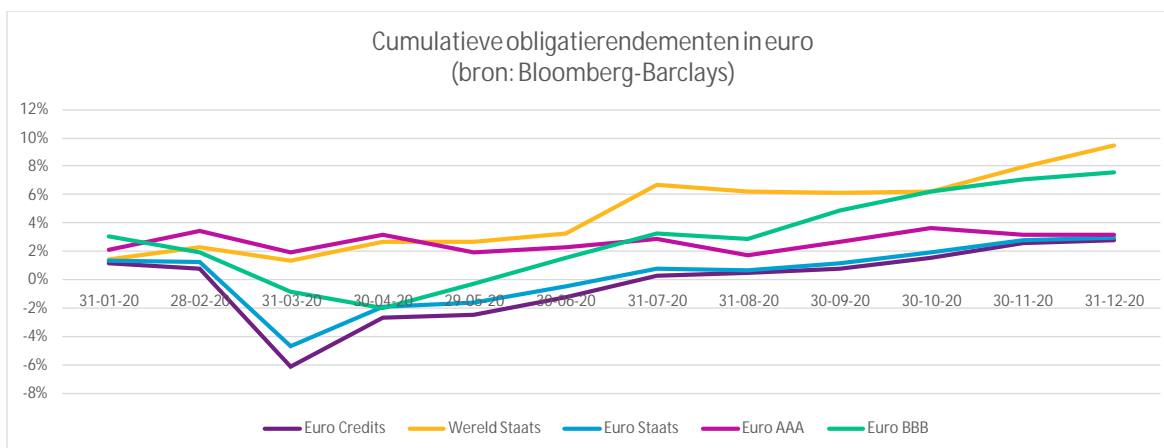

Obligatiemarkten

De Europese overheidsobligaties van de sterke landen lieten in 2020 een goede performance zien, dit geldt eveneens voor de Europese Bedrijfsobligaties, want te verwachten was in tijden van crisis en lage rente. De interventie van de Europese Centrale Bank (Pandemic Emergency Purchase Program) met een sterk opkoopprogramma van staats- en bedrijfsobligaties, evenals de interventie op de rentestand, hebben er toe geleid, dat de obligaties deze sterke performance lieten zien. Daarnaast kreeg de Europese bankensector liquiditeitssteun en zijn in de individuele landen veel bedrijven door de overheid ondersteund.

Ook door de interventie van de Federal Reserve in 2020 was het rendement op de Amerikaanse obligatiemarkt positief. Door deze interventies hebben de bedrijfsobligaties zowel in Europa als Amerika ondanks de verwachtingen van een economische terugval naar aanleiding van een achterblijvend resultaat bij bedrijven ten gevolge van de pandemie een positief resultaat laten zien.

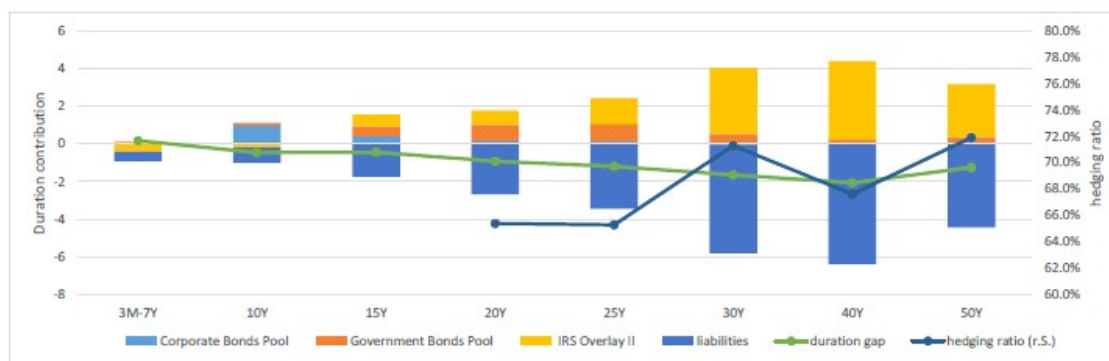
In de volgende afbeelding zijn de cumulatieve rendementen van euro obligaties weergegeven.

Rente-afdekkingsbeleid

De dekkingsgraad van het Fonds wordt berekend en gerapporteerd op basis van de UFR methodiek, terwijl de beleggingen worden gewaardeerd op basis van marktrente. Omdat het strategische rente-afdekkingspercentage volgens de beleggingsstrategie rond 70% ligt op basis van de dekkingsgraad berekend op marktrente, kunnen er afwijkingen ontstaan t.o.v. de afdekking op basis van de UFR methodiek o.b.v. verplichtingen. Eind 2020 was de totale renteafdekking circa het onderstaande overzicht de posities per looptijd.

OVERVIEW: CURVE POSITIONING VS SWAP RATE VALUATION // DWS

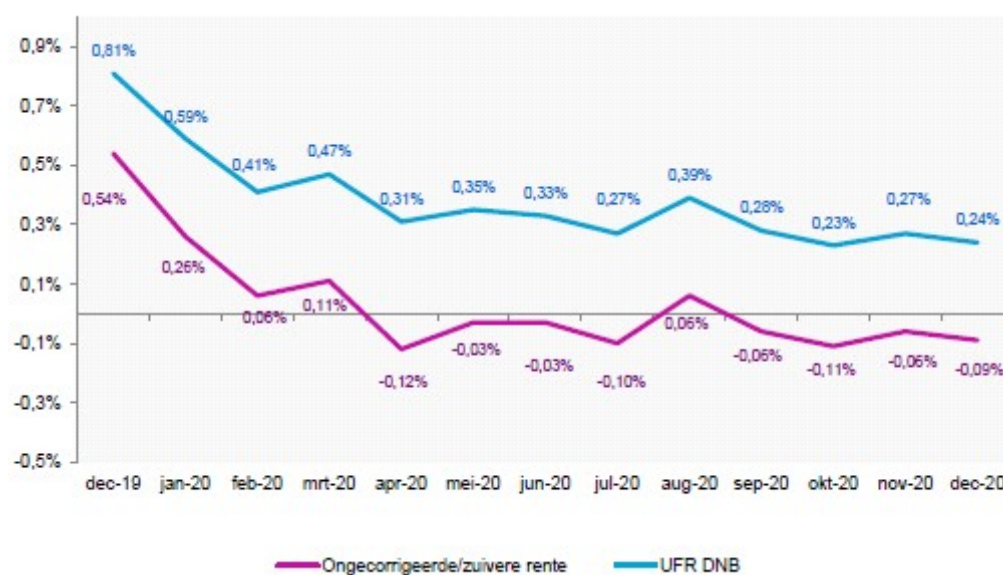

Duration Gap

De duration van de vastrentende portefeuille (voor afdekking) is met 10,5 jaar relatief kort (eind 2019 9,9 jaar). De duration van pensioenverplichtingen is per eind 2020 24 jaar (2019 circa 24 jaar). Het streefniveau voor de afdekking voor 2019 is gewijzigd n.a.v. de ALM eind 2018 van een strategisch afdekkingsbeleid van 80% naar 70% op basis van de marktwaarde dekkingsgraad (de zuivere dekkingsgraad). Het rente-afdekkingspercentage is in alle buckets vanaf 15 jaar gelijk, namelijk 70%. Dit beleid was in 2020 ongewijzigd van kracht.

Voor de tactische ruimte voor de vermogensbeheerder geldt een bandbreedte van 5%. Dit is met name besloten voor operationele redenen en uit kosten overwegingen (om het aantal transacties te minimaliseren). Ook voor de hiervoor genoemde grenzen wordt gekeken naar het afdekkingspercentage gerelateerd aan de zuivere marktrente. De mate van afdekking wordt op maandbasis berekend door middel van een "Liability valuation" door de actuaaris.

De rentetermijnstructuur over 2020 geeft het volgende beeld:

bron: Willis Towers Watson dekkingsgraadmonitor december 2020

Het afdekkingsbeleid van het renterisico dat werd uitgevoerd op basis van de zuivere marktrente leidde eind 2020 tot een rente-afdekking van 70,2%. Het afdekkingsbeleid van het renterisico wordt uitgevoerd op basis van de zuivere marktrente. Dit heeft eind 2020 geleid tot een rente-afdekking binnen de toegekende tactische bandbreedte van 65%-75%, berekend op basis van de dekkingsgraad. Dit komt overeen met een afdekkingspercentage conform de UFR-methode die DNB voorschrijft van 98,3% op basis van de verplichtingen en 81,7% op basis van dekkingsgraad.

Externe vermogensbeheerder

Het Fonds heeft sinds december 2008 DB Advisors (met ingang van 2017 genaamd DWS) als fiduciair beheerder. Het mandaat is sinds 1 januari 2010 gebaseerd op een vaste commissiebasis zonder extra commissie voor "out performance". Het contract is opgesteld volgens de Dufas methode. De aanbevelingen van DNB inzake de uitbesteding van Vermogensbeheer gepubliceerd in 2013 zijn in het contract opgenomen. Met ingang van 24 mei 2013 zijn alle assets overgegaan, via een boek transfer, naar een asset pooling platform in Luxemburg.

In 2019 is onderhandeld over een verlenging van het mandaat onder flexibilisering van de opzeggingsclausule in het contract. Dit in verband met strategische ontwikkelingen op de pensioenmarkt en de strategie van het Fonds. Dit traject is in mei 2019 afgesloten met de verlenging van het contract voor een periode van 3 jaar.

Strategisch beleggingsbeleid en Maatschappelijk Verantwoord Beleggen 2020

Gedurende 2018 is een ALM studie uitgevoerd, met het doel binnen de bestaande risicohouding die is overeengekomen met de sociale partners om tot verdere optimalisatie van de beleggingsportefeuille te komen. Dit heeft geleid tot de volgende acties voor 2019:

- ⊖ De strategische renteafdekking is met ingang van 1 januari 2019 naar 70% verlaagd (op basis van renteafdekking op de dekkingsgraad en marktwaarde). Hiermee is rekening gehouden met het risico van een lagere dekkingsgraad bij daling van de rente welke aanvaardbaar wordt geacht.
- ⊖ De tactische bandbreedte voor de vermogensbeheerder voor dit rentebeleid is met ingang van 1 januari 2019 nog 5% uitsluitend uit operationeel oogpunt.

Return Portefeuille:

- † Gedurende 2019 is binnen het afgesproken risicobeleid een uitbreiding van de aandelen portefeuille van 7,5% conform de uitkomsten van de ALM studie uitgevoerd ten laste van de convertible bond positie.
- † Gedurende begin 2020 werd een verkorte investment case gemaakt om de USD Investment Grade Corporate Bond portefeuille te verkopen ten gunste van de overige categorieën in de portefeuille met uitzondering van staatsobligaties, om op deze wijze het rendement te nemen op deze goed renderende positie. Als gevolg van de uitbraak van de pandemie is besloten hiervan af te zien, mede naar aanleiding van de uitgebreide steunprogramma's van de Amerikaanse overheid met als gevolg de positieve koersontwikkeling.

Matching Portefeuille

- † Gedurende 2019 is een investment case n.a.v. de ALM studie uitgevoerd voor een gehele of gedeeltelijke vervanging van de Euro corporate bonds in de matching portefeuille door een andere "asset class" een hypotheekfonds. Het Bestuur heeft op basis van de investment case, de minder snelle ter beschikking staande fondsen, en de illiquiditeit besloten hiervan af te zien. In 2020 is de matching portefeuille onveranderd gebleven.

FINANCIËLE EN ACTUARIËLE PARAGRAAF

Verloop dekkingsgraad

De dekkingsgraden hebben zich in 2020 als volgt ontwikkeld:

bron: Willis Towers Watson dekkingsgraadmonitor december 2020

Bij het bepalen van de financiële positie van het Fonds zijn de volgende dekkingsgraden van belang:

1. de actuele (UFR) dekkingsgraad - op basis van de balans van het Fonds;
2. de vereiste dekkingsgraad - op basis van de wettelijke solvabiliteitseisen;
3. de minimaal vereiste dekkingsgraad - op basis van de wettelijke minimale solvabiliteitseisen;
4. de beleidsdekkingsgraad - berekend op basis van het gemiddelde van de 12 dekkingsgraden per maandeinde;
5. de zuivere dekkingsgraad - op basis van de werkelijke marktrentes.

Met ingang van 2015 de beleidsdekkingsgraad de basis voor het bepalen van de financiële positie en de toeslagverlening.

De onder punt 2 vermelde vereiste dekkingsgraad, zoals deze voortvloeit uit de solvabiliteitsvoorschriften volgens de Pensioenwet, bedraagt voor het Fonds per 31 december 2020 115,2% (2019: 115,0%). De dekkingsgraad is berekend op basis van het standaard model. De minimaal vereiste dekkingsgraad bedraagt 104,1% (2019: 104,1%).

Als de beleidsdekkingsgraad (punt 4) hoger is dan de vereiste dekkingsgraad (punt 2), is sprake van reserve-overschot. Als de beleidsdekkingsgraad zich bevindt tussen de dekkingsgraden vermeld onder de punten 2 en 3, dan is sprake van reservetekort. Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan genoemd onder punt 3, dan is sprake van onderdekking (of ook wel dekkingstekort genoemd).

In het toeslagbeleid van het Fonds zijn de FTK bepalingen voor toekomstig bestendige toeslagverlening vanaf 1 januari 2015 vastgelegd. Het Bestuur hanteert voor een besluit over de feitelijke toekenning een beleidsstaffel. Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% wordt geen toeslag verleend. Tussen 110% en 124% (stand oktober 2020) wordt gedeeltelijk toeslag verleend voor zover deze ook in de toekomst te realiseren is. Boven 124% wordt 100% eventuele inhaaltoeslagen verleend. Er zal geen toeslag worden verleend in geval dit op basis van de beleidsdekkingsgraad wel mogelijk zou zijn, maar de dekkingsgraad op basis van de marktrente ten gevolge van de toeslagverlening lager wordt dan 100%.

Op basis van de financiële positie van het Fonds eind oktober 2020, kon het Bestuur op basis van het Financiële Toetsingskader 42,9% van de prijsontwikkeling van 1,12% (CPI oktober 2019 - oktober 2020, afgeleid) voor de actieven en inactieven verlenen. Dit komt neer op 0,48%. Hierop is in het begin van het Bestuursverslag al ingegaan.

De actuele dekkingsgraad ultimo 2020 is 120,2% (na toeslagverlening). De beleidsdekkingsgraad als voorgeschreven in het nieuwe Financieel Toetsingskader bedraagt 115,3%. De dekkingsgraad op basis van de marktrente bedraagt 110,6%.

Actuariële analyse van het resultaat

Het saldo van baten en lasten over 2020 en 2019 kan als volgt worden geanalyseerd:

	2020	2019
Resultaat op beleggingen/marktrente	15.524	35.064
Resultaat op premie	-514	1.500
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	464	-273
Resultaat op overlevingskansen	-606	1.056
Resultaat op voorwaardelijke toeslagverlening	-2.441	-4.749
Resultaat op incidentele mutaties	9.627	-
Resultaat op waardeoverdrachten	-24	30
Resultaat op uitkeringen	21	-2
Overige oorzaken	-43	-37
Resultaat	<u>22.008</u>	<u>32.589</u>

Het resultaat in boekjaar 2020 bedraagt 22.008 positief. Belangrijke deelresultaten zijn het resultaat op de wijziging van de marktrente van 72.656 negatief en het positieve resultaat op beleggingsopbrengsten van 88.180.

Het resultaat op premies is het verschil tussen de feitelijke premies en het voor de tijdsevenredige opbouw van de pensioenaanspraken benodigde bedrag. Bij het resultaat op premies zit de dotatie aan de premie-egaliseringsreserve niet inbegrepen. Rekening houdend met de dotatie bedraagt het resultaat op premie -980.

Het resultaat op incidentele mutaties in 2020 betreft de overgang naar de nieuwe Prognose tafel AG2020 en de aanpassing van de fondsspecifieke ervaringssterfte op basis van het Willis Towers Watson 2020 ervaringssterftemodel (individueel).

Ultimo 2020 bedroeg de gemiddelde marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur (op basis van UFR) circa 0,24% (2019: 0,81%).

Oordeel van de externe actuaris over de financiële positie

Het Bestuur dankt Willis Towers Watson Certificering voor de werkzaamheden, die evenals afgelopen jaren zijn uitgevoerd in overeenstemming met de normen en gebruiken binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Deze vormen naar de mening van de actuaris een deugdelijke grondslag voor zijn oordeel.

De technische voorzieningen, zijn overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, toereikend vastgesteld. Het Eigen Vermogen is op balansdatum hoger dan het vereist eigen vermogen.

De certificerend actuaris heeft vastgesteld dat voldaan is aan de artikelen 126, 127 tot en met 130a, alsmede de artikelen 131 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De beleidsdekkingsgraad is op balansdatum hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen. De vermogenspositie op balansdatum is hiermede voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Tevens heeft de actuaaris bevestigd dat - indien op balansdatum rekening gehouden zou worden met de door DNB doorgevoerde wijziging van de rentetermijnstructuur per 1 januari 2021 - het oordeel over de vermogenspositie niet wijzigt.

VOORUITZICHTEN EN GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Toeslagverlening

Per 1 januari 2021 kon een toeslag verleend worden van 0,48%.

De grens voor volledige toeslagverlening wordt jaarlijks zodanig vastgesteld dat deze voldoet aan de eis van toekomstbestendigheid. Per 31 oktober 2020 bedraagt deze grens voor het Fonds 124% (31 oktober 2019: 122%). De datum van vaststelling, vastgelegd in de ABTN van het Fonds, van de toeslag is ultimo oktober. Het Bestuur is op basis van deze berekeningen akkoord met een toeslagverlening van 0,48% per 1-1-2021. Dit betekent dat uit vorige jaren, sinds 2016, nog een indexatie van in totaal 2,63% openstaat. Deze gemiste toeslag zal zodra de financiële situatie dit toelaat op basis van datum van de gemiste toeslag worden ingehaald.

Voor een verdere toelichting verwijzen wij naar pagina 26.

COVID 19 Pandemie

Ook in 2021 is de pandemie nog niet onder controle. Hoewel in vele landen waaronder Nederland het vaccinatieprogramma gestart is, is er ook nog sprake van veel beperkende maatregelen met name door de verschillende mutaties op het COVID 19 virus die besmettelijker lijken te zijn dan het oorspronkelijke virus. Dit heeft ook in 2021 geleid tot negatieve ontwikkelingen voor onder meer de toeristenbranche en de retail sector. Ondanks de vele steunprogramma's in de westerse landen zal dit toch tot negatieve ontwikkelingen bij bedrijven en faillissement leiden. Vooralsnog zijn de grote financiële markten positief. De verwachting is dat na de lockdowns in vele landen consumenten een "inhaal-gedrag" zullen hebben en hierdoor de totale bestedingen over 2021 zullen meevallen. Hoewel in 2020 de nieuwe Prognosetafels, gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap, zijn overgenomen inclusief de fondsspecifieke ervaringssterfte berekend door Willis Towers Watson, is in deze cijfers nog geen rekening gehouden met de oversterfte ten gevolge van de Covid 19 pandemie. Het Koninklijk Actuarieel Genootschap zal dit in de loop van 2021 analyseren en indien nodig, zal de prognosetafel worden aangepast.

Het Pensioenakkoord

Inmiddels is het Fonds samen met de werkgever gestart aan een programma waarbij besloten zal worden welke contractvorm voor de pensioenvoorziening in het kader van het pensioenakkoord in de toekomst gekozen zal worden. Vervolgens zal overleg plaatsvinden of de uitvoeringsvorm nog de meest ideale vorm is voor de uitvoering. Het ligt in de bedoeling dat deze strategische keuzes in 2021 zullen worden afgerond.

Commissie Parameters

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank per 31 december 2020 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. De Nederlandsche Bank heeft toegelicht dat de rentetermijnstructuur de komende jaren in vier stappen wordt gewijzigd. Een wijziging die volgt uit het advies van de Commissie Parameters. Tezamen met het effect van de verwachte daling van het tienjaars voortschrijdende gemiddelde van de rente zal een verhogend effect op de technische voorzieningen ontstaan wat een drukkend effect op de dekkingsgraad heeft. De verwachting is dat dit effect op de dekkingsgraad per einde januari 2021 1,9% zal bedragen.

Inmiddels is vastgesteld dat de dekkingsgraad op basis van de UFR methodiek van DNB per 31 januari 2021 118,7% bedroeg en de beleidsdekkingsgraad 115,4%.

Amsterdam, 16 juni 2021

Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland
Het Bestuur

B.S. Dornseiffen (voorzitter)

E.M. Mulder-Mosman (secretaris)

V.R.K. Raghoebarsing

J.J. Reitsema

F.T.G.J. Segers

L.P.A. Vermin

J.W. Veldman

D.W. Wesselius

VERSLAG VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN

Oordeel over het handelen van het bestuur van Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland in 2020

Achtergrond

Het Verantwoordingsorgaan (VO) van Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland (Pensioenfonds) is samengesteld op basis van de principes voor goed pensioenbestuur. De werkwijze van het VO is in een reglement vastgesteld. Er zijn afspraken gemaakt over welke informatie het VO ontvangt, de frequentie van het overleg met het Bestuur en de te behandelen onderwerpen.

Het VO heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het Bestuur, over het door het Bestuur uitgevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes voor de toekomst. Het VO legt zijn oordeel tenminste eenmaal per jaar schriftelijk vast. Dit oordeel wordt, samen met de reactie van het Bestuur daarop, opgenomen in het jaarverslag waar het oordeel betrekking op heeft.

Het VO heeft het handelen van het Bestuur in 2020 beoordeeld. Het VO heeft dit gedaan aan de hand van alle relevante stukken betreffende 2020, zoals het jaarverslag, de jaarrekening, actuariële rapportages, vergaderstukken en notulen van het Bestuur, input van de diverse subcommissies, het pensioenbureau, alsmede de toegang tot de website met alle relevante stukken van het Pensioenfonds. Ten slotte heeft het VO regelmatig overleg met het (dagelijks) Bestuur van het Pensioenfonds alsmede met de verschillende subcommissies.

Uitvoering

In 2020 is de samenstelling van het VO veranderd door de vervanging van Rob van Veen (niet meer werkzaam bij DB) met Claus Telaar. Wij zijn zeer blij met het aantreden van Claus en de kennis die hij meebrengt op het gebied van beleggingen. Wij danken Rob van Veen voor zijn inzet voor het VO.

Het VO is door het uitbreken van Corona niet fysiek bij elkaar geweest in 2020, maar heeft onderling vier reguliere vergaderingen gehad met het Bestuur, helaas noodgedwongen telefonisch. Door het uitbreken van Corona is het Bestuur ook noodgedwongen naar een hogere frequentie aan vergaderingen gegaan, zeker einde Q1 en in Q2 vanwege de verschillende onzekerheden die toen speelden. Het VO is verder gegaan met de in 2019 gestarte acties.

In 2020 is, zoals elk jaar, een adviesaanvraag inzake de premievaststelling behandeld, welke door het Bestuur van het Pensioenfonds is ingediend. Deze aanvraag is voorzien van een positief advies.

Oordeel

Visitatie

Samenvattend oordeel van de Visitatie Commissie (VC):

De VC is positief over de algemene gang van zaken in het Pensioenfonds, de wijze waarop belangen zijn afgewogen en de risicobeheersing. De VC is van oordeel dat het beleid van het Bestuur voldoende evenwichtig is en op een zorgvuldige manier tot stand is gekomen en uitgevoerd. Het bestuur is in control met betrekking tot de uitbestede activiteiten.

Het VO is goed betrokken geweest bij de aftrap en eindevaluatie van het visitatieproces. De visitatie is als hiervoor genoemd positief verlopen. De belangrijkste geformuleerde aandachtspunten vanuit de VC liggen op het vlak van:

- 1 Governance - diversiteit en zorgen voor voldoende back up van bestuursleden in geval van uitval
- 1 Tactisch beleggingsbeleid - VC vraagt om duidelijker formulering en vastlegging hiervan
- 1 Communicatie - taalgebruik richten op voldoende begrijpbare taal voor alle deelnemers aan het fonds

Communicatie

Vanwege Corona is het normale pallet aan communicatiekanalen van het Bestuur gewijzigd over 2020. Geen enkele fysieke vergadering of update meeting was mogelijk. Het Bestuur heeft dit gemis (deels) gecompenseerd met een hogere frequentie aan nieuwsbrieven en onderlinge (Skype) meetings op afstand. Er is speciale aandacht gegaan naar nieuws over de voorgenomen wettelijke veranderingen in de pensioenregelingen (Pensioenakkoord).

Beleggingen

Ten aanzien van de beleggingen van het Pensioenfonds heeft het VO kennis genomen van de resultaten in 2020. Gedurende het jaar zijn er minder reguliere overleggen geweest tussen de subcommissies door het vertrek van twee VO leden die beiden deel uitmaakte van de beleggingscommissie. Eind 2020 zijn twee vervangers aangesteld binnen het VO verantwoordelijk voor de taken inzake de beleggingen. Door Corona zijn de frequentie van de vergaderingen tussen het Bestuur en DWS alsmede contact met de adviseur Willis Towers Watson en onafhankelijke externe adviseur Christiaan Tromp geïntensifieerd.

Strategie

Het reeds genoemde Pensioenakkoord (in hoofdlijnen) heeft al in 2020 gezorgd voor de nodige tijdsinspanning voor het Bestuur en daarom ook voor het VO. Dit zal naar verwachting in 2021 alleen maar toenemen gezien de omvang van het project en de impact op iedereen die te maken heeft met de plannen.

Conclusie

Het VO oordeelt positief over het handelen van het Bestuur in 2020. Het VO heeft het beeld dat het Bestuur aan de vereisten voldoet, die aan een goed functionerend bestuur worden gesteld.

Het VO is van mening dat het Bestuur van het Pensioenfonds in 2020 in staat is geweest om besluiten te nemen waarbij de belangen van alle belanghebbenden van het Pensioenfonds op een juiste manier werden afgewogen. Het handelen van het Bestuur tijdens de Corona crisis, met aandacht voor het creëren van een veilige (werkwijze) en uitvoerbare (qua continuïteit) regeling is vooral positief opgevallen.

Het VO maakt graag van de gelegenheid gebruik om het Bestuur te bedanken voor de openheid, de toegang tot documentatie, en de diverse bijeenkomsten die het VO in staat stellen om haar werk goed te kunnen doen.

Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland
Het Verantwoordingsorgaan

Reactie van het Bestuur

Het Bestuur dankt het VO voor de constructieve samenwerking in 2020. Een moeilijk jaar waarin door het uitbreken van de COVID 19 pandemie het crisisbeleid werd ingevoerd en er intensief overleg - zij het op afstand - plaatsvond zowel onderling als met betrokken partijen als het VO.

Het Bestuur heeft inderdaad de communicatie aan de deelnemers door een hoge frequentie Nieuwsbrieven opgevoerd, want helaas was fysiek contact met deelnemers in de vestigingen onder deze omstandigheden niet mogelijk. Dit directe contact is een belangrijk voordeel dat het relatief kleine ondernemingspensioenfonds heeft maar dat helaas niet uitvoerbaar was in deze tijd.

Het Bestuur is verheugd op de positieve beoordeling door de visitatiecommissie en de betrokkenheid van het VO.

In 2020 is al een begin gemaakt met het werken aan de gevolgen voor het Pensioenfonds van de nieuwe wetgeving voor pensioenfondsen en de strategische heroverweging die hiermee gepaard gaat.

Het open, communicatief overleg met het VO is van groot belang voor het Bestuur en de inbreng, ook over dit laatste onderwerp, wordt gewaardeerd.

Het Bestuur dankt het VO voor de ondersteuning in deze tijd van intensief en veelvuldig overleg.

VERSLAG VAN DE VISITATIECOMMISSIE

Samenvatting Bevindingen Visitatie 2020

1. Inleiding

Het bestuur heeft VCHolland en daarmee de leden van de visitatiecommissie, na advies van het Verantwoordingsorgaan (VO) van het Fonds, de opdracht gegeven tot de uitvoering van een visitatie in 2021 bij het Fonds.

De visitatiecommissie (VC) heeft tot (wettelijke) taak toezicht te houden op (de totstandkoming van) het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het Fonds. Binnen dit kader vormt de VC zich ook een beeld van de wijze waarop het Fonds de Code Pensioenfondsen naleeft. De verdere implementatie van IORP II maakt eveneens deel uit van de beoordeling.

De VC is ten minste belast met het toezien op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het VO en de werkgever, en in het jaarverslag. Het intern toezicht vervult zijn taak zodanig dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van het Fonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

VCHolland heeft voor de uitvoering van visitaties een werkwijze ontwikkeld die uiteindelijk uitmondt in een rapportage over de bevindingen en het oordeel van de VC. De visitatie strekte zich uit tot de op 23 februari 2021 beschikbare informatie over het kalenderjaar 2020.

2. Oordeel/Bevindingen

Samenvattend oordeel:

De VC is positief over de algemene gang van zaken in het Fonds, de wijze waarop belangen zijn afgewogen en de risicobeheersing. De VC is van oordeel dat het beleid van het bestuur voldoende evenwichtig is en op een zorgvuldige manier tot stand is gekomen en uitgevoerd. Het bestuur is in control met betrekking tot de uitbestede activiteiten.

Samenvattend oordeel Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen is ingedeeld in acht hoofdthema's. In de hierna opgenomen tabel wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze deze hoofdthema's zich verhouden tot de onderwerpen waarop de VC haar toezicht heeft gericht.

De VC heeft kennisgenomen van de eigen beoordeling van het Fonds met betrekking tot de naleving van de Code. Deze is naar het oordeel van de VC op een gedegen wijze uitgevoerd. De rapportage en uitleg van de uitzonderingen en de onderwerpen waarover het Fonds wettelijk of volgens de Code is gehouden te rapporteren, is toereikend.

	Functioneren VC	Algemeen, opvolging aanbevelingen	Governance	Geschiktheid	Beleggingen	Risico's	Communicatie
Vertrouwen waarmaken		2, 5*	1, 3, 4, 5*, 9		6, 7	8	
Verantwoordelijkheid nemen			10, 11, 12, 13, 14			12	
Integer handelen		22	15, 16, 17, 18, 19, 20, 21				
Kwaliteit nastreven	28		23, 24, 25	26, 27, 28, 29, 30			
Zorgvuldig benoemen			34, 39, 40	31*, 32, 33*, 35, 36, 37, 38			
Gepast belonen			41, 42, 43, 44, 45				
Toezicht houden en inspraak waarborgen	46, 48	47*, 50	51, 52, 53, 54, 55, 56, 57				
Transparantie bevorderen		58*, 59, 61, 62*, 64*	65*		62		60, 61, 63

De gerapporteerde uitzonderingen zien op het hoofdthema zorgvuldig benoemen (normen 33 en 34). Naar het oordeel van de VC zijn de gerapporteerde uitzonderingen en de onderstaand gerapporteerde bevindingen niet van zodanige aard dat hiermee in materiële zin inbreuk wordt gemaakt op het naleven van genoemde hoofdthema's.

a. Follow up bevindingen en aanbevelingen

Binnen het Fonds is sprake van een gedegen proces met betrekking tot de afhandeling van de eerdere aanbevelingen. Er is een voldoende motivatie met betrekking tot de aanbevelingen die naar de mening van het bestuur (nog) niet (volledig) opgevolgd zijn.

b. Algemene gang van zaken

De VC is positief over de algemene gang van zaken binnen het Fonds. De ontwikkelingen in de wet- en regelgeving worden goed gevolgd en waar nodig worden bij belangrijke ontwikkelingen speciale themabijeenkomsten belegd zoals bijvoorbeeld de in's en out's van het nieuwe pensioenstelsel. Het Fonds heeft in dat kader een start gemaakt met een projectstructuur voor de implementatie van het nieuwe pensioenstelsel. De implementatie van IORP is op nu op de vervullersfunctie van Intern Audit na definitief ingevuld. De financiële positie van het Fonds is eind 2020 relatief goed. Het Fonds heeft als één van de weinige pensioenfondsen geen reservetekort. Het bestuur heeft via scenario-analyses inzicht in de gevolgen voor het Fonds van mogelijke financiële ontwikkelingen. De VC heeft kunnen vaststellen dat het Fonds op adequate wijze tijdens de Coronacrisis heeft gefunctioneerd.

De resultaten van de in 2020 uitgevoerde haalbaarheidstoets vallen binnen de bij de aanvangshaalbaarheidstoets vastgestelde criteria.

Het Fonds is, mede in verband met het nieuwe pensioenstelsel, gestart met een nader onderzoek naar een mogelijk alternatief uitvoeringsmodel. Daarbij zijn de belanghebbenden van/bij het Fonds betrokken.

c. Governance

Binnen het Fonds is sprake van een adequate governance structuur. De aanpassingen in verband met IORP II zijn op een goede wijze ingevuld. De bestaande commissiestructuur draagt zorg voor een (inhoudelijk) goede advisering en monitoring. De wijze van rapportering zowel van de externe dienstverleners als intern zijn van een toereikend niveau voor de eigen oordeelsvorming.

Het bestuur neemt de evenwichtige belangenafweging in haar besluitvorming duidelijk mee. Het Fonds heeft voldoende maatregelen genomen voor een integere en beheerste bedrijfsvoering. Met betrekking tot het uitbestedings-beleid is sprake van een bestendige gedragslijn die voldoet aan de (wettelijke) normen. Er is ook sprake van een periodieke evaluatie van de externe dienstverleners. De documentatie van het Fonds is op orde.

De relatie met het VO is goed. Het bestuur zorgt daarbij voor een adequate informatieverschaffing en vraagt tijdig, waar nodig, een advies aan. De opstelling van het VO getuigt van een positief-kritische opstelling.

De VC herhaalt haar aanbeveling van vorig jaar bij de vervulling van vacatures binnen het Fonds diversiteit in brede zin meer centraal te stellen.

d. Geschiktheid

De geschiktheid van de leden van de Fondsonderdelen is van een goed niveau. Het Fonds beschikt over een geschiktheidsplan inclusief een opleidingsplan dat periodiek wordt bijgesteld naar aanleiding van de externe en interne ontwikkelingen. De bestaande deskundigheden worden via de deskundigheidsmatrix regelmatig getoetst aan de vereiste. Bij belangrijke onderwerpen worden regelmatig in het kader van een permanente educatie speciale themabijeenkomsten georganiseerd waar nodig met externe ondersteuning. Het VO wordt hierbij betrokken. De VC heeft kunnen vaststellen dat het deskundigheidsniveau van het VO van een goed niveau is. Het bestuur voert ook jaarlijks een zelfevaluatie uit met eens in de drie jaar externe ondersteuning. De zelfevaluatie bevestigt het beeld van een deskundig en competent bestuur. De VC doet nog een aanbeveling met betrekking tot een back-up plan voor leden van de fondsonderdelen.

e. Beleggingen

Het beleggingsbeleid kan goed worden uitgelegd vanuit missie, visie en strategie, en de risicohouding. De beleggingscommissie speelt een actieve rol bij het bewaken van beleggingsresultaten en risico's, en het adviseren van het bestuur. Er is voldoende deskundigheid binnen het bestuur zelf. Het Fonds streeft in continuïteit naar een verdere optimalisering van de beleggingsportefeuille. De VC doet daarbij de aanbeveling het tactische beleid duidelijker te omschrijven. Met betrekking tot het ESG-beleid heeft het Fonds weer een aantal stappen gezet om tot een meer concrete invulling te komen. De VC doet daarbij nog een aantal aanbevelingen.

Het Fonds stelt zich vanuit zijn eigen verantwoordelijkheden kritisch op jegens de externe (fiduciaire) vermogensbeheerder en realiseert voldoende verdieping bij de uitgevoerde evaluaties.

Het beleggingsproces is toereikend in de ABTN beschreven en het Fonds geeft daaraan ook een goede invulling. De VC doet met betrekking tot de vele rapportages op beleggingsgebied de aanbeveling een samenvattend rapport te maken. Daarmee kan sneller en gericht inzicht worden verkregen in de beleggingsresultaten.

f. Risico's

Het Fonds heeft in algemene zin het IRM-proces met de bijbehorende documentatie op orde en de invulling hiervan in de rapportages en de bespreking in commissies en bestuur is goed zichtbaar en te volgen in de verslaglegging. Meer specifiek neemt beheersing van de integriteitsrisico's een belangrijke plaats in het IRM. Dat geldt ook voor beheersing van de IT-risico's. Het Fonds voert een beleid dat in lijn is met de vastgestelde risicohouding voor het Fonds. De VC heeft kunnen vaststellen dat het Fonds de taken en verantwoordelijkheden van de Sleutelfunctiehouders IORP II in de governancestructuur heeft geïntegreerd. Het Fonds heeft ook een eerste Eigen Risico Beoordeling vervaardigd. Met betrekking tot de kosten van het toekomstproject van het Fonds en de voorwaarden bij beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst doet de VC nog een aanbeveling.

g. Communicatie

Het Fonds hanteert een actief communicatiebeleid in brede zin met een uitgebreide inzet van communicatiemiddelen. Ter invulling van het communicatiebeleid is een communicatiecommissie actief die zorgt voor een gestructureerde aanpak. In het communicatiebeleid wordt het vergroten van het pensioenbewustzijn duidelijk meegenomen. De VC heeft kunnen vaststellen dat het Fonds kritisch is met betrekking tot de resultaten van het gevoerde communicatiebeleid en waar nodig aanpassingen pleegt mede op basis van de mening van de deelnemers. Het Fonds zal daartoe ook een klankbord inrichten. De individuele informatieverschaffing voldoet aan de wettelijke regels. De website van het Fonds is in algemene zin actueel, breed opgezet en toegankelijk. Meer specifiek besteedt het Fonds voldoende aandacht aan actuele onderwerpen zoals het nieuwe pensioenstelsel. Ook wordt het ESG-beleid in de communicatie met de deelnemers betrokken.

De visitatiecommissie:

8 april 2021

Mariëtte Simons
Frans Lemkes
John Ruben

JAARREKENING

1 BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

		2020	2019
ACTIVA			
Beleggingen voor risico Fonds	(1)	623.505	536.906
Vorderingen en overlopende activa	(2)	41.500	23.392
Overige activa	(3)	10.028	6.407
		<u>675.033</u>	<u>566.705</u>
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	(4)		
Stichtingskapitaal		2	2
Premie-egalisereserve		8.450	7.984
Algemene reserve		104.073	82.531
		<u>112.525</u>	<u>90.517</u>
Technische voorzieningen voor risico Fonds	(5)	514.127	442.822
Overige schulden en overlopende passiva	(6)		
Derivaten met negatieve waarde		6.300	10.249
Overige schulden en overlopende passiva		42.081	23.117
		<u>48.381</u>	<u>33.366</u>
		<u>675.033</u>	<u>566.705</u>

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

		2020	2019
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)			
Actuele dekkingsgraad		120,2	118,6
Beleidsdekkingsgraad		115,3	117,6

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

	2020	2019
BATEN		
Premiebijdragen voor risico Fonds (van werkgevers en werknemers) (7)	14.533	14.296
Beleggingsresultaten voor risico Fonds (8)	86.715	105.133
	<u>101.248</u>	<u>119.429</u>
LASTEN		
Pensioenuitkeringen (9)	5.713	5.398
Pensioenuitvoeringskosten (10)	821	838
Mutatie technische voorzieningen voor risico Fonds (11)		
Pensioenopbouw	13.471	11.586
Toeslagen	2.441	4.749
Rentetoevoeging	-1.465	-868
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-5.734	-5.396
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	216	171
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-850	-216
Wijziging marktrente	72.656	70.937
Wijziging actuariële uitgangspunten	-9.627	-
Overige wijzigingen	197	62
	<u>71.305</u>	<u>81.025</u>
Saldo overdrachten van rechten voor risico Fonds (12)	874	186
Herverzekeringen (13)	527	-607
(*) De nummering verwijst naar de toelichting		
	<u>79.240</u>	<u>86.840</u>
Saldo van baten en lasten	<u>22.008</u>	<u>32.589</u>
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie algemene reserve	21.542	31.596
Mutatie premie-egaliseringsreserve	466	993
	<u>22.008</u>	<u>32.589</u>

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2020	2019
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen risico Fonds	14.483	14.348
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico Fonds	48	65
Betaalde pensioenuitkeringen	-5.700	-5.388
Ontvangen herverzekeringen	314	27
Betaalde waardeoverdrachten voor risico Fonds	-944	-220
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-747	-958
	<u>7.454</u>	<u>7.874</u>
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	201.404	253.104
Betaald inzake aankopen beleggingen	-231.459	-281.184
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	9.186	9.745
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	18.610	17.534
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-1.574	-1.491
	<u>-3.833</u>	<u>-2.292</u>
Mutatie liquide middelen	<u>3.621</u>	<u>5.582</u>
Verloop geldmiddelen		
	2020	2019
Liquide middelen per 1 januari	6.407	825
Mutatie liquide middelen	3.621	5.582
Liquide middelen per 31 december	<u>10.028</u>	<u>6.407</u>

4 ALGEMENE TOELICHTING

Inleiding

Het doel van Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland, statutair gevestigd te Amsterdam, kantoor houdende De Entree 99-197, (hierna 'het Fonds') is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden. Het Fonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van Deutsche Bank AG kantoor Amsterdam en gelieerde bedrijfsonderdelen van Deutsche Bank in Nederland. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in onder andere de statuten, het pensioenreglement, de uitvoeringsovereenkomst en de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota van Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving in het bijzonder Richtlijn 610.

De bedragen opgenomen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven. Het Bestuur heeft op 16 juni 2021 de jaarrekening vastgesteld.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand verslagjaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand verslagjaar, met uitzondering van de toegepaste schattingswijzigingen zoals opgenomen in paragraaf "Schattingswijzigingen".

Schattingswijzigingen

De actuariële grondslagen en veronderstellingen voor de berekening van de reële waarde van de pensioenverplichtingen worden periodiek beoordeeld en mogelijk herzien. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer het vergelijk van veronderstellingen voor sterfte, langlevens en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor zowel de gehele bevolking als specifiek voor de populatie van het Fonds.

In september 2020 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) de nieuwe Prognosetafel AG2020 gepubliceerd. Het Bestuur heeft besloten de voorziening pensioenverplichtingen ultimo 2020 te baseren op deze tafel. Dit heeft geleid tot een verlaging van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico Fonds van € 11,4 miljoen. Ook zijn de correctiefactoren op de sterftekansen aangepast, wat heeft geleid tot een stijging van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico Fonds van € 1,8 miljoen. Het resultaat van 9,6 miljoen is in de staat van baten en lasten verantwoord onder "wijziging actuariële uitgangspunten". Door deze aanpassingen is de dekkingsgraad ultimo 2020 2,2% hoger.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Opname in de balans en staat van baten en lasten

Een actief is in de balans opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het Fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Een verplichting is in de balans opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Een actief of verplichting is niet (meer) in de balans opgenomen:

- 1 Als door een transactie (nagenoeg) alle toekomstige economische voordelen en (nagenoeg) alle risico's van een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen.
- 1 Vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Hierdoor kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties", die zowel een actief als een passief kan zijn.

Baten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermeerdering van het economisch potentieel -samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting- heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Lasten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermindering van het economisch potentieel -samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting- heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een actief en een verplichting zijn gesaldeerd (netto) opgenomen, als er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen én de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De hiermee samenhangende rentebaten en rentelasten zijn eveneens gesaldeerd opgenomen.

Reële waarde

Activa en verplichtingen zijn gewaardeerd tegen reële waarde, tenzij anders is aangegeven.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het Bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er is geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen, e.d., zijn als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde.

Baten en lasten uit transacties in vreemde valuta's zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

	31-12-2020	31-12-2019
US Dollar	1,2301	1,1204
Britse Pond	0,9038	0,8543
Australische Dollar	1,6006	1,6013
Hongkong Dollar	9,5358	8,7243
Japanse Yen	126,9965	122,1014
Canadese Dollar	1,5693	1,4628
Noorse Kroon	10,5015	9,8359
Nieuw Zeelandse Dollar	1,7076	1,6646
Zweedse Kroon	10,0685	10,4405
Zwitserse Frank	1,0860	1,0858
Deense Kroon	7,4389	7,4706
Singapore Dollar	1,6270	1,5106

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Beleggingen voor risico Fonds

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde, slechts indien de reële waarde van beleggingen niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs. Overlopende activa en passiva alsmede liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil tussen reële waarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering.

Participaties in beleggingspools en -instellingen die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die onderliggende beleggingen (look-through benadering).

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. De derivatenposities zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen reële waarde, zijnde de per balansdatum geldende beurskoers.

Niet aan een beurs genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van het Fonds afgegeven intrinsieke waarde, zijnde een benadering van de marktwaarde.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen reële waarde zijnde de per balansdatum geldende beurskoers, verhoogd met de lopende intrest.

Niet aan een beurs genoteerde fondsen zijn gewaardeerd op basis van de geschatte toekomstige nettokasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de geldende marktrente en rekening houden met het risicoprofiel en de looptijd.

Derivaten

Derivaten zijn gewaardeerd tegen genoteerde marktprijzen of door middel van waarderingsmodellen en -technieken. Derivaten met een negatieve waarde zijn in de balans onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

Overige beleggingen

Onder overige beleggingen worden opgenomen die beleggingen die niet als een van de hiervoor opgesomde beleggingen geassocieerd kunnen worden. Tevens worden onder de overige beleggingen opgenomen nog af te wikkelen beleggingstransacties en liquide middelen die beheerd worden door de vermogensbeheerder.

De overige beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna tegen de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, als er sprake is van oninbaarheid.

Overige activa

Onder overige activa zijn liquide middelen opgenomen, voor zover dit onmiddellijk opeisbare banktegoeden zijn. Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties zijn opgenomen onder beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

Premie-egaliseringsreserve

De werking van de premie-egaliseringsreserve is als volgt:

- 1 Indien de CDC-premie in enig jaar hoger is dan de toetspremie, wordt het meerdere toegevoegd aan de premie-egaliseringsreserve. De omvang van de toevoeging aan de premie-egaliseringsreserve wordt ex ante vastgesteld en is gelijk aan het positieve procentuele verschil tussen de CDC-premie en de toetspremie.
- 1 Indien de CDC-premie in enig jaar lager is dan de toetspremie wordt (voor zover noodzakelijk) de premie-egaliseringsreserve aangewend om een verlaging van de streefopbouw (opbouwpercentage) te voorkomen of te beperken. Indien het premietekort niet (volledig) kan worden gefinancierd uit de premie-egaliseringsreserve, dan zal de streefopbouw zodanig worden verlaagd dat de toetspremie gelijk is aan de CDC-premie vermeerderd met de middelen uit de premie-egaliseringsreserve. De omvang van een eventuele onttrekking uit de premie-egaliseringsreserve wordt ex ante vastgesteld op basis van het (procentuele) premietekort in de CDC-premie ten opzichte van de toetspremie.
- 1 De feitelijke dotaties en onttrekkingen aan de premie-egaliseringsreserve vinden (per kwartaal) plaats op het moment van premiebetaling (op basis van de gemaximeerde pensioengevende salarissom aan het begin van het kwartaal).
- 1 De premie-egaliseringsreserve zal nooit negatief worden.
- 1 De eventuele middelen in de premie-egaliseringsreserve worden door het Fonds op dezelfde wijze belegd als de overige middelen van het Fonds.
- 1 Er wordt geen rendement toegekend over de premie-egaliseringsreserve en deze reserve is geen onderdeel voor de berekening van de dekkingsgraad.

Algemene reserve

De algemene reserve houdt rekening met de financiële positie en de aard en omvang van de risico's die het Fonds loopt. De algemene reserve is bedoeld voor het opvangen van de verzekeringstechnische risico's en beleggingsrisico's. Het jaarresultaat wordt, na mutatie van de premie-egaliseringsreserve, toegevoegd of onttrokken aan de algemene reserve.

Technische voorzieningen voor risico Fonds

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico Fonds

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico Fonds wordt gewaardeerd op reële waarde (marktwaarde). De reële waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de toegekende onvoorwaardelijke toeslagen. Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het Bestuur besloten of een toeslag wordt verleend op de opgebouwde pensioenaanspraken. Alle per balansdatum bestaande toeslagenbesluiten (ook voor toeslagenbesluiten na balansdatum voorzover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen wordt voor arbeidsongeschikte deelnemers rekening gehouden met de tot pensioendatum op te bouwen pensioenaanspraken.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

Rekenrente

De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De vaste (gemiddelde) rekenrente waarbij de technische voorzieningen overeenkomen met de technische voorzieningen op basis van de rentetermijnstructuur bedraagt 0,2% (2019: 0,8%).

Overlevingstafels

De voorziening primo jaar is berekend op basis van de door het Koninklijk Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel AG2018, startkolom 2020. De voorziening ultimo jaar is berekend op basis van de Prognosetafel AG2020, startkolom 2021 (2019: Prognosetafel AG2018. Startkolom primo: 2019; startkolom ultimo: 2020). Voorts wordt rekening gehouden met het verschil in overlevingskansen tussen de werkende en de totale bevolking. Hiervoor is gebruik gemaakt van de fondsspecifieke ervaringssterfte op basis van het Willis Towers Watson 2020 ervaringssterftemodel (individueel) (2019: Towers Watson 2018 ervaringssterftemodel (individueel)).

Partnerfrequentie

Vóór de pensioenleeftijd het onbepaalde partnersysteem, uitgaande van partnerfrequenties op basis van CBS cijfers 2013 (2019: CBS cijfers 2013). Ná de pensioenleeftijd het bepaalde partnersysteem, waarbij voor iedere deelnemer met aanspraak op latent partnerpensioen een voorziening voor latent partnerpensioen wordt aangehouden. Op de pensioenleeftijd wordt de partnerfrequentie gelijk gesteld aan 100%.

Leeftijdsverschil man-vrouw

Voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner 3 jaar jonger is dan de verzekerde man en 3 jaar ouder dan de verzekerde vrouw.

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten

Kostenopslag ter grootte van 3,0% (2019: 3,0%) van de voorziening voor pensioenverplichtingen in verband met toekomstige administratie- en excassokosten.

Voorziening voor toekomstige pensioenopbouw arbeidsongeschikten

Bij de bepaling van de pensioenopbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers is geen rekening gehouden met een revalidatiekans.

IBNR-voorziening

Voor (eventuele) op de balansdatum zieke deelnemers die nog geen gebruik maken van een WIA uitkering wordt een IBNR-voorziening gevormd (Incurred But Not Reported). De IBNR-voorziening dient ter dekking van het risico dat zieke deelnemers arbeidsongeschikt worden. Op dat moment wordt de toekomstige pensioenopbouw premievrij voortgezet en toegevoegd aan de voorziening pensioenverplichtingen. Doordat in 2020 het arbeidsongeschiktheid risico volledig is afgedekt dient alleen nog een voorziening te worden gevormd voor zieke deelnemers die voor 1-1-2020 ziek zijn geworden (omdat deze medewerkers niet onder de nieuwe verzekering vallen). In 2020 is de helft van de IBNR voorziening vrijgevallen. De huidige voorziening per 31-12-2020 dekt het maximale risico.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna tegen de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten).

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn sterk gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten zijn opgenomen in het resultaat.

Premiebijdragen voor risico Fonds (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen voor risico Fonds van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

De CDC-premie die zal gelden per 1 januari van enig boekjaar wordt jaarlijks in het vierde kwartaal van het daaraan voorafgaande boekjaar vastgesteld en geldt voor het gehele boekjaar. De vaste premiesystematiek voor de vaststelling van de CDC-premie wordt voor een periode van vijf jaar vastgesteld. De CDC-premie is vanaf 2017 tot en met 2020 gelijk aan het maximum van de ex ante kostendekkende premie op basis van 5-jaarsdemping (toetspremie) en de kostendekkende premie op basis van demping, met dien verstande dat de CDC-premie nooit meer bedraagt dan 33,0% van de (gemaximeerde) pensioengevende salarissom.

De bijdrage voor de werknemers van Deutsche Bank AG wordt bepaald als een percentage van de pensioengrondslag. Dit percentage wordt vastgesteld als 50% van het (positieve) verschil tussen het de CDC-premie en het percentage van 15%. Het resulterende percentage wordt afgerond op halve procenten nauwkeurig, en bedraagt maximaal 5% van de pensioengrondslag.

Beleggingsresultaten

(In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Directe beleggingsopbrengsten zijn rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten, e.d. Dividend is verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Indirecte beleggingsopbrengsten zijn gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten:

- 1 Er is geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen.
- 1 Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen.
- 1 Verkoopkosten zijn verantwoord als onderdeel van de herwaarderingen.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen zijn de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

Pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen voor risico Fonds

Pensioenopbouw

Pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken toegekend in het verslagjaar.

Toeslagen

De verhoging van de technische voorzieningen uit hoofde van indexering, wordt in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment waarop de toezegging wordt gedaan.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De interesttoevoeging wordt tegen de rekenrente primo boekjaar berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen zijn vooraf actuariel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De afname van de voorzieningen is het bedrag dat vrijkomt voor de financiering van pensioenen in het verslagjaar.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige uitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken met betrekking tot de actuariële waarde.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de reële waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur.

Overige wijzigingen

Hieronder zijn opgenomen de mutaties van de technische voorziening met betrekking tot kanssystemen.

Saldo overdrachten van rechten voor risico Fonds

Dit is het saldo van overgenomen en overgedragen pensioenaanspraken.

Herverzekeringen

Betaalde herverzekeringspremies en ontvangen uitkeringen worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode:

- 1 Alle ontvangsten en uitgaven zijn hierbij als zodanig gepresenteerd.
- 1 Er is onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioen- en beleggingsactiviteiten.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico Fonds

Verloopoverzicht per beleggingscategorie

	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2020	132.210	350.978	28.604	14.865	526.657
Aankopen	47.249	177.604	6.606	-	231.459
Verkopen	-34.689	-155.173	-9.457	-2.085	-201.404
Overige mutaties	-	-2	-	-18.608	-18.610
Waardemutaties	6.698	17.877	54.601	-73	79.103
Stand per 31 december 2020	<u>151.468</u>	<u>391.284</u>	<u>80.354</u>	<u>-5.901</u>	<u>617.205</u>

Bij: derivaten met een negatieve waarde

6.300

623.505

	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2019	67.294	316.693	19.704	15.541	419.232
Aankopen	63.470	184.561	8.155	24.998	281.184
Verkopen	-24.318	-177.995	-42.764	-8.027	-253.104
Overige mutaties	-	82	-	-17.616	-17.534
Waardemutaties	25.764	27.637	43.509	-31	96.879
Stand per 31 december 2019	<u>132.210</u>	<u>350.978</u>	<u>28.604</u>	<u>14.865</u>	<u>526.657</u>

Bij: derivaten met een negatieve waarde

10.249

536.906

- De overige mutaties hebben o.a. betrekking op mutaties liquide middelen onder beheer bij vermogensbeheerder, de mutaties in de lopende interest en de mutatie van de beleggingsdebiteuren en beleggingscrediteuren.
- Derivaten met een negatieve waarde zijn verantwoord onder de overige schulden en overlopende passiva.
- Beleggingen in Deutsche Bank fondsen vinden beperkt en uitsluitend plaats na een selectieproces of deze fondsen "best in class" zijn. De stukken worden tegen beurskoers gekocht en geadministreerd.

Reële waarde

Voor het bepalen van de reële waarde van de meerderheid van de financiële instrumenten van het Fonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde financiële instrumenten, zoals bijvoorbeeld derivaten zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten.

Op basis van deze verscheidenheid en gradaties in waarderingmethoden kunnen de beleggingen worden ingedeeld naar drie verschillende waarderingniveaus:

Niveau 1: de waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen van identieke beleggingen in een actieve markt.

Niveau 2: de actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van waarderingmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Niveau 3: de waarde wordt vastgesteld met waarderingmodellen waarin niet gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Op basis van deze indeling kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Per 31 december 2020				
Aandelen	143.945	7.523	-	151.468
Vastrentende waarden	367.098	24.186	-	391.284
Derivaten	-	80.354	-	80.354
Overige beleggingen	-	-5.901	-	-5.901
Totaal	511.043	106.162	-	617.205
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Per 31 december 2019				
Aandelen	125.378	6.832	-	132.210
Vastrentende waarden	327.396	23.582	-	350.978
Derivaten	-	28.604	-	28.604
Overige beleggingen	-	14.865	-	14.865
Totaal	452.774	73.883	-	526.657

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2020	31-12-2019
Specificatie naar soort:		
Beursgenoteerde aandelen	143.945	125.378
Aandelenbeleggingsfondsen	7.523	6.832
	151.468	132.210

Per balansdata zijn geen aandelen in- danwel uitgeleend.

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2020	31-12-2019
Specificatie vastrentende waarden naar soort:		
Staatsobligaties (en door de staat gegarandeerde obligaties)	134.433	121.649
Bedrijfsobligaties	232.665	205.747
High yield beleggingsfondsen	24.186	23.582
	<u>391.284</u>	<u>350.978</u>

Derivaten

	31-12-2020	31-12-2019
Specificatie naar soort:		
Valutaderivaten	3.750	1.288
Futures	14	124
Rentederivaten	76.590	27.192
	<u>80.354</u>	<u>28.604</u>

Derivaten met een negatieve waarde zijn verantwoord onder de overige schulden en overlopende passiva.

In verband met uitstaande derivatencontracten heeft het Fonds in 2020 en 2019 de gehele portefeuille met Duitse AAA staatsobligaties als potentieel onderpand voor de rentederivaten gemarkeerd. Het Fonds heeft ultimo 2020 circa 54,7 mln aan posities in AAA Duitse staatsobligaties beschikbaar voor margin verplichtingen.

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt tevens gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt, dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het Bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het Fonds gebruikt derivaten hoofdzakelijk om marktrisico zo veel mogelijk af te dekken. Een van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekend staande partijen. Bovendien geldt dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met onderpand.

Gebruik wordt gemaakt van onder meer de volgende instrumenten:

- 1 Valutatermijncontracten: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- 1 Renteswaps: dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van swaps kan het Fonds de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2020:

Type contract	Expiratie- datum	Contract- omvang	Actuele waarde	
			Activa	Passiva
Valutaderivaten				
EUR/AUD	5-01-2021	3.975	-	37
EUR/CAD	5-01-2021	7.720	56	-
EUR/CHF	5-01-2021	5.200	15	-
EUR/DKK	5-01-2021	21.350	-	2
EUR/GBP	5-01-2021	4.780	43	-
EUR/HKD	5-01-2021	11.050	31	-
EUR/JPY	5-01-2021	1.589.000	223	-
EUR/NOK	5-01-2021	3.675	-	3
EUR/SEK	5-01-2021	12.880	-	20
EUR/SGD	5-01-2021	930	8	-
EUR/USD	5-01-2021	105.160	2.314	-
EUR/USD	15-01-2021	35.400	569	-
EUR/USD	19-03-2021	45.470	553	-
			<u>3.812</u>	<u>62</u>
Futures				
Euro-Bund Future	8-03-2021	161	10	-
Euro-Buxl 30Y	8-03-2021	14	4	-
			<u>14</u>	<u>-</u>
Rentederivaten				
6M Euribor / 3,347% (DB AG FFM)	24-06-2021	7.000	-	263
6M Euribor / 1,906% (HSB)	5-02-2024	36.000	-	3.470
6M Euribor / 0,441% VANILLA (CCP)	6-01-2026	26.000	-	1.390
6M Euribor / 0,896% VANILLA (CCP)	14-08-2028	3.000	310	-
6M Euribor / 1,153% VANILLA (CCP)	16-01-2034	6.000	-	1.114
3M Euribor / 0,666% VANILLA (HSB)	6-10-2036	20.000	2.423	-
6M Euribor / 1,413% VANILLA (CCP)	1-06-2042	7.900	2.467	-
IRS EUR R F 2,311% VANILLA (GSI)	3-04-2043	3.000	1.628	-
3M Euribor / 1,932% VANILLA (GSI)	11-08-2044	7.000	3.308	-
3M Euribor / 0,728% VANILLA (HSB)	6-10-2046	12.500	2.406	-
IRS EUR R F 0,412% VANILLA (CCP)	18-09-2049	21.250	2.594	-
6M Euribor / 1,88% (HSB)	1-06-2052	9.000	5.598	-
3M Euribor / 2,494% (HSB)	4-02-2054	11.000	9.657	-
3M Euribor / 1,979% VANILLA (GSI)	11-08-2054	6.500	4.540	-
3M Euribor / 1,161% VANILLA (GSI)	4-02-2055	8.000	3.449	-
3M Euribor / 1,630% (HSB)	11-06-2055	6.000	3.584	-
3M Euribor / 0,721% VANILLA (HSB)	6-10-2056	11.000	3.106	-
IRS EUR R F 1,376% VANILLA (CCP)	16-01-2059	15.250	8.939	-
IRS EUR R F 0,370% VANILLA (CCP)	18-09-2059	16.975	3.073	-
3M Euribor / 1,125% VANILLA (GSI)	4-02-2065	7.500	4.198	-
IRS EUR R F 1,359% VANILLA (CCP)	16-01-2069	25.600	19.484	-
IRS EUR R F 0,362% VANILLA (CCP)	18-09-2069	8.900	2.063	-
			<u>82.827</u>	<u>6.237</u>
			<u>86.653</u>	<u>6.299</u>

Derivaten met een negatieve waarde zijn onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2019:

Type contract	Expiratie- datum	Contract- omvang	Actuele waarde	
			Activa	Passiva
Valutaderivaten				
EUR/AUD	3-01-2020	6.500	-	78
EUR/CAD	3-01-2020	7.110	-	16
EUR/CHF	3-01-2020	4.100	-	54
EUR/DKK	3-01-2020	13.800	-	-
EUR/GBP	3-01-2020	3.720	5	-
EUR/HKD	3-01-2020	8.830	8	-
EUR/JPY	6-01-2020	1.120.000	104	-
EUR/NOK	3-01-2020	5.770	-	20
EUR/SEK	3-01-2020	8.000	-	8
EUR/SGD	3-01-2020	900	-	-
EUR/USD	3-01-2020	81.350	988	-
EUR/USD	10-01-2020	35.400	300	-
EUR/USD	17-01-2020	39.450	59	-
			<u>1.464</u>	<u>176</u>
Futures				
Euro-Bund Future	6-03-2020	97	109	-
Euro-Buxl 30Y	6-03-2020	5	15	-
			<u>124</u>	<u>-</u>
Rentederivaten				
6M Euribor / 3,347% (DB AG FFM)	24-06-2021	7.000	-	515
6M Euribor / 1,906% (HSB)	5-02-2024	36.000	-	3.836
6M Euribor / 0,441% VANILLA (CCP)	6-01-2026	26.000	-	920
6M Euribor / 0,896% VANILLA (CCP)	14-08-2028	3.000	215	-
6M Euribor / 1,153% VANILLA (CCP)	16-01-2034	6.000	-	688
3M Euribor / 0,666% VANILLA (HSB)	6-10-2036	20.000	678	-
IRS EUR R F 0,366% VANILLA (CCP)	18-09-2039	2.500	-	103
6M Euribor / 1,413% VANILLA (CCP)	1-06-2042	6.000	1.090	-
IRS EUR R F 2,311% VANILLA (GSI)	3-04-2043	3.000	1.194	-
3M Euribor / 1,932% VANILLA (GSI)	11-08-2044	7.000	2.275	-
IRS EUR R F 0,405% VANILLA (CCP)	18-09-2044	1.900	-	98
3M Euribor / 0,728% VANILLA (HSB)	6-10-2046	12.500	429	-
IRS EUR R F 0,412% VANILLA (CCP)	18-09-2049	21.600	-	1.274
6M Euribor / 1,88% (HSB)	1-06-2052	9.000	3.547	-
3M Euribor / 2,494% (HSB)	4-02-2054	11.000	6.959	-
3M Euribor / 1,979% VANILLA (GSI)	11-08-2054	6.500	2.980	-
3M Euribor / 1,161% VANILLA (GSI)	4-02-2055	8.000	1.619	-
3M Euribor / 1,630% (HSB)	11-06-2055	6.000	2.136	-
3M Euribor / 0,721% VANILLA (HSB)	6-10-2056	11.000	567	-
IRS EUR R F 1,376% VANILLA (CCP)	16-01-2059	11.000	3.278	-
IRS EUR R F 0,370% VANILLA (CCP)	18-09-2059	21.075	-	1.636
3M Euribor / 1,125% VANILLA (GSI)	4-02-2065	7.500	1.919	-
IRS EUR R F 1,359% VANILLA (CCP)	16-01-2069	22.000	8.379	-
IRS EUR R F 0,362% VANILLA (CCP)	18-09-2069	11.250	-	1.003
			<u>37.265</u>	<u>10.073</u>
			<u>38.853</u>	<u>10.249</u>

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Specificatie naar soort:		
DB (Advisors) liquide middelen in euro	13.101	4.730
DB (Advisors) liquide middelen in vreemde valuta	1.795	1.574
DB (Advisors) initial margin account	-36.474	-9.301
Beleggingsdebiteuren	370	375
Liquiditeitsfonds	15.646	17.804
Beleggingscrediteuren	-339	-317
	<u>-5.901</u>	<u>14.865</u>

De liquide middelen worden beheerd door de vermogensbeheerder en staan ter vrije beschikking van het Fonds. De initial margin account wordt gebruikt voor centraal "cleared" swaps, futures & options. De collateral wordt geboekt d.m.v. Duitse AAA Staatobligaties.

De hoogte van het liquiditeitsfonds is het gevolg van het feit dat de rentederivaten in toenemende mate via LCH Clearing worden afgewikkeld.

2. Vorderingen en overlopende activa

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Herverzekeraar	-	792
Cash collateral	41.500	22.600
	<u>41.500</u>	<u>23.392</u>

Het cash collateral is niet vrij opneembaar en mag niet worden herbelegd. Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Deutsche Bank rekening-courant liquiditeitsbeheer	<u>10.028</u>	<u>6.407</u>

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn en niet het karakter van beleggingen hebben. Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

De stijging van de liquide middelen op de rekening-courant is het gevolg van het in 2019 nog niet afgeronde marktonderzoek naar geschikte beleggingscategorieën dat het Fonds in 2019 heeft uitgevoerd.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

Mutatieoverzicht stichtingskapitaal en reserves

	Stichtings- kapitaal	Premie- egaliserie- reserve	Algemene reserve	Totaal
Stand per 1 januari 2020	2	7.984	82.531	90.517
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-	466	21.542	22.008
Stand per 31 december 2020	2	8.450	104.073	112.525

	Stichtings- kapitaal	Premie- egaliserie- reserve	Algemene reserve	Totaal
Stand per 1 januari 2019	2	6.991	50.935	57.928
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-	993	31.596	32.589
Stand per 31 december 2019	2	7.984	82.531	90.517

	31-12-2020		31-12-2019	
		In %		In %
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen*	618.202	120,2	525.355	118,6
Af: technische voorzieningen	514.127	100,0	442.822	100,0
Eigen vermogen	104.075	20,2	82.533	18,6
Af: vereist eigen vermogen	78.267	15,2	66.217	15,0
Vrij vermogen	25.808	5,0	16.316	3,6
Minimaal vereist eigen vermogen	21.207	4,1	18.313	4,1
Actuele dekkingsgraad		120,2		118,6
Beleidsdekkingsgraad		115,3		117,6
Reële dekkingsgraad		94,0		93,8

* Technische voorzieningen plus reserves uitgezonderd premie-egalisereserve.

De actuele dekkingsgraad van het Fonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden en de premie-egalisereserve te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

Onder het FTK is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat het pensioenfonds volledig kan indexeren met de prijsinflatie conform een toekomstbestendig indexatiebeleid.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2020	2019
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	118,6	114,1
M1: Toevoeging van nieuwe aanspraken en premieinkomsten	-0,6	-0,3
M2: Het verrichten van pensioenuitkeringen	0,2	0,2
M3: Toeslagverlening	-0,7	-1,5
M4: Wijziging in de rentetermijnstructuur	-16,7	-18,7
M5: Extra rendement gegenereerd door de beleggingen	20,0	29,4
M6: Overige oorzaken - wijziging grondslagen	2,6	-
M6: Overige oorzaken	-3,2	-4,6
Dekkingsgraad per 31 december	120,2	118,6

Het effect van overige oorzaken op de dekkingsgraad wordt voornamelijk veroorzaakt doordat alle gepresenteerde effecten worden bepaald ten opzichte van de dekkingsgraad aan het begin van het boekjaar. Dit is conform de door DNB voorgeschreven methodiek voor het herstelplan. Door de effecten op de dekkingsgraad als gevolg van de renteverandering en het overrendement ontstaat daardoor een kruiseffect. Dit kruiseffect bedraagt -3,0%-punt.

5. Technische voorzieningen voor risico Fonds

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	Pensioen- verplichting
Stand per 1 januari 2020	442.822
Mutatie technische voorzieningen	71.305
Stand per 31 december 2020	514.127
	Pensioen- verplichting
Stand per 1 januari 2019	361.797
Mutatie technische voorzieningen	81.025
Stand per 31 december 2019	442.822

Belangrijke schattingen voor de bepaling van de technische voorzieningen zijn de levensverwachting, ervaringssterfte, partnerfrequentie en een opslag voor uitvoeringskosten.

Mutatie technische voorzieningen

	2020	2019
Pensioenopbouw	13.471	11.586
Toeslagen	2.441	4.749
Rentetoevoeging	-1.465	-868
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-5.734	-5.396
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	216	171
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-850	-216
Wijziging marktrente	72.656	70.937
Wijziging actuariële uitgangspunten	-9.627	-
Overige wijzigingen	197	62
	71.305	81.025

Zie voor de toelichting op de verschillende posten de toelichting van de mutatie technische voorzieningen in de staat van baten en lasten.

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico Fonds:

	31-12-2020		31-12-2019	
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Deelnemers	598	200.661	655	174.864
Gewezen deelnemers	1.417	206.600	1.375	172.886
Pensioentrekkenden	463	106.530	441	94.400
IBNR	-	336	-	672
	2.478	514.127	2.471	442.822

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat geen sprake is van een financieringsachterstand.

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Korte beschrijving van de pensioenregeling

Met ingang van 1 januari 2017 voert het Fonds een uniforme pensioenregeling voor alle vestigingen van Deutsche Bank in Nederland uit. Deze pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een collectieve defined contributionregeling (CDC) met een pensioenleeftijd van 68 jaar. In de regeling wordt jaarlijks een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan de som van 13 maandsalarissen, de uitbetaalde vakantietoeslag, en persoonlijke toeslagen, een en ander echter onder aftrek van een franchise.

Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de pensioenregeling zich als een uitkeringsovereenkomst. De regeling kent in 2020 een plafond van € 111.854 (2019: € 109.296).

De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Voor 2020 bedroeg de franchise voor het ouderdomspensioen € 16.085 (2019: € 15.600).

Tevens bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. De hoogte van het nabestaandenpensioen bedraagt 70% van het ingegane levenslang ouderdompensioen c.q. 70% van het bereikbare toekomstig uit te keren ouderdompensioen. De hoogte van het wezenpensioen bedraagt 14% van de opgebouwde rechten. Voor de berekening van deze percentages vormt sinds 2015 het opbouwpercentage van 1,875% de basis.

Toeslagverlening

De pensioenregeling van het Fonds kent een voorwaardelijke toeslagregeling. Onder toeslag wordt verstaan de aanpassing van het pensioen aan bijvoorbeeld de stijging van de lonen of de prijzen. Sinds 2015 is de indexatie gelijk gesteld voor de actieve, inactieve deelnemers c.q. de pensioengerechtigden, namelijk een indexatie maatstaf op basis van de Consumenten Prijsindex voor alle huishoudens, afgeleid (oktober-oktober), zoals vastgesteld door het CBS.

De toeslagregeling is een voorwaardelijke regeling. Dit houdt in dat er geen garantie bestaat voor het verlenen van eventuele toeslagen in de toekomst. Tevens kunnen aan al verleende toeslagen geen rechten worden ontleend voor wat betreft de eventuele toeslagen in de toekomst.

Het Bestuur beslist jaarlijks op basis van de regels binnen het Financieel Toetsingskader of en in welke mate de toeslag kan worden verleend.

Conform de C.A.O. afspraak uit 2015 is de indexatie voor actieven en inactieven gebaseerd op de prijsinflatie. Het definitieve consumentenprijsindexcijfer oktober 2019/oktober 2020 (afgeleid) toont een stijging van 1,12%. Op basis van het voor toeslagverlening doorgerekende beschikbare vermogen is de mate van toeslagverlening 42,9%. Dit betekent dat, rekenkundig volgens het Financieel Toetsingskader op basis van de cijfers per eind oktober 2020, een gedeeltelijke toeslag van 0,48% verleend kan worden.

Het Bestuur heeft besloten op basis van deze calculatie een reguliere toeslag van 0,48% per 1 januari 2021 aan de actieven en inactieven te verlenen (2020: 1,09%).

Inhaaltoeslag

Dit betekent dat de volgende gemiste toeslagverlening nog open staat:

1-1-2016	0,14% (0,41% - 0,27%)
1-1-2017	0,26% (0,36% - 0,10%)
1-1-2018	0,45% (1,34% - 0,89%)
1-1-2019	0,50% (1,68% - 1,18%)
1-1-2020	0,64% (1,73% - 1,09%)
1-1-2021	0,64% (1,12% - 0,48%)

Deze gemiste toeslag van in totaal 2,63% zal, zodra de financiële situatie dit toelaat, op basis van datum van de gemiste toeslag worden ingehaald.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2020	31-12-2019
Derivaten met negatieve waarde	6.300	10.249
Vooruitontvangen premie werkgevers	120	170
Loonheffing/premie zorgverzekering	129	123
Herverzekeraar	49	-
Uitkeringen	58	51
Te betalen kosten	221	147
Nog te verwerken waardeoverdrachten	4	26
Cash collateral	41.500	22.600
	<u>48.381</u>	<u>33.366</u>

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het Fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het Fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het Fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het Fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd.

Indien de solvabiliteit van het Fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het Fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslagverlening van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het Fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

	31-12-2020	31-12-2019
Het surplus/tekort op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	514.127	442.822
Buffers:		
S1 Renterisico	1.555	4.714
S2 Risico zakelijke waarden	44.472	38.189
S3 Valutarisico	920	999
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	42.723	33.488
S6 Verzekeringstechnisch risico	17.637	15.247
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
Diversificatie effect	-29.040	-26.420
Totaal vereist eigen vermogen	78.267	66.217
Vereist vermogen	592.394	509.039
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	618.202	525.355
Surplus	25.808	16.316

Bij de berekening van de buffers past het Fonds de standaardmethode toe. Voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische asset mix in de evenwichtssituatie. Ten opzichte van vorig jaar is het vereist eigen vermogen toegenomen. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn de afname van het renterisico (S1) en een toename van het kredietrisico (S5) anderzijds. De benodigde buffer voor het renterisico (S1) is met name afgenomen vanwege de afname van de rente per 31 december 2020 ten opzichte van 31 december 2019 waardoor bij het toepassen van de voorgeschreven (procentuele) renteschokken in het standaardmodel van DNB een lager renterisico resulteert. De benodigde buffer voor het kredietrisico (S5) is voornamelijk toegenomen vanwege de toegenomen allocatie naar obligaties met ratings 'BBB' en 'lager dan BBB' ten opzichte van vorig jaar, in combinatie met een verhoging van de duration van deze obligaties.

Beleid en risicobeheer

Het Bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid
- premiebeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagenbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's. De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in de jaarlijks door het Bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Deze richtlijnen benadrukken het beheersen van de volgende belangrijkste beleggingsrisico's.

Marktrisico's (S1 - S4)

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het renterisico, prijs(koers)risico en het valutarisico.

De strategie van het Fonds met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheert in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall-marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het Bestuur.

S1 Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente. Dit risico bestaat doordat beleggingen en verplichtingen niet in dezelfde mate gevoelig zijn voor rentebewegingen. Het renterisico neemt af naarmate de looptijd van de beleggingen meer overeenkomt met de looptijd van de verplichtingen.

Het Fonds heeft een strategisch rente-afdekkingsbeleid van 70% van de dekkingsgraad op basis van de swapcurve met een bandbreedte van 65%-75%.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2020		31-12-2019	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	391.284	10,2	350.978	9,8
Duration van de totale portefeuille (na derivaten)	617.205	19,1	526.657	17,9
Technische voorzieningen	514.127	24,0	442.822	23,7

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar contractuele looptijd is als volgt:

	31-12-2020		31-12-2019	
		In %		In %
Resterende looptijd 1-5 jaar	76.318	19,5	79.009	22,5
Resterende looptijd > 5 jaar	314.966	80,5	271.969	77,5
	<u>391.284</u>	<u>100,0</u>	<u>350.978</u>	<u>100,0</u>

	31-12-2020	31-12-2019
Aandelen	126.089	107.702
Vastrentende waarden	70.350	66.028
Overige beleggingen	1.795	1.575
	<u>198.234</u>	<u>175.305</u>

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta- derivaten	Nettopositie na afdekking 2020	Nettopositie na afdekking 2019
USD	160.202	-156.529	3.673	3.283
AUD	2.470	-2.484	-14	6
CAD	5.097	-4.919	178	191
JPY	13.107	-12.512	595	607
GBP	5.444	-5.289	155	259
CHF	5.030	-4.788	242	99
NOK	354	-350	4	17
NZD	418	-	418	166
DKK	3.009	-2.870	139	48
SGD	600	-572	28	17
SEK	1.259	-1.279	-20	51
HKD	1.239	-1.159	80	58
ILS	5	-	5	106
	<u>198.234</u>	<u>-192.751</u>	<u>5.483</u>	<u>4.908</u>

S5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het Fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het Fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het Fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor het Fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het Fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het Fonds uitsluitend belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied.

	31-12-2020		31-12-2019	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar bedrijfstak:				
Overheidsinstellingen	134.433	34,4	121.649	34,7
Financiële instellingen	89.788	22,8	85.747	24,4
Handels- en industriële bedrijven	86.781	22,2	69.917	19,9
Serviceorganisatie	55.741	14,3	49.724	14,2
Overig	355	0,1	359	0,1
High yield beleggingsfonds	24.186	6,2	23.582	6,7
	<u>391.284</u>	<u>100,0</u>	<u>350.978</u>	<u>100,0</u>

	31-12-2020		31-12-2019	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Europa (euro)	256.786	65,6	219.959	62,5
Europa (niet euro)	28.675	7,3	31.068	8,9
Noord Amerika	57.704	14,8	55.969	16,0
Azie / Pacific	12.179	3,1	11.173	3,2
Midden Oosten	1.877	0,5	1.993	0,6
Emerging landen	34.063	8,7	30.816	8,8
	<u>391.284</u>	<u>100,0</u>	<u>350.978</u>	<u>100,0</u>

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2020		31-12-2019	
	In %		In %	
AAA	77.416	19,8	70.828	20,2
AA+, AA, AA-	57.745	14,8	52.415	15,0
A+, A, A-	117.808	30,1	110.243	31,4
BBB+, BBB, BBB-	113.878	29,1	95.207	27,1
Lager dan BBB	23.597	6,0	21.861	6,2
Geen rating	840	0,2	424	0,1
	<u>391.284</u>	<u>100,0</u>	<u>350.978</u>	<u>100,0</u>

S6 Verzekeringstechnisch risico

De belangrijkste verzekeringstechnische risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden, arbeidsongeschiktheid en toeslagverlening.

Langlevenrisico

Het risico op langleven betreft het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld is verondersteld bij de bepaling van de technische voorzieningen. Als dit het geval is, dan volstaat het opgebouwde pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Het Fonds heeft het risico op langleven verkleind door de sterftetekansen van de deelnemers te baseren op de meest recente Prognosetafel AG2020. Op deze manier wordt reeds rekening gehouden met de verwachte toekomstige afname van de sterftetekansen. In deze Prognosetafel zijn de effecten van 2020 als gevolg van COVID-19 nog niet meegenomen. Voorts wordt rekening gehouden met het verschil in overlevingskansen tussen de werkende en de totale bevolking. Hiervoor is gebruik gemaakt van de fondsspecifieke ervaringssterfte op basis van het Willis Towers Watson 2020 ervaringssterftemodel (individueel).

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betreft het risico dat het Fonds bij overlijden een partnerpensioen uit moet keren waarvoor geen technische voorzieningen zijn getroffen. Het Fonds heeft het overlijdensrisico herverzekerd. In 2020 was er in Nederland oversterfte als gevolg van de uitbraak van COVID-19 (bron: cbs). Het is aannemelijk dat het virus ook van invloed was op sterfgevallen onder deelnemers van het Fonds.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het Fonds technische voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Deze technische voorzieningen worden de schadereserve genoemd en zijn gebaseerd op de in de toekomst (premienvrij) op te bouwen pensioenaanspraken. Jaarlijks wordt ter dekking van dit risico een risicopremie in rekening gebracht en toegevoegd aan de IBNR-voorziening (zie "grondslagen voor de waardering van activa en passiva", "IBNR-voorziening"). De jaarlijkse vrijval uit de IBNR-voorziening wordt gebruikt om de daadwerkelijke arbeidsongeschiktheidsschades te dekken.

Met ingang van 1 januari 2020 heeft het Fonds het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico voor een periode van drie jaar herverzekerd bij SCOR. De contracten kennen geen resultatendeling. Voor 2020 was uitsluitend het overlijdensrisico herverzekerd bij Delta Lloyd.

Toeslagverleningsrisico

De pensioenregeling van het Fonds kent een voorwaardelijke toeslagregeling. Onder toeslag wordt verstaan de aanpassing van het pensioen aan bijvoorbeeld de stijging van de lonen of de prijzen. Sinds 2015 is de indexatie gelijk gesteld voor de actieve, inactieve deelnemers c.q. de pensioengerechtigden, namelijk een toeslagverlening op basis van de Consumenten Prijsindex voor alle huishoudens, afgeleid (oktober-oktober), zoals vastgesteld door het CBS.

De toeslagregeling is een voorwaardelijke regeling. Dit houdt in dat er geen garantie bestaat voor het verlenen van eventuele toeslagen in de toekomst. Tevens kunnen aan al verleende toeslagen geen rechten worden verleend voor wat betreft de eventuele toeslagen in de toekomst.

Het Bestuur beslist jaarlijks op basis van de regels binnen het Financieel Toetsingskader of en in welke mate de toeslag kan worden verleend.

S7 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het Fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Ultimo 2020 zijn er voldoende obligaties, die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren.

S8 Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van de beleggingen (2020: € 12,3 mln. en 2019: € 10,5 mln.) uitmaakt.

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Dit betreft de volgende posten:		
Rentedragende waarden obligaties		
Duitse Overheid	54.683	50.362
Nederlandse Overheid	21.721	20.168
België	16.154	16.640
Oostenrijk	16.362	11.786
Aandelen		
Microsoft Corp	14.595	12.871

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico. Overigens beperken concentratierisico's zich niet uitsluitend tot de beleggingen.

Bij de bepaling van het vereist vermogen past het Fonds het standaardmodel van de DNB toe. In dat model wordt het concentratierisico vooralsnog op nihil gesteld.

S9 Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het Fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het Bestuur op basis van zogenaamde 'control frameworks'.

Naar aanleiding van de Covid 19 pandemie is een crisisbeleid ingevoerd, waardoor in de maanden maart tot juli wekelijks is vergaderd door het bestuur en daarna maandelijks. De beleggingscommissie heeft in die periode wekelijks vergaderd met de nadruk op het liquiditeits- markt en beleggingsrisico. Er is gewerkt met een wekelijks overzicht van de beleggingsresultaten, liquiditeitspositie en de hieruit berekende dekkingsgraad o.b.v. marktrente en een prognose van de UFR dekkingsgraad. Daarnaast heeft de Governance en Risk commissie tweewekelijks overlegd gedurende geheel 2020 met een verscherpt toezicht op de operationele, en uitbestedingsrisico's waarbij door onze PUO APS uitgebreid in gegaan is op de extra risico's die het gevolg waren van het thuiswerken met namen op het operationeel en IT gebied. Er hebben zich in 2020 geen inbreuken op de IT netwerken of andere operationele issues voorgedaan, die financiële of reputatie gevolgen hebben gehad.

Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing van de operationele risico's worden door het Fonds hiervoor geen buffers aangehouden in de solvabiliteitstoets.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het Fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het Fonds niet beheersbaar.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen het Fonds, de sponsor, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders. De vermogensbeheerder Deutsche Asset Management verzorgt het vermogensbeheer. Beleggingen in Deutsche Bank fondsen vinden beperkt en uitsluitend plaats na een selectieproces of deze fondsen "best in class" zijn. De stukken worden tegen beurskoers gekocht en geadmistreerd.

Transacties met bestuurders

De bestuurders ontvangen geen beloning van het Fonds voor de uitvoering van hun bestuursfunctie. Er zijn geen leningen verstrekt aan en er zijn geen vorderingen op (voormalige) bestuurders. De bestuurders nemen deel in de pensioenregeling tegen normale voorwaarden.

Overige transacties met verbonden partijen

Inzake de uitvoeringsovereenkomst tussen Fonds en werkgever met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling is het volgende relevant:

- 1 de werkgever is gehouden elk jaar de CDC-premie berekend conform de ABTN af te dragen aan het Fonds;
- 1 de werkgever is verplicht om alle relevante gegevens van de (aan te melden) deelnemers door te geven;
- 1 de werkgever is in geen geval verplicht om meer te betalen dan de CDC-premie. De werkgever heeft geen bijstortingsverplichting.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Zekerheden en garanties

Per balansdatum zijn geen zekerheden en garanties ontvangen of verstrekt.

Langlopende contractuele verplichtingen

Het Fonds heeft een administratieovereenkomst afgesloten met Achmea Pensioenservices N.V. Deze overeenkomst loopt tot en met 31 december 2023. De jaarlijks te betalen vergoeding voor reguliere werkzaamheden bedraagt € 217 duizend (excl. BTW). De totale verplichting voor de resterende looptijd bedraagt € 651 duizend (excl. BTW).

Het Fonds heeft een fiduciaire vermogensbeheersovereenkomst afgesloten met DWS. Deze overeenkomst loopt tot en met 20 mei 2022. De opzegtermijn is 6 maanden.

Het Fonds heeft vanaf 1 januari 2020 het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico herverzekerd bij SCOR. Deze overeenkomsten lopen tot 31 december 2022. De jaarlijkse premie bedraagt circa € 539 duizend. De totale verplichting voor de resterende looptijd bedraagt circa € 1.078 duizend.

Voorwaardelijke verplichtingen

Per jaareinde lopen er geen juridische procedures tegen het Fonds en heeft het Fonds tevens geen juridische procedures aangespannen tegenover derden.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Nieuwe (gewijzigde) UFR-methodiek geldend vanaf 1 januari 2021

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank per 31 december 2020 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. De Nederlandsche Bank heeft toegelicht dat de rentetermijnstructuur de komende jaren in vier stappen wordt gewijzigd. Een wijziging die volgt uit het advies van de Commissie Parameters. Tezamen met het effect van de verwachte daling van het tienjaars voortschrijdende gemiddelde van de rente zal een verhogend effect op de technische voorzieningen ontstaan wat een drukkend effect op de dekkinggraad heeft.

Als de dekkinggraad ultimo 2020 reeds gebaseerd zou zijn op de nieuwe UFR parameters die van toepassing zijn in 2021 dan zou de actuele dekkinggraad 118,2% bedragen in plaats van 120,2%.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Premiebijdragen voor risico Fonds (van werkgevers en werknemers)

	2020	2019
Premie werkgevers en werknemers	14.533	14.296

Feitelijke (reguliere) premie 2020: 31,2% (2019: 28,8%). Werknemersbijdrage pensioenpremie 2020: 5,0% (2019: 5,0%).

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2020	2019
Kostendekkende premie	16.601	14.311
Gedempte kostendekkende premie	14.138	13.238
Feitelijke premie	14.533	14.296

De feitelijke premie 2020 exclusief dotatie premie-egaliseringsreserve bedraagt 14.067 (2019: 13.303).

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2020	2019
Actuariële inkoop	13.311	11.419
Risicokoopsom overlijdensrisico	210	209
Opslag premievrijstellingsrisico	338	291
Actuarieel benodigde koopsom voor pensioenopbouw en risicodekking	13.859	11.919
Opslag voor uitvoeringskosten	649	676
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	2.093	1.716
	16.601	14.311

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

	2020	2019
Actuariële inkoop	11.242	10.511
Risicokoopsom overlijdensrisico	191	202
Opslag premievrijstellingsrisico	286	268
Actuarieel benodigde koopsom voor pensioenopbouw en risicodekking	11.719	10.981
Opslag voor uitvoeringskosten	649	676
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	1.770	1.581
	14.138	13.238

De kostendekkende premie wordt berekend op basis van de RTS waarop ook de technische voorzieningen voor risico Fonds wordt berekend, echter per 1 januari van het boekjaar. De gedempte kostendekkende premie volgens de ABTN wordt berekend op basis van de gemiddelde marktrente over een periode van 5 jaar, met als uitgangspunt de 30-septemberstand. De gemiddelde rente behorende bij die RTS bedroeg dit boekjaar circa 1,5% (2019 circa 1,8%).

De solvabiliteitsopslag voor de kostendekkende premie bedraagt 15,1% (2019: 14,4%). Voor de gedempte kostendekkende premie is de solvabiliteitsopslag 15,1% (2019: 14,4%).

De opslag voor uitvoeringskosten bedraagt 4,7% (2019: 5,7%) van de actuariel benodigde koopsom.

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	2020	2019
Actuariel benodigde koopsom	11.719	10.981
Opslag voor uitvoeringskosten	649	676
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	1.770	1.581
Premiëmarge (voor dotatie premie-egalisereserve)	395	1.058
	<u>14.533</u>	<u>14.296</u>
Dotatie premie-egalisereserve	-466	-993
	<u>14.067</u>	<u>13.303</u>

8. Beleggingsresultaten voor risico Fonds

2020	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Aandelen	2.131	6.698	-131	8.698
Vastrentende waarden	6.101	17.877	-876	23.102
Derivaten	-	54.601	-228	54.373
Overige beleggingen	954	-73	-	881
Overige opbrengsten en lasten	-	-	-339	-339
	<u>9.186</u>	<u>79.103</u>	<u>-1.574</u>	<u>86.715</u>
2019	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Aandelen	1.820	25.764	-113	27.471
Vastrentende waarden	7.670	27.637	-827	34.480
Derivaten	-	43.509	-203	43.306
Overige beleggingen	255	-31	-	224
Overige opbrengsten en lasten	-	-	-348	-348
	<u>9.745</u>	<u>96.879</u>	<u>-1.491</u>	<u>105.133</u>

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder(s) direct bij het Fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan voor 873 uit managementvergoeding (2019: 775), voor 215 uit custodian vergoeding (2019: 220) en 147 overige kosten (2019: 148).

De overige vermogensbeheerkosten omvatten de kosten voor fiduciair beheer 139 (2019: 139), doorbelaste vermogensbeheerkosten Deutsche Bank 120 (2019: 124) en advieskosten vermogensbeheer 80 (2019: 85).

Het aandeel van het Fonds in de kosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen 157 (2019: 206) en zijn als volgt te verdelen: Emerging market fund 41; High yield fund 116.

Transactiekosten zijn onderdeel van de aan- en verkooptransacties van beleggingen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over 2020 32 (2019: 72).

9. Pensioenuitkeringen

	2020	2019
Ouderdomspensioen	4.683	4.322
Partnerpensioen	969	1.026
Wezenpensioen	57	45
Afkopen	4	5
	<u>5.713</u>	<u>5.398</u>

De post afkopen is de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 497,27 (2019: € 484,09) per jaar overeenkomstig de Pensioenwet (artikel 66).

De toeslag op de uitkeringen per 1 januari 2020 zoals vastgesteld door het Bestuur bedraagt 1,09% (2019: 1,18%).

10. Pensioenuitvoeringskosten

	2020	2019
Administratiekosten	373	372
Accountantskosten (controle jaarrekening)	53	42
Administratiekosten Deutsche Bank	119	127
Actuariële kosten	204	205
Overige kosten	35	58
Contributies en bijdragen	37	34
	<u>821</u>	<u>838</u>

In de administratiekosten 2020 is een bedrag van 39 (2019: 94) opgenomen voor éénmalige kosten. Dit betreffen kosten voor de doorontwikkeling van de Uniforme Rekenmethodiek (URM).

De accountantskosten hebben uitsluitend betrekking op de controle van de jaarrekening.

De controlewerkzaamheden zijn in 2020 uitgevoerd door Ernst & Young Accountants LLP en in 2019 door KPMG Accountants N.V.

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat:

- het Fonds in het boekjaar 2020 geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd;
- het Fonds in het boekjaar 2020 geen aanwijzing als bedoeld in artikel 171 van de Pensioenwet is gegeven;
- in het boekjaar 2020 geen bewindvoerder als bedoeld in artikel 173 van de Pensioenwet is aangesteld;

Personeelsleden

Bij het Fonds zijn geen medewerkers in dienst. De werkzaamheden worden verricht door een medewerker van Deutsche Bank AG, Kantoor Amsterdam en door de secretaris van het Fonds. Hiervoor wordt door het Fonds een vergoeding betaald.

Bezoldiging bestuurders

De bestuurders van het Fonds ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden in het kader van bestuursactiviteiten voor het Fonds. De bestuurder namens de gepensioneerden factureert het Fonds voor advieswerkzaamheden op uurbasis.

11. Mutatie technische voorzieningen voor risico Fonds

	2020	2019
Pensioenopbouw	13.471	11.586
Toeslagen	2.441	4.749
Rentetoevoeging	-1.465	-868
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-5.734	-5.396
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	216	171
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-850	-216
Wijziging marktrente	72.656	70.937
Wijziging actuariële uitgangspunten	-9.627	-
Overige wijzigingen	197	62
	<u>71.305</u>	<u>81.025</u>

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Toeslagen

Het Fonds kent een voorwaardelijke toeslagregeling. Met ingang van 2015 is de indexatie voor actieven en inactieven gebaseerd op het definitieve consumentenprijsindexcijfer voor alle huishouden, afgeleid (oktober/oktober) zoals vastgesteld door het CBS.

Het Bestuur heeft besloten op basis van deze calculatie een reguliere toeslag van 0,48% per 1 januari 2021 aan de actieven en inactieven te verlenen (1 januari 2020: 1,09%).

Rentetoevoeging

De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met -0,324% (2019: -0,253%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2019.

Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Onttrekkingen voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige uitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor de gehele bevolking als voor de populatie van het Fonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het Bestuur van het Fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Vanaf boekjaar 2020 is de grondslag voor overlevingskansen gebaseerd op de Prognosetafel AG2020 van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). De algemene sterftetekansen die volgen uit de tafel worden voor het Fonds gecorrigeerd in verband met ervaringssterfte. Als gevolg van de invoering van de nieuwe Prognosetafel AG en de nieuwe ervaringssterfte is in het verslagjaar 2020 een bate verantwoord van € 9,6 mln.

Overige wijzigingen

	2020	2019
Overige wijzigingen		
Toekenning W(z)P en werkelijke sterfte hoger dan verwacht	618	-248
Overige vermeerderingen	43	37
Wijziging IBNR	-464	273
	<u>197</u>	<u>62</u>

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico Fonds

	2020	2019
Inkomende waardeoverdrachten	-	-31
Inkomende waardeoverdrachten kleine pensioenen	-70	-3
Uitgaande waardeoverdrachten	944	220
	<u>874</u>	<u>186</u>

Dit betreft de ontvangst van of betaling aan pensioenfondsen of pensioenverzekeraar van respectievelijk de vorige of nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd.

De ontvangsten koopsommen worden aangewend voor de inkoop van extra dienstjaren.

	2020	2019
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	70	38
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-920	-254
	<u>-850</u>	<u>-216</u>

	2020	2019
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichtingen	-	-4
- overgedragen pensioenverplichtingen	-24	34
	<u>-24</u>	<u>30</u>

Het resultaat op waardeoverdrachten wordt veroorzaakt door de verschillen tussen de actuariële grondslagen waarmee de overdrachtswaarde wordt bepaald en de actuariële grondslagen waarmee de toevoeging of vrijval uit de technische voorziening wordt bepaald.

13. Herverzekeringen

	2020	2019
Premies voor overlijdensrisico	292	201
Premies voor premievrijstellingsrisico	247	-
Totaal premies	<u>539</u>	<u>201</u>
Uitkeringen uit herverzekering NN	-12	-25
Uitkering van risicokapitaal bij overlijden	-	-783
Totaal uitkeringen	<u>-12</u>	<u>-808</u>
	<u>527</u>	<u>-607</u>

Met ingang van 1 januari 2020 heeft het Fonds het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico voor een periode van drie jaar herverzekerd bij SCOR. De contracten kennen geen resultatendeling. Voor 2020 was uitsluitend het overlijdensrisico herverzekerd bij Delta Lloyd.

Belastingen

De activiteiten van het Fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting. Het Fonds is een onderneming in de zin van de wet op de omzetbelasting.

Bestemming van het saldo baten en lasten

Het voordelig saldo ter grootte van 22.008 is als volgt verdeeld:

- Toegevoegd aan de premie-egaliseringsreserve 466;
- Toegevoegd aan de algemene reserve 21.542.

Vaststelling van de jaarrekening door het Bestuur

Het Bestuur van Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland heeft de jaarrekening 2020 vastgesteld in de vergadering van 16 juni 2021.

Amsterdam, 16 juni 2021

Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland
Het Bestuur

B.S. Dornseiffen (voorzitter)

E.M. Mulder-Mosman (secretaris)

V.R.K. Raghoebarsing

J.J. Reitsema

F.T.G.J. Segers

L.P.A. Vermin

J.W. Veldman

D.W. Wesselius

OVERIGE GEGEVENS

1 STATUTAIRE REGELING OMTRENT DE BESTEMMING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het Fonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de ABTN.

Het voorstel resultaatbestemming 2020 is opgenomen in de paragraaf van de staat van baten en lasten in de jaarrekening.

2 ACTUARIËLE VERKLARING

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland te Amsterdam is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2020.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 4.000.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 200.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- 1 De technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- 1 De kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- 1 Het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de toeslagen beperkt zijn.

Voor de volledigheid merk ik op dat, als op de balansdatum rekening zou worden gehouden met de door DNB doorgevoerde wijziging van de rentetermijnstructuur per 1 januari 2021, mijn oordeel over de vermogenspositie niet zou wijzigen.

Apeldoorn, 25 juni 2021

drs. J.L.A. Schilder AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

3 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020
- de staat van baten en lasten over 2020
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie *Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening*.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland (hierna: het pensioenfonds) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 4,5 miljoen (afgerond)
Toegepaste benchmark	0,75% van het pensioenvermogen per 31 december 2020, zijnde het totaal van de technische voorzieningen voor risico fonds, het stichtingskapitaal en de algemene reserve.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van het pensioenfonds en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Gelet op het geringe reserveoverschot, waarbij de

beleidsdekkingsgraad zich bevindt rond het vereist eigen vermogen, hebben wij de materialiteit gesteld op 0,75% van het pensioenvermogen.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 225.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Ontwikkeling van de (beleids)dekkingsgraad

Risico	<p>De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.</p> <p>Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of het pensioenfonds voldoende buffers heeft.</p> <p>De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht onder de balans en in de toelichting op de balans onder 4 'Stichtingskapitaal en reserves'.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids)dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.</p>
Onze controleaanpak	<p>Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2020 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaire gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van het pensioenfonds beoordeeld op basis van het actuariële rapport van de certificerend actuaire en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen voor risico fonds. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven.</p>

	<p>Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maandsdekkingsgraden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. Dit jaar betroffen key items: de overgang naar Prognosetafel AG 2020, herijking ervaringssterfte en de toeslagverlening (indexatie). • Daarnaast heeft de certificerend actuaaris een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de technische voorzieningen voor risico fonds zoals gehanteerd in de bepaling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerend actuaaris.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2020.

Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen

Risico	<p>De beleggingen voor risico fonds (hierna: de beleggingen) zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. Voor een groot deel van de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten ('niveau 1'). Er zijn ook beleggingen die worden gewaardeerd op basis van waarderingmodellen ('niveau 2') waarbij al dan niet gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.</p> <p>De waarderingonzekerheid neemt inherent toe bij het gebruik van waarderingmodellen en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij het pensioenfonds betreffen dit met name de posities in derivaten.</p> <p>Het pensioenfonds heeft de waarderinggrondslagen voor de beleggingen beschreven in de grondslagen voor waardering van activa en passiva en een nadere toelichting opgenomen in de toelichting op de balans onder 1. 'Beleggingen voor risico fonds'. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2020 per saldo € 80 miljoen is belegd in derivaten. Dit betreft 13% van de totale beleggingen.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.</p>
Onze controleaanpak	Bij de controle van de beleggingen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van een andere accountant. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel, hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de beleggingen, rekening houdend met omvang en risicoprofiel van de beleggingen, en deze vastgelegd in instructies. Daarnaast hebben wij een kwaliteitsreview uitgevoerd met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan. Door deze werkzaamheden, gecombineerd met de

	<p>hierna beschreven werkzaamheden, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.</p> <p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2020. Voor de waardering van de derivaten hebben wij een controle uitgevoerd op het gehanteerde waarderingsmodel en op de gehanteerde input waaronder de uit de markt afgeleide gegevens zoals valuta(termijn)koersen, rentevolatiliteit en rentecurves. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden waren onafhankelijke waarderingsexperts betrokken.</p> <p>Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen geëvalueerd.</p>
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2020 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen voor risico fonds

Risico	<p>De technische voorzieningen voor risico fonds betreffen een significante post in de balans van het pensioenfonds. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle.</p> <p>Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de technische voorzieningen voor risico fonds beschreven in grondslagen voor de waardering van activa en passiva en een nadere toelichting opgenomen in de toelichting op de balans onder 5. 'Technische voorzieningen voor risico fonds'. Uit deze toelichting blijkt dat (schattings)wijzigingen hebben plaatsgevonden door overgang naar de nieuwe Prognosetafel AG2020 en aanpassing van de ervaringssterfte. Volgens deze toelichting zijn de technische voorzieningen voor risico fonds hierdoor per saldo € 9,6 miljoen lager uitgekomen.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen voor risico fonds niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.</p>
Onze controleaanpak	Bij de controle van de technische voorzieningen voor risico fonds hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaris van het pensioenfonds. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaris heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte

	<p>basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaris onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2020. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels en de effecten van de wijzigingen hierin, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.</p> <p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de technische voorzieningen voor risico fonds per 31 december 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaris. • Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaris en met gebruikmaking van onze eigen actuariële specialist gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn. • Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. <p>Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen voor risico fonds geëvalueerd.</p>
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2020 of de toelichting van de technische voorzieningen voor risico fonds.

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag
- De overige gegevens
- Het voorwoord, het verslag van het verantwoordingsorgaan, het verslag van de visitatiecommissie en de bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Als gevolg van de Covid-19-maatregelen waren wij genoodzaakt om onze werkzaamheden met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2020 volledig op afstand uit te voeren. Om de beperkingen in verband met fysieke aanwezigheid en directe observatie te compenseren, hebben we op voornamelijk communicatietechnologieën gebruikt en schriftelijke informatie-uitwisseling om de controle-informatie te verkrijgen die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en

het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds zijn continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle van de jaarrekening als geheel. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de verschillende activiteiten van het pensioenfonds. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de activiteiten geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Communicatie

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 25 juni 2021

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. J. Slager RA

BIJLAGEN

1 VERLOOPSTAAT DEELNEMERS

	2020		2019	
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Deelnemers				
Stand vorig boekjaar		655		714
Nieuwe toetredingen	27		38	
Ingang pensioen	-3		-8	
Revalidering	-		-2	
Overlijden	-1		-1	
Ontslag met premievrije aanspraak	-80		-86	
		<u>-57</u>		<u>-59</u>
Stand einde boekjaar		598		655
Gewezen deelnemers				
Stand vorig boekjaar		1.375		1.324
Ingang pensioen	-31		-29	
Revalidering	-		2	
Overlijden	-		-3	
Ontslag met premievrije aanspraak	80		86	
Waardeoverdrachten	-7		-5	
Afkopen	-		-2	
Andere oorzaken	-		2	
		<u>42</u>		<u>51</u>
Stand einde boekjaar		1.417		1.375
Pensioentrekkenden				
Stand vorig boekjaar		441		415
Ingang pensioen	34		37	
Ingang nabestaandenpensioen	6		10	
Afkoop emigratie / klein pensioen	-1		-	
Overlijden	-15		-18	
Andere oorzaken	-2		-3	
		<u>22</u>		<u>26</u>
Stand einde boekjaar		463		441
		<u>2.478</u>		<u>2.471</u>

2 EFFECTENPORTEFEUILLE 5-JARENOVERZICHT

Effectenportefeuille 5-jarenoverzicht

(in euro's)	2020		2019		2018		2017		2016	
		%		%		%		%		%
Staatsleningen Nederland	21.720.990	3,5	20.167.818	4,0	14.205.913	3,5	14.200.982	3,5	18.043.505	5,0
Staatsleningen buitenland	78.840.741	12,7	73.274.067	14,3	64.427.405	16,0	81.865.095	20,5	100.446.252	27,5
Overige Nederlandse obligaties	33.871.371	5,4	28.206.517	5,5	21.667.194	5,3	16.262.080	4,1	22.676.081	6,2
Internationale en buitenlandse obligatieleningen	232.665.548	37,3	205.747.190	40,2	169.591.613	42,0	151.123.723	37,9	143.921.228	39,5
High Yield beleggingsfonds	24.185.845	3,9	23.582.337	4,6	19.349.309	4,8	20.052.499	5,0	-	-
Converteerbare obligatie beleggingsfonds	-	-	-	-	27.451.227	6,8	29.571.835	7,4	-	-
Totaal vastrentende waarden	391.284.495	62,8	350.977.929	68,6	316.692.661	78,4	313.076.214	78,4	285.087.066	78,2
Aandelenbeleggingsfondsen (incl. commod)	151.468.430	24,3	132.209.948	25,8	67.294.361	16,7	73.079.184	18,3	52.930.662	14,5
Infrastructuurbeleggingen	-	-	-	-	-	-	-	-	2.993.422	0,8
Indirecte vastgoed beleggingen	-	-	-	-	-	-	-	-	2.792.951	0,8
Derivaten	80.353.508	12,9	28.603.613	5,6	19.703.486	4,9	12.978.273	3,3	20.923.831	5,7
Totaal effecten en derivaten	623.106.433	100,0	511.791.490	100,0	403.690.508	100,0	399.133.671	100,0	364.727.932	100,0
Liquide middelen (ter belegging)	5.900.813-		14.865.310		15.541.520		12.603.857		6.206.116	
Totaal (incl. Liquide middelen)	617.205.620		526.656.800		419.232.028		411.737.528		370.934.048	